

РЕАЛИЗИРАНИ

ПРОГРАМСКИ АКТИВНОСТИ НА СТОПАНСКАТА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА во 2005 јоцина

Вовед за Извештајот на Стопанската комора за 2005 година

Со донесувањето на новиот Закон за Стопанската комора на Македонија од 24.12.2004 година, Комората стана институција од приватно-правен карактер со членство на доброволна основа. Членките на Стопанската комора на Македонија успешно ја реализираа нејзината трансформација пред предвидениот законски рок. Конститутивните седници на органите и на телата на Комората се одржаа навреме и успешно. Конституирани се: Собранието на Комората, Управниот одбор, Надзорниот одбор; формирани се 19 здруженија по дејности, конституирани се 44 групации, 15 регионални комори, од кои во 6 градови се отворени регионални канцеларии. Исто така, конституирани се нови организациони форми и облици на здружување според деловниот интерес на членките како: Македонската асоцијација за енергетика, Фондот за поддршка на научно-истражувачките проекти од интерес на членките на Стопанската комора на Македонија, Македонската асоцијација на рударството, Македонската асоцијација на пакувачи на производи, формиран е Клуб на фирмии за соработка со земите од Блискиот Исток (Јордан, Палестина, Либан, Сирија, Ирак, Иран, Кувајт, Обединети Арапски Емирати, Катар, Бахреин, Саудиска Арабија, Египет) и МАГРЕБ (Либија, Тунис, Алжир и Мароко).

Во текот на годината, низ формите и облици на организирање на Стопанската комора на Македонија, членките на Комората интензивно третираа прашања од нивниот домен на работа и самостојно ги артикулираа нивните интереси кои потоа беа проследувани до надлежните органи.

❖ Стопанската комора на Македонија изградуваше ставови по различни актуелни прашања со цел јавно да ги заштити интересите на своите членки

Стопанската комора на Македонија, тргнувајќи од барањата на своите членки и анализирајќи ги тековните економски проблеми во рамките на здруженијата и групациите, во 2005 година одржа голем број трибини, состаноци со високи владини претставници, а како резултат од одржаните настани произлегува и одредени **ставови**. Некои од нив се по следните прашања:

- ставови во врска со спречување на корупцијата, работните односи, стечајните постапки, реформите во правосудството;
- Хотелската Асоцијација на Македонија при Стопанската комора на Македонија (ХОТАМ) ги проследи барањата и предлог-мерките за подобра туристичка сезона во 2006-та година;
- ставови на Комората во врска со условите за стекнување пензија, покачување на цените на нафтените деривати, побарувањата на градежните фирмии од локалните и од државните органи;
- Заклучоци на Комората за одржлив развој во земјоделско-прехранбениот сектор;
- Став на Здружението на трговијата: барање еднаков третман на домашните и на странските инвеститори;
- Ставови во регулирање на заложното право и хипотека идр.

Забелешките, сугестиите, ставовите на фирмите-членки кои конкретно произлегуваа како ставови до владините институции, беа позитивно прифаќани и Стопанската комора на Македонија беше прифатена како партнери.

❖ За членките на Стопанската комора на Македонија

Извршувајќи ја својата приоритетна задача - да се грижи за интересите на своите членки, Стопанската комора на Македонија посветува континуирано големо внимание на членките. Со извршената трансформација и со стратешкиот план се смени односот кон членките, се врати и се зголеми нивната доверба кон Стопанската комора на Македонија, со настојување членките низ формите на организирање во Комората самостојно да градат ставови по различни прашања од нивниот бизнис. Досегашните услуги се осовремени, а на членките им се понудени нови асортимани на услуги соодветни на нивните барања, со цел да им се излезе во пресрет на нивните барања за поуспешно водење на бизнисот и подобрување на нивната конкурентска позиција на пазарот. Како поголеми реализирани проекти и активности од интерес на членките на Стопанската комора на Македонија ги издвојуваме следните: отворање на Контакт Call-центарот, бесплатна линија 24 часа: (02) 15015; отворена е Ваша бизнис-кацеларија за потребите на членките; реализиран е Проектот за покровители на Стопанската комора на Македонија (процес кој е во тек), отворена понуда за сите фирмии-членки на Комората. Продолжуваат проектите во рамките на членувањето на Комората во меѓународните институции и организации како: Асоцијацијата на европските комори -Eurochambres, Меѓународната трговска комора - ICC, Балканскиот центар за унапредување на трговската промоција - БЦТП и многу други.

Во изминатиот период беа одржани голем број трибини, семинари за и од интерес на фирмите-членки на Стопанската комора на Македонија:

- трибина за Предлог-законот за стечај;
- трибина на тема: „Непосредни спогодби, да или не”;

- одбележување на Светскиот ден на штедењето со врачување пофалници за најдобрите шалтерски работници;
- свечена промоција по повод зачленувањето на 1000-та членка на ЕАН МАК;
- свечено врачување на наградите на Стопанска комора на Македонија, што секоја година ги доделува Одборот за награди и признанија;
- промоција на публикацијата "200 најголеми компании" и доделување на првите коморските сертификати за членство и за покровителство;
- промоција на Извештајот за конкурентност на фирмите од Западен Балкан;
- презентација на Холандската програма ПСОМ и тендерите во рамките на програмите на ЕУ;
- презентација: 100-дена реструктуирање на Стопанска комора на Македонија;
- презентација на Арбитражата при Стопанска комора на Македонија;
- презентација на Проектот "Реинтеграција на капиталот во земјите на Југоисточна Европа" од страна на Асоцијацијата на саеми на Југоисточна Европа (EACE);
- формирање Балканска алијанса на хотелските асоцијации - БАХА и одбележување на 10-годишнината од работењето на ХОТАМ;
- средба на стопанствениците со најдобрите дипломци - манифестација по повод 24 Мај - Денот на македонските просветители.

Некои од одржаните семинари:

- ТТФСЕ-семинари: "Надворешно-трговско работење", одржани во: Битола, Гевгелија, Штип, Куманово и З во Скопје;
- семинари на тема: "Туристички менаџмент" - целни групи: хотелиери, туристички агенции, угостители и претставници на институции и невладини организации;
- работилници на тема: "Енергетска ефикасност во објектите";
- Семинар за работење со хартии од вредност: "Како да инвестирате преку берзата?";
- семинари од областа на електронското работење и Е-комерција и др.

Потпишани договори/протоколи за соработка со:

- Македонско-израелската асоцијација за индустриско-трговска соработка; Холандската стопанска комора; Македонско-руската комора; Асоцијацијата на Турци-стопанственици во Република Македонија (МАТИБ) кои Стопанска комора на Македонија ги собра на едно место, во Комората (има најава за доаѓање и од Претставништвото на Германското стопанство DIHK/DMWV).

Стопанска комора на Македонија потпиша протоколи за соработка со Царинската управа на Македонија и со Агенцијата за странски инвестиции.

- ❖ **На меѓународен план, како членка на Меѓународната трговска комора, Стопанска комора на Македонија учествуваше на 4-от Светски коморски конгрес, што се одржа во Јужна Африка, а ги продлабочи односите и соработката преку повеќето реализирани проекти со Асоцијацијата на европските комори -Eurochambres. Воедно, за првпат стопанска делегација од Стопанска комора на Македонија учествуваше во работата на 13-от годишен конгрес на Асоцијацијата на европските комори, што се одржа во Норвешка.**
- ❖ **Неколку фактографски податоци за илустрација на годишните активности:**
  - од 15.000 фирм-членки во Комората на доброволна основа, со извршената трансформација во органите и во телата на Стопанска комора на Македонија се застапени 1200 претставници од фирмите-членки (од кои околу 20% се жени);
  - одржани 210 седници и состаноци на Здруженијата и Групациите при Стопанска комора на Македонија, со присуство на околу 4.500 претставници од членките;
  - одржани 43 состаноци на работни групи, на кои активно се вклучуваат околу 350 наши членки;
  - одржани 13 работилници, со присуство на околу 350 претставници на членки;
  - организирани се 15 бизнис-форуми во земјата и во странство, на кои учествуваат околу 350 претставници на нашите членки;
  - организирани се 14 семинари во земјата, на коишто учествуваат 500 домашни фирмии;
  - организирани се 4 семинари во странство, на коишто учествуваат 120 домашни фирмии;
  - организирани се 2 трибини на актуелни теми, на коишто учество зедоа 320 претставници од фирмите-членки на Комората;
  - покренати се 37 иницијативи за изменување или дополнување на повеќе законски и подзаконски прописи.
  - извршени се над 200 презентации на постојани или новосоздадени услуги за промоција на фирмите-членки на Комората;
  - 18 амбасадори или други странски високи државници биле примени од раководството на Стопанска комора на Македонија;
  - 117 фирмии од Република Македонија се здобија со право на баркодирање, односно влегаат во светското семејство на EAN International - GS1;
  - издадени се 200 потврди за ексклузивитет, 13 потврди за единствен производител, 4231 сертификат оригинал; 326 сертификати ФОРМА А; 17 сертификати за краен корисник, 116 АТА-карнети, 1900 препораки за визи, 39 потврди за членство во Стопанска комора на Македонија и 112 заверки на фактури, договори и други документи;
  - обработени се 4 барања на наши членки за заштита на правата од индустриска сопственост;
  - во 9 фирмии Комората го воведува системот за квалитет ИСО 9001;
  - во 2 фирмии Комората го воведува системот за квалитет ИСО 14001;
  - во 6 фирмии Комората го воведува НАССР-системот за квалитет на прехранбените производи;
  - во 40 фирмии Комората врши континуирани проверки на домашни и на странски фирмии на системот на квалитет;

- во 6 домашни и странски фирми заедно со Британскиот институт за стандарди од Лондон (BSI), Комората врши сертификации за системот за квалитет;
- на веб-порталот во периодот од март 2005 година до денес, до сите веб-секции на порталот се забележани преку 203.000 корисници. Најпосетен дел на веб-порталот е Регистарот на компании, со преку 60.000 посетители.

Консимишуми Седници на орданише и на шедаша на Комораша

**На 10 март 2005 година се одржа Конститутивна седница
на Собранието на Стопанската комора на Македонија**

На седницата е избран новиот претседател на Стопанската комора на Македонија, господинот Бранко Азески.

Собранието ги усвои Извештајот за изборите на претставници (членови) во здруженијата според дејности, во регионалните комори и во Собранието на Стопанската комора на Македонија; Статутот на Стопанската комора на Македонија; Програмата за работата на Стопанската комора на Македонија во 2005 година; Финансискиот план на Стопанската комора на Македонија за 2005 година; Одлуката за утврдување на висината на придонесот на Стопанската комора на Македонија; како и материјалот "Приоритети за подобрување на амбиентот на стопанисување во Република Македонија и на конкурентноста на македонското стопанство".

За претседател на Стопанската комора на Македонија за наредниот мандатен период од пет години Собранието на Стопанската комора на Македонија едногласно го избра Бранко Азески, основач и сопственик на "Хит Плус" ДООЕЛ - Скопје.

Собранието донесе Одлука за избор на Надзорниот одбор на Стопанската комора на Македонија.

Собранието ги избра членовите на Управниот одбор на Стопанската комора на Македонија.

За претседавач на Собранието на Стопанската комора на Македонија се избра Сава Димитрова, генерален директор на АД "Европа" - Скопје.

Во работата на Собранието учествува претседателот на Владата на Република Македонија, господинот Владо Бучковски, заменик-претседателот на Владата на Република Македонија, господинот Минчо Јорданов, министерот за труд и социјална политика, господинот Стевчо Јакимовски, претседателите на здруженијата и на регионалните комори и други гости.

Во периодот од 17.02.2005 година до 12.4.2005 година се одржаа конститутивните седници на следните здруженија:

1. Здружението на угостителството и туризмот;
2. Здружението на продукцијата, маркетингот и медиумите - ПроМаркМедиа;
3. Здружението на производителите на тутун и производи од тутун;
4. Здружението на осигурувањето;
5. Здружението на банкарството;
6. Здружението на хемиската индустрија;
7. Здружението на земјоделството и прехранбената индустрија;
8. Здружението на текстилната индустрија и конфекцијата;
9. Здружението на сообраќајот и електронските комуникации;
10. Здружението на индустријата на хартија и целулоза, графичката индустрија и издавачката дејност;
11. Здружението на кожарско-преработувачката индустрија;
12. Здружението на градежништвото, индустријата на градежни материјали и неметалите;
13. Здружението на металната и електроиндустриска индустрија;
14. Здружението на енергетиката, црната и обоеаната металургија;
15. Здружението на комуналните дејности;
16. Здружението на индустријата за преработка на дрво и за производство на мебел;
17. Здружението на трговијата;
18. Здружението на производители на тутун и производи од тутун и
19. Здружението на деловно-интелектуалните услуги.

Во периодот од 15.02.2005 година до 18.02.2005 година се одржаа конститутивните седници на следните регионални комори:

1. Регионална комора со седиште во Велес;
2. Регионална комора со седиште во Штип;
3. Регионална комора со седиште во Прилеп;
4. Регионална комора со седиште во Скопје;
5. Регионална комора со седиште во Охрид;
6. Регионална комора со седиште во Битола;
7. Регионална комора со седиште во Струмица;
8. Регионална комора со седиште во Берово;
9. Регионална комора со седиште во Куманово;
10. Регионална комора со седиште во Гевгелија;
11. Регионална комора со седиште во Гостивар;
12. Регионална комора со седиште во Дебар;
13. Регионална комора со седиште во Кичево;
14. Регионална комора со седиште во Кочани и
15. Регионална комора со седиште во Тетово.

Во периодот од 15.3.2005 година до 28.10.2005 година се конституираа следните групации и секции:

1. Секцијата на продукцијата;
2. Секцијата на агенциите за односи со јавноста;
3. Секцијата на агенциите за маркетинг;
4. Групација за производство и преработка на пластични маси;
5. Секцијата на медиумите;
6. Групацијата на оранжериското производство;
7. Секцијата на дистрибутерите на филмска и тв-програма;
8. Групацијата за откуп на лековити билки и шумски плодови;
9. Групацијата на прометот на текстилни производи;
10. Групацијата за промет на моторни возила и резервни делови;
11. Групацијата на мелничко-пекарската индустрија;
12. Групацијата на прометот на земјоделско-прехранбени производи;
13. Групацијата на прометот на машини и алати;
14. Групацијата на овчарството;
15. Групацијата на овоштарство;
16. Групацијата на производители на свинско месо;
17. Групација на шпедитерите;
18. Групацијата на производители на овошни сокови;
19. Групација на градежни материјали;
20. Групацијата на товарниот сообраќај;
21. Групацијата на патничкиот сообраќај;
22. Групацијата за производство на мебел;
23. Групацијата на градежништвото;
24. Групацијата на поледелството;
25. Групацијата на производители на средства за одржување чистота во домаќинството;
26. Групацијата на производители на грозје и вино;
27. Групацијата за електроиндустриска индустрија;
28. Групацијата за изградба на мали хидроцентрали;
29. Групацијата за преработка на дрво;
30. Групацијата на неметалите;
31. Групацијата на кабелските оператори;
32. Групацијата за користење биомаса;
33. Групацијата за користење геотермална енергија;
34. Групацијата за користење на нафтениите деривати, природен гас и мазива;
35. Групацијата за климатизација, греене и ладење.

Во оваа година се конституирани следните нови асоцијации:

1. Македонската Енергетска Асоцијација - МЕА;
2. Македонската Асоцијација на рударството - МАР;
3. Клуб за соработка со земјите од Блискиот исток и МАГРЕБ.

СТАВОВИ **на Управниот Одбор** **на Стопанска комора на Македонија** **за некои акшуелни прашања**

05.4.2005 година

Од Првата седница на Управниот Одбор на Стопанска комора на Македонија:

На Првата седница на Управниот одбор на Стопанска комора на Македонија беа усвоени Ставовите на Стопанска комора на Македонија во врска со спречувањето на корупцијата, реформите во правосудството и работното законодавство; Ставовите на Стопанска комора на Македонија во врска со донесување подзаконски акти на Законот за податоци во електронски облик и електронски потпис, како следен чекор во примената на електронското работење; се донесе Одлука за воведување ИСО 9000:2000 во работењето на Комората; се усвои Препораката на Стопанска комора на Македонија до Владата на Република Македонија во врска со можностите за ангажирање на домашните консултантски куки.

Ставови за спречување на корупцијата

1. Комората не е задоволна од динамиката на активностите на Владата за дерегулација и намалување на дискреционите права на надлежните органи во процесот на дистрибуцијата на голем број режимски права на корисниците. Затоа бара веднаш да се покренат промени на соодветните закони, а сите оние кои тоа го спречуваат да бидат сменети од своите функции.
2. Стопанска комора на Македонија ги поддржува реформите во јавната администрација, но, притоа, не е задоволна од интензитетот на нивното спроведување. Комората бара во рок од 6 месеци да се намали бројот на вработените во јавната администрација за 10%, а за 30% да се зголемат платите на државните службеници со посебни овластувања. Овие реформи треба да придонесат кон потенцирање на стручноста, професионалноста, ефикасноста и одговорноста на јавната администрација.
3. Стопанска комора на Македонија бара во претстојните измени на Законот за јавни претпријатија посебно да се обезбеди механизам за контрола на нивното финансиско работење, надвор од влијанието на политичките партии и да се овозможи на јавните конкурси да учествуваат странски менаџери.
4. Стопанска комора на Македонија бара да се покрене постапка за обединување на соодветните закони кои се однесуваат на работата на различните инспекциски служби во еден закон, да се предвиди законска одредба за нивно именување од страна на Собранието на РМ, со што ќе се намали можноста за нивна партисација и политизација, а ќе се зголеми нивната непристрасност, ефикасност и одговорност.
5. Стопанска комора на Македонија бара во соодветните закони да се воспостави механизам на проверка на бонитетот на претпријатијата кои учествуваат на тендерите и да се обезбеди рамноправен третман на сите понудувачи (домашни и странски). Во градежништвото да се воведат лиценци за градежните фирми кои можат да изведуваат инвестициони објекти и само такви фирми да учествуваат на тендерите.
6. Стопанска комора на Македонија инсистира на почитување на законските одредби за поголема транспарентност на тендерите за јавните набавки и усогласување на регулативата со директивите на ЕУ и "Зелената книга", според кои во тендерската процедура за јавни набавки, концесии и јавни работи задолжително да се одржува претходен состанок со потенцијалните учесници.
7. Стопанска комора на Македонија бара од Владата на Република Македонија јавно да ги информира потенцијалните инвеститори дека Стопанска комора на Македонија е стручно оспособена да им даде комплетна логистичка поддршка на странските инвеститори за завршување на сите постапки при регистрирање на бизнисот.
8. Стопанска комора на Македонија предлага распределбата на еднократните меѓународни превозни дозволи и на ЦЕМТ-дозволите, повторно да се додели на извршување во Комората, бидејќи во последните неколку години во врска со распределбата на овие дозволи постојано се јавуваат одредени афери. Комората ќе обезбеди максимална транспарентност во вршењето на довереното овластување и ќе ги намали трошоците на членките со тоа што ќе овозможи дисперзија на дистрибуцијата на одредени дозволи низ повеќе градови во државата.
9. За надминување на слабостите што се јавуваат во регулирањето на автобускиот линиски превоз на патници се предлага со публиските прописи на Законот за превоз во патниот сообраќај ("Службен весник на РМ" бр. 68/2004), што се во фаза на донесување, Стопанска комора на Македонија да се овласти да врши усогласување на меѓумесните и меѓународните автобуски возни редови меѓу превозниците, пред тие да бидат регистрирани.
10. Членките на Стопанска комора на Македонија ги повикуваат политичките партии да престанат со практиката да ги етикетираат фирмите пред завршување на правосилните судски одлуки. Исто така, Стопанска комора на Македонија пропорачува Владата да иницира измени во изборното законодавство и итно да ја елиминира практиката изборите да траат толку долго и со тоа да се парализира работењето на бизнис-заедницата.
11. Во Акциониот план на Владата за анализирање на слабостите во изборниот процес, Стопанска комора на Македонија очекува да се посвети место и на финансирањето на изборните кампањи, бидејќи тоа е и основата на коруптивното однесување на партите пред нивното доаѓање на власт.
12. Стопанска комора на Македонија ја поздравува подготвеноста на Владата на Република Македонија за отворен дијалог и размена на мислења во врска со Националната програма за прифаќање на европското законодавство.
13. Стопанска комора на Македонија ја поздравува подготвеноста на Владата на Република Македонија за отворен дијалог и размена на мислења во врска со Националната програма за прифаќање на европското законодавство.

Реформи на судскиот систем

Слабостите во судскиот систем, особено во делот на извршната постапка, се чести укажувања од членките на Комората, особено кога се дискутира на разни здруженија и групации по одредени анализи за должносточно-доверителните односи, неликовидноста, наплатата на побарувањата, стечајните постапки и слично.

Во функција на подобрување на ефикасноста на судскиот систем и забрзување на нерешените случаи се предлага:

1. формирање специјализирани судови (за стопански спорови, работни спорови);
2. алтернативно решавање на споровите за да се избегнат долгите и скапи судски парници со решавање спорови кои произлегуваат од трговските односи со странски претпријатија (меѓународна арбитража);
3. побрзо донесување на Законот за извршување и негова доследна примена;
4. Стопанска комора на Македонија бара да биде вклучена во подготовката на новиот Закон за стечај и предлага со него, меѓу другото, да се предвиди можност Стопанска комора на Македонија да предлага лица за стечајни управници, стечајната постапка да се скрати и да создадат можности рентабилните програми да продолжат со работа.

Ново работно законодавство

Во оваа област се предвидуваат одредени промени. Членките на Комората бараат:

1. да не се кратат работничките права, туку да се елиминираат злоупотребите на постојните права;
2. да се донесе нов Закон за работни односи во вториот квартал од оваа година, со активно учество во неговата подготовкa на сите социјални партнери;

- поголема флексибилност на пазарот на труд, поедноставување на процедурите околу прием, распоредување на работа и отпуштање работници;
- платите да се дефинираат во бруто-износ за реално извршена работа, врз која основа ќе бидат определувани придонесите и надоместоците;
- надоместокот на плата за првите 60 дена спреченост за работа што го исплатува работодавецот да се намали на 7 дена;
- постапките во врска со принудниот одмор, прекинот на работа и технолошкиот вишок да се разграничат и строго да се дефинираат, како и условите за нивно реализирање.

Ставови во врска со донесување подзаконски акти на Законот за податоци во електронски облик и електронски потпис

- Фирмите-членки на Стопанската комора на Македонија бараат Министерството за финансии да ги комплетира сите подзаконски акти кои се во врска со Законот за податоци во електронски облик и електронски потпис ("Службен весник на РМ" бр. 34/2001 и 6/2002).
- Фирмите-членки на Стопанската комора на Македонија бараат согласно Законот за податоци во електронски облик и електронски потпис ("Службен весник на РМ" бр. 34/2001 и 6/2002), Министерството за финансии да овозможи регистрација на компаниите кои имаат подготвен систем за издавање сертификати за електронски потпис, како акредитирани издавачи.

Доколку не се преземат соодветни чекори за операционализација и хармонизација на постојниот Закон за податоци во електронски облик и електронски потпис со директивите на ЕУ, сите напори на развој на безбедното електронско комуницирање, за што се залага Комисијата за информатичка технологија при Владата на Република Македонија, финансискиот сектор (банки, штедилници, осигурителни компании), јавниот сектор и деловните субјекти ќе бидат минимизирани, а државата тешко ќе може да се одлепи од дното на присуство на информатичката технологија во секојдневното работење.

Препорака до Владата на Република Македонија во врска со можностите за ангажирање на домашните консултантски куќи

- Фирмите-членки на Стопанската комора на Македонија бараат да се достави писмо до Владата на Република Македонија, Оддел за европингтерации, за да се овозможи членките на Стопанската комора на Македонија да имаат пристап до сите програми за развој што ќе следуваат во иднина. Со ова не само што ќе се избегне постојаното оправдување од страна на Владата дека не се во состојба да ги реализираат сите проекти со постојниот државен апарат, туку ќе се овозможи организирана работа на консалтинг-компаниите од нашата земја. Средствата што ќе треба да се платат за изготвување на програмите ќе паднат на товар на донаторите, а учеството на домашните консултенти кои имаат меѓународно прифатливи референции, во голема мерка ќе овозможи зајакнување на позицијата на Република Македонија во нејзините процеси на пристапување кон ЕУ.

19.04.2005

Од втората Седница на Управниот Одбор на Стопанската комора на Македонија

На Втората седница на Управниот одбор на Стопанската комора на Македонија се верификуваа Ставовите на Стопанската комора на Македонија во врска со спречување на корупцијата, реформите во правосудството и работното законодавство. На седницата се донесоа Одлука за формирање Македонска енергетска асоцијација, Одлука за основање Друштво со ограничена одговорност основано од едно лице - Агенција за деловно-стручни услуги и Одлука за формирање Фонд за поддршка на научно-истражувачки проекти.

24.05.2005

Од Третата седница на Управниот Одбор на Стопанската комора на Македонија

Ставови на Стопанската комора на Македонија во врска со пиратеријата во областа на филмот и тв-програмата

- Овластените органи (Инспекцијата за авторски и сродни права при Министерството за култура, Секторот за организиран криминал при Министерството за внатрешни работи, Пазарната инспекција, Управата за јавни приходи, Царинската управа, Обвинителство и судските органи) согласно законите, само инцидентно се вклучуваат во заштитата на авторските и сродните права; не постои редовна, континуирана акција за заштита.
- Неприменувањето на законите за заштита на авторски права предизвикува несогледливи штети како на дистрибутерите (намалено е вработувањето кај дистрибутерите и прикажувачите поради мал и незначителен обем на работа), така и на државата:
  - државата губи милиони евра годишно од ДДВ и данок од добивка;
  - огромни финансиски средства се вон контрола на државните органи.

Затоа, се бара Владата да обезбеди средства и механизми овластените органи да го расчистат пазарот од сите видови пиратерија во најкус можен период.

Ставови на Стопанската комора на Македонија за примената на визните процедури и нивното влијание врз деловните активности

- Стопанската комора на Македонија да изготви согледување и план за можната поддршка на фирмите во постапката на аплицирањето за добивање виза (создавање база на релевантната документација, пополнување на апликацијата, доставување на документацијата, воспоставување директна комуникација со визните одделенија на дипломатско-конзулатарните претставништва...).
- Стопанската комора на Македонија, во соработка со Министерството за надворешни работи, да ги воспостави или да ги интензивира контактите со странските конзулатарни и дипломатски претставништва во земјата за да се обезбеди посредничко-олеснително институционално вклучување на Комората во постапката за приложување на документацијата потребна за издавање визи, со точно дефинирани права, обврски и активности, а со цел нивно поедноставно и побрзо добивање.
- Заради надминување на проблемот на честа замена на пасошите поради обемот на издадените визи и печати за прекуграниично преминување кај транспотерите, Министерството за внатрешни работи да ги согледа можностите за зголемување на бројот на листовите во пасошката исправа.

9.06.2005

Од Четвртата седница на Управниот Одбор на Стопанската комора на Македонија

Управниот одбор донесе:

- Стратешки план за поставеноста и функционирањето на Стопанската комора на Македонија;
- Стратешки план за функционирањето на службите во Стопанската комора на Македонија;
- Правилник за организација и работењето на Стручната служба на Стопанската комора на Македонија и

4. Одлука за избор на генерален секретар на Стопанската комора на Македонија, со која за генерален секретар на Стопанската комора на Македонија ја именуваше м-р Јелисавета Георгиева, досегашен шеф на Кабинетот на претседателот на Стопанската комора на Македонија.

19.09.2005

Од Петтта седница на Управниот одбор на Стопанската комора на Македонија

На Петтата седница на УО на Комората се усвоија Ставови на Стопанската комора на Македонија во врска со покачувањето на цената на нафтените деривати; Ставови на Стопанската комора на Македонија во врска со условите за стекнување пензија; Ставови на Стопанската комора на Македонија во врска со побарувањата на градежните фирмии од локалната самоуправа; се усвои Информацијата околу иницијативата на Стопанската комора на Македонија до Владата на РМ за враќање на јавните овластувања на Комората.

Ставови за порастот на цените на нафтата и на нафтениите деривати, за пензионирањето и за побарувањата на градежните фирмии

За порастот на цените на нафтата и на нафтениите деривати

Врз основа на анализата за одразот од зголемувањето на цените на нафтата и на нафтениите деривати врз работењето на стопанските субјекти, Стопанската комора на Македонија бара:

1. Владата на Република Македонија, во најкраток можен рок, да го разреши прашањето на сопственост на гасоводниот систем со "Макпетрол" АД - Скопје. Исто така, Владата на Република Македонија да ги интензивира активностите околу развојот на гасоводниот систем со цел поголемо користење на овој поекономичен и еколошки енергент, како алтернативен извор на енергија.

2. Министерството за финансии, во најкус можен рок, јавно да го објави податокот за вонредните приходи кои се слеани во Буџетот на Република Македонија во изминатиот период од 2005 година по основ на наплатата на данокот на додадена вредност, кој има значаен удел во структурата на формирањето на малопродажната цена на нафтениите деривати. Соодветно на остварените вонредни приходи, Владата на Република Македонија да интервенира преку Дирекцијата за стокови резерви за да се овозможи набавка на мазут за нето-извозниците по субвенционирани услови, имајќи предвид дека мазутот како енергент го употребуваат стопанските субјекти, а чија цена забележа највисок пораст во 2005 година.

3. Владата на Република Македонија да изгради стратегија за постапување и интервенирање во случаите на натамошно зголемување на цената на нафтата и на нафтениите деривати, а истата да ја презентира пред јавноста и пред бизнис-заедницата.

4. Во секторот на инфраструктурните дејности, посебно во производството и во дистрибуцијата на електрична и топлинска енергија, стапката на ДДВ да се намали што, исто така, би придонело во вкупното трошковно растоварување кај корисниците на овие енергенти.

5. Да се организира заеднички состанок со претставници од Министерството за финансии и Министерството за економија со цел да се разгледат предложените мерки и да се преземат неподходните активности за нивна операционализација.

Барање за одложување на примената на новите услови за стекнување со право на пензија

Во насока на преземање оптимални и функционални решенија во интерес на стопанството, Стопанската комора на Македонија бара Владата на Република Македонија да го преиспита својот став да не предлага одлагање на примената на членот 30 од Законот за изменување и дополнување на Законот за пензиското и инвалидското осигурување ("Службен весник на РМ" 24/2000).

Со прифаќањето на барањето на Комората за одложување на примената за две години (до 1 септември 2007 година) ќе се обезбеди и работниците кои на 1 септември 2000 година имале најмалку 28 години пензиски стаж (жена), односно 33 години пензиски стаж (маж), правото на старосна пензија да го остваруваат под поранешните услови (со 35, односно со 40 години пензиски стаж).

Побарувања на градежните фирмии од општините и од другите државни органи

Стопанската комора на Македонија бара од Владата на Република Македонија да преземе активни мерки за измирување на побарувањата на градежните фирмии од општините и од другите државни органи за досега извршените градежни работи и затоа се неприфатливи секакви други предлози за трансформирање на побарувањата во јавен долг на општините кон градежните фирмии.

Имајќи предвид дека долгогодишното нереализирање на побарувањата, кои се проценуваат и до 50 милиони евра, предизвикува тешкотии во тековното работење на градежните фирмии, Стопанската комора на Македонија бара да се преземат мерки во следната насока:

- да се изврши компензација на побарувањата на градежните фирмии од општините и од другите државни органи за досега извршените градежни работи, по пат на:

- компензација со нивните доспеани и идни обврски по основ на даноци и придонеси, се' до измирувањето на нивните побарувања и

- активирање, односно доделување нови локации за градење објекти од страна на општините и на државата.

За членкиште

10.02.2005

Усогласување на банките со Законот за трговски друштва

Здружението на банкарството при Стопанската комора на Македонија, во присуство на претставници на банките, на НБРМ и Министерството за финансии, расправаше за "Практичната примена на Законот за трговските друштва во банките", иницирана од страна на Стопанска банка АД - Битола.

На состанокот:

- беше прифатена писмената иницијатива на Стопанска банка АД - Битола со која се укажува на присутната неусогласеност меѓу Законот за трговски друштва и Законот за банки, која им создава повеќе проблеми во нивната работа;
- беше потенциран краткиот рок за усогласување на Статутот на банките, согласно одредбите на Законот за трговски друштва, кој треба да се верифицира на надлежните собранија на банките, а претходно да помине низ соодветна процедура на НБРМ. При тоа се има предвид и искажувањата на претставникот на Министерството за финансии дека согласно нивната програма за работа соодветни измени на Законот за банки ќе следат во втората половина на 2005 година;
- претставниците на банките се заложија надлежните органи (Министерството за економија, Министерството за финансии и НБРМ) со нужно внимание и сериозност да пристапат кон изнаоѓање решенија за надминување на присутната неусогласеност меѓу овие два закона, а се сугерираше дека најреално решение во овој момент е да се пролонгира рокот за усогласување, утврден во Законот за трговски друштва.

17.02.2005

Трети SEEITA (South East European Information Technology Associations - Сојуз на асоцијации на фирмите од информатичка технологија во Југоисточна Европа) и 2-ри МАСИТ Отворени денови - Конференција

Целта на Конференцијата беше развој на информатичкото општество определувајќи го правецот на движење според карактеристиките на регионот по веќе утврдените принципи на Самиотот за информатичко општество одржан во Женева.

Пријот ден од Конференцијата го отвори господинот Џемали Мехази, министер за транспорт и врски во присуство на предавачи на еminentни лица од земјата и од регионот. Во рамките на пријот ден од Конференцијата посебно внимание забележа тркалезната маса подготвена од Проектот за изработка на Националната стратегија за развој на информатичко општество.

Вториот ден го отвори заменик-министрот за економија, господинот Саша Андоновски, истакнувајќи дека знаењето и информациите се повеќе се основа за добри економски односи.

18.02.2005

Прес-конференција на в.д. претседателот на Стопанската комора на Македонија, г-ѓата Сава Димитрова

18 Февруари - Ден на Стопанската комора на Македонија

По повод 18 Февруари - Денот на Стопанската комора на Македонија и 60-годишнината од донесувањето на Повелбата на Президиумот на АСНОМ за основање на Трговско-индустриската комора во Скопје, в.д. претседателот на Стопанската комора на Македонија, г-ѓа Сава Димитрова, одржа прес-конференција на која, покрај на споменатиот јубилеј, се осврна и врз актуелниот процес на изборни активности во Комората, како и врз нејзините меѓународни активности.

Вообичноото одбележување на 18 Февруари како Ден на Комората на која истовремено се доделува и Наградата на Стопанската комора, годинава поради изборните активности и вкупната трансформација на Стопанската комора на Македонија согласно новиот Закон за Стопанската комора на Македонија ќе биде одложено за околу еден месец.

Инаку, изборните активности, како што соопшти г-ѓата Димитрова, се во полн ек. Неделава завршуваат изборите во 15-те регионални комори на чии состаноци беше забележан нагласен интерес на трговските друштва. Наредната недела треба да се одржат изборите на управните одбори, претседателите и претставниците во Собранието на Стопанската комора на Македонија и на здруженијата, а изборниот процес ќе се заокружки со одржувањето на Собранието на Стопанската комора на Македонија. По конституирањето на сите регионални комори и здруженија, всушеност во раководењето со Стопанската комора на Македонија ќе бидат вклучени над 500 стопанственици. Од друга страна, на овие избори ќе бидат делегирани 31 претставник од регионалните комори и 54 представници од здруженијата во Собранието на Стопанската комора на Македонија, кое на својата прва седница треба да избере претседател на Стопанската комора на Македонија и членови на Управниот и на Надзорниот одбор. На истата седница се очекува да се донесе програма за работа, финансиски план на Комората, како и да се утврди висината на придонесот што ќе го плаќаат нејзините членки.

В.д. претседателот на Комората, г-ѓата Сава Димитрова, се осврна и врз актуелните меѓународни активности поврзани со нејзиниот престој во Брисел во рамките на Државната делегација, предводена од претседателот на Владата на Република Македонија, господинот Владо Бучковски, на чинот на предавањето на одговорите на Прашалникот на Европската комисија.

Престојот во Брисел беше искористен за средба со претседателот на Белгиско-луксембуршката комора, господинот Милан Језиќ вон Генешек, на која беше потпишан Договор за соработка меѓу двете комори со цел унапредување на стопанската соработка меѓу Република Македонија, Кралството Белгија и Војводството Луксембург.

На свеченото чин присуствуваа и претседателот на Владата на Република Македонија, господинот Владо Бучковски, потпретседателот на Владата на Република Македонија, г-ѓица Радмила Шекеринска и господинот Сашко Стефковски, амбасадор на Република Македонија во Кралството Белгија и Војводството Луксембург.

На прес-конференцијата г-ѓата Димитрова пред новинарите ги најави и бројните други меѓународни активности, како, на пример, седницата на Асоцијацијата на балканските комори во Атина. Стопанската комора на Македонија е потпретседавач на оваа Асоцијација, а наредната година ја презема едногодишната претседавач.

06.03.2005

Бизнис-средба на членки на ЈУТА со членки на АТАМ - зголемување на туристичката соработка меѓу Македонија и СЦГ

На покана и во организација на Асоцијацијата на туристички агенции на Македонија, 40 туристички стопанственици од СЦГ - членки на асоцијацијата ЈУТА престојуваа во Република Македонија со цел запознавање со актуелната туристичка понуда на нашата земја. Завршната средба на нашите со туристичките агенции од СЦГ се одржа во Охрид, на којашто голем број туристички агенции-членки на АТАМ понудија конкретни програми за разни видови туристички престој во Република Македонија. Од изнесеното на средбата АТАМ-ЈУТА реално може да се очекува продлабочување на сорботката на ниво на двете туристички стопанства и поголем број туристи од Република Србија, како значаен емитивен пазар за нашиот туризам.

09.03.2005

Разгледување на Предлог-законот за хартии од вредност

Здружението на банкарството заедно со Комисијата за хартии од вредност, расправаше по Предлог-законот за хартии од вредност.

Значењето на овој закон и потребата од неговото донесување го образложија претседателот на Здружението, д-р Глигор Бишев и претседателот на Комисијата за хартии од вредност, д-р Весна Пендовска.

Овој закон, што е особено битно, треба да обезбеди поголемо отворање на државата во економската сфера, меѓу другото и во функција на привлекување странски инвестиции.

Забелешките и предлогите на Здружението на банкарството се проследени до Министерството за финансии.

23.3.2005

Анализа на зголемувањето на конкуренската способност на текстилната индустрија и конфекцијата на Република Македонија, со предлог-мерки

Управниот одбор на Здружението на текстилната индустрија и конфекцијата расправајќи за положбата и проблемите со коишто се соочува оваа трудоинтензивна гранка, предложија конкретни приоритетни мерки што треба да се преземат од државните институции:

- повластени стапки за придонеси и даноци на вработените од текстилната индустрија за (пензиско и инвалидско осигурување, здравствено осигурување и осигурување од невработеност и др.);
- ослободување од плаќање персонален данок од доход на вработените;
- ослободување од плаќање на данокот од добивка;
- неодложна ревизија на царинските тарифи, преку целосно ослободување од плаќање царина на основните сировини, помошни материјали и на опремата, со што ќе се овозможи помалку ангажирање на финансиски средства и можност кон полесна преориентација од сегашните "ЛОН"-доработки за извоз кон класично производство, што ќе претставува императив за наредните години, бидејќи "ЛОН"-доработките за извоз постепено ќе се намалуваат;
- отстранување на административните процедури во делот на царинењето, како што се обезбедување банкарска гаранција за привремен увоз, скратување на времето на царинење и барање доказ за однапред платени давачки и сл.;
- ослободување од плаќање 19 евра за секоја царинска декларација при увоз на материјали, помошни средства и др.;
- ослободување од плаќање ДДВ при увоз заради извоз иако подоцна се врши повратување на средствата, што во праксата изнесува од 4-5 месеци, за што во услови на неликивидност со обратни средства фирмите треба дополнително да ангажираат финансиски средства и дополнително да се задолжуваат кај деловните банки;
- продолжување на отпочнатите активности за одобрување на бесцарински третман на текстил и производи од текстил во извозот од Република Македонија во САД;
- Македонската банка за поддршка на развојот да обезбедува нови поволни кредитни линии, со намалени каматни стапки за текстилната индустрија;
- укинување на 0, 1% зафраќање од увозните и извозните зделки;
- транспарентност на критериумите според кои се доделуваат средствата од компензационите фондови и за истите да не се бараат банкарски гаранции кои со високите каматни стапки се еднакви на кредитите што ги нудат деловните банки, а тие да се даваат преку Здружението на текстилната индустрија;
- поголема достапност во користењето странските кредитни линии и други донацији што доаѓаат од странство;
- транспарентност на тендерите и учество на истите да имаат исклучиво производните компании;
- разрешување на проблемот на курсниот ценовен диспаритетет на доларот кај извозното производство, независно од опциите (стимулации), поволни кредитни линии, со намалени каматни стапки и други компензаторски мерки;
- надоместокот на плата за првите 60 дена спреченост за работа што го исплатува работодавецот да се сведе на седум дена на товар на претпријатието;
- во функција на намалување на трошоците на работење и зголемување на конкуренциската способност на извозните компании, да се преиспитаат цените на енергетските горива (мазут, нафта, електричната енергија и др.) со воведување стимултивни цени за текстилната индустрија.

Исто така, за подобрување на состојбите треба да се преземат активности и во делот на разрешување на прашањето за потеклото на стоките и кумулацијата на потеклото во трговските односи на Република Македонија и ЕУ, неопходно е ангажирање за користење на дијагоналната кумулација меѓу земјите-членки на ЕУ, ЕФТА, Република Турција и земјите од Ју-регионот со Република Македонија, координиран настан во промотивните активности во странство, особено во привлекување потенцијални инвеститори и директни инвестирања во повисоки форми на соработка; примена на старото решение за пензионирање по двете основи - старост 55 години и 35 години работен стаж и сл.

24.03.2005

Презентација на едношалтерскиот систем

Здружението на банкарството го разгледуваше Извештајот за воспоставување единствен трговски регистар и целосна имплементација на концептот за едношалтерски систем (отворање сметки за учесниците во платниот промет кај деловните банки).

Претседателот на Здружението на банкарството д-р Глигор Бишев, ја образложи улогата на комерцијалните банки во имплементацијата на овој проект, кој е од особена важност во периодот кога се движиме кон ЕУ. Оттука, се наметнува и потребата од угласување на законската регулатива во банкарскиот систем кон регулативата на европското законодавство.

Имплементирањето на едношалтерскиот систем значи и претпоставка за привлекување на странските инвестиции, кои се значаен фактор во програмските определби за зголемување на производните активности и поттикнување на развојот на македонското стопанство. При тоа проектот треба да биде економски оправдан за да биде одржлив.

Нагласувајќи дека банкарската индустрија е целосно отворена кон овој проект со кој, меѓу другото, ќе придонесе за зголемување на ажураноста на банките, претседателот на Здружението предложи да се изврши и едукација на кадрите, врз база на досегашните позитивни искуства во кои се применува едношалтерскиот систем.

Господинот Наќе Стојановски, директор на Централниот регистар, истакна дека од овој состанок се очекува да се разменат мислења и сугестиии за подобрување на законските решенија во оваа сфера.

06.4.2005

Расправа по предлог-висината на надоместоките за пластика и пластични производи во членот 189 од Предлог-законот за животна средина

Во рамките на Дирекцијата за претставување и застапување на интересите на членките при Стопанската комора на Македонија, повеќето групации одржаа расправа по Предлог-законот за животна средина. При тоа, законот во целина беше поддржан во сите основни начела, принципи, дефиниции и други бројни одредби, со повеќе забелешки во делот на финансирањето, поточно членот 185 од Предлогот на законот. Министерството за животна средина како предлагач на законот прифати повеќе забелешки и ги вгради во текстот, меѓутоа не го прифати мислењето на Групацијата за производство и преработка на пластични маси за измена на висината на надоместокот што се плаќа за пластика и пластични производи.

Во натамошната фаза, кога Предлог-законот беше во собраниска процедура, оваа Групација поднесе амандман за намалување на надоместокот за полиетиленските вреќи и кеси, при што истиот не беше прифатен.

07.4.2005

Предлог-мерки и активности за надминување на состојбите во градежништвото

Управниот одбор на Здружението на градежништвото, индустријата на граджни материјали и неметалите, во проширен состав, расправаше за актуелните проблеми во градежништвото, при што, како и многу пати досега се констатира дека

долгогодишниот период на дезинвестирање придонесе за недоволно искористување на расположивите капацитети во градежништвото, градежната и неметалната индустрија.

Од друга страна, каде градежниците се продлабочува и задолженоста, при што, големо влијание имаат и ненаплатените побарувањата за извршените градежни работи, посебно од државните институции и органи, кои изнесуваат околу 2, 2 милијарди денари, а со тоа и зголемување на обврските кон државата кои изнесуваат 1, 45 милијарди денари (без примени аванси), само од четирите поголеми градежни фирмии. Исто така, големиот број градежни фирмии на македонскиот пазар придонесоа и за се' почеста нелојална меѓусебна конкуренција, преку нудење ниски цени, или добивање работа на тендерите на фирмии кои скоро и да не ги исполнуваат тендерските услови.

Градежниците се залагаат, на сите тендери кои се објавуваат од страна на државата и државните органи, да се воведе претквалификација, со што уште во стартот ќе се елиминираат фирмите кои не ги исполнуваат критериумите за извршување на работите, но и воведување лиценци на градежните фирмии согласно законските прописи во градежништвото.

Градежниците се залагаат, во рамките на планираниот средствата за капитални инвестиции, да се продолжи градбата и тоа на проекти кои веќе се отпочнати со градба или кои се планираат да се градат како што се: III делница на Плетвар, XC "Злетовица", ХЕЦ "Матка 2" - Св. Петка, Башков Мост, како и комплетирање на автопатот до Табановце и други делници од Коридорот 10, но и Коридорот 8, посебно продолжување на активностите кон туристичките центри во Република Македонија.

Управниот одбор на Здружението усвои мерки, кои во континуитет треба да се решаваат, во заедничка координација со групациите на Здружението кои треба да бидат формирани до крајот на месец април оваа година.

13.4.2005

Предлог-тарифната ознака 3907 60-полиетилен терефталатот со стапка од 5% да се ослободи од царина, како што се и останатите полимери

Групација за производство и преработка на пластични маси

На работната средба со производителите на ПЕТ-амбалажа е поддржана иницијативата, дадена од страна на производителите на ПЕТ-амбалажа, за намалување на постојната царинска стапка за тарифната ознака 3907 60 (полиетилен терефталат) од 5% на 0%. Со укинување на царината ќе се овозможи оваа сировина потребна за производство на ПЕТ-претформи и ПЕТ-шишиња, да се изедначи со останатите полимери за кои не постои царина. Производителите на ПЕТ-амбалажа како аргумент на барањето за намалување (укинување) на царината, го наведуваат фактот што во Република Македонија нема производство на полиетилен терефталат гранулат. Како дополнителна неповољност за увозниците е и тоа што неговата цена е во постојан пораст, поради растот на цената на нафтата на светскиот пазар.

10.4.2005

Персоналниот данок на доход за физичките лица - собирачи на шумски плодови

Групацијата за производство на лековити растенија и откуп на шумски плодови укажа дека согласно Законот за персонален данок од доход не се обврзници по основ на истиот. Групацијата упати барање до Управата за јавни приходи, односно Министерството за финансии, за изземање од оваа обврска.

12.4.2005

Стопанската комора на Македонија на презентацијата на услугите на Центарот за унапредување на квалитетот во производството и услугите и на Центарот за поттикнување на мали и средни претпријатија ја нагласи својата приоритетна определба - Комората да биде бизнис-сервис за потребите на македонските и странските фирмии, со цел презентација на потенцијалите на македонската економија и зголемување на инвестициите и размената.

"Малите и средните претпријатија се доминантната економска категорија која ја сочинуваат дури 99,5% од вкупниот број регистрирани фирмии во Република Македонија. Оттука, тие се во центарот на интересот и грижата на Комората", рече Бранко Азески, претседател на Стопанската комора на Македонија.

14.4.2005

Ценовник за надоместок на приклучување на водоснабдителниот и канализациониот систем на корисниците на услугата

Комисијата за правно-нормативни работи на Здружението на комуналните дејности, разгледувајќи прашања поврзани со Законот за снабдување со вода за пиење и одведување на урбани отпадни води и Законот за локална самоуправа, со цел да се разјаснат одредени прашања во врска со новата децентрализација и конституирањето на новите совети на општините. За таа цел, Комисијата подготви Предлог-договор, што треба да се склучува меѓу давателите и корисниците на комуналните услуги, за што постои обврска согласно член 48 од Законот за снабдување со вода за пиење и одведување на урбани отпадни води, којшто треба да се достави до сите јавни претпријатија од комуналната дејност.

14.4.2005.

Пиратеријата во областа на филмот и тв-програмата

Секцијата на дистрибутерите на филмска и тв-програма расправаше за пиратеријата во областа на филмот и тв-програмата и нејзиното влијание врз легалната работа. Притоа беа донесени следните заклучоци:

1. законодавството за заштитата на авторските и сродните права во Македонија е целосно заокружено и најновите Директиви на ЕУ се целосно имплементирани;
2. овластените органи согласно законите, инцидентно се вклучуваат во заштитата на авторските и сродните права; не постои редовна, континуирана акција за заштита;
3. овластени органи кои се занимаваат со ова прашање се: Министерството за култура (Инспекција за авторски и сродни права), Министерството за внатрешни работи (Сектор за организиран криминал), Пазарната инспекција, Управата за јавни приходи, Царинската управа на Македонија, Обвинителство и судските органи;
4. неприменувањето на законите предизвикува несогледливи штети како за дистрибутерите, така и за државата - државата губи милиони евра на име на ДДВ и данок од добивка годишно;
- намалено е вработувањето кај дистрибутерите и прикажувачите поради мал и незначителен обем на работа;
- огромни финансиски средства се вон контрола на државните органи;
5. Владата мора да обезбеди средства и механизми овластените органи да го расчистат пазарот од сите видови посочена пиратерија во најкус можен период.

19.04.2005

Саем за информатика

Целта на излегувањето на МАСИТ на овој саем е што поголемо зголемување на јавната свест за присуството на МАСИТ како асоцијација која ја развива и афирмира македонската ИТ индустрија не само на домашниот, туку и на странските пазари.

На Саемот Инфоком изложуваа: "Неоком", "МБС", "Дуна Компјутери", "С&Т Хермес Плус", "Рема Компјутери" и "Инфопроект".

21.04.2005

Средба меѓу стопанствениците и директорот на Царинската управа на РМ

Господинот Илија Илоски, директор на Царинската управа на Република Македонија, ги запозна стопанствениците со новиот Царински закон и Законот за царински мерки при спроведување на Законот за заштита на интелектуалната сопственост. Притоа неговите соработници направија презентација на новите закони, а по завршување на презентација стопанствениците поставуваа прашања на кои претставниците од Царината веднаш им даваа одговори.

Со цел унапредување на деловниот амбиент во Република Македонија преку олеснување на трговијата и транспортот, како услов за успешно стопанисување и поддршка на интересот за странски инвестиции, преку остварување на соработката меѓу деловната заедница - Царинската управа на Република Македонија - Владата, а согласно препораките на Светската царинска организација и UNCTAD, г. Бранко Азески, претседател на Стопанска комора на Македонија и г. Илија Илоски, директор на Царинската управа на Република Македонија, на оваа средба го потпишаа Протоколот за соработка меѓу Стопанска комора на Македонија и Царинската управа на Република Македонија. Протоколот ќе претставува континуитет во досегашната успешна соработка меѓу двете институции. Протоколот предвидува соработка на полето на размена на информации, организирање средби со стопанствениците со цел решавање тековни проблеми, соработка во проекти и иницијативи, преземање заеднички активности на планот на обука и едукација во областа на царинските постапки.

25.04.2005

Советување на тема: "Согледувања на Државниот пазарен инспекторат и Дирекцијата за храна при вршењето на надзорот по однос на обврските на трговците и правата на потрошувачите во примената на Законот за заштита на потрошувачите"

Организатор на советувањето беа Министерството за економија и Стопанска комора на Македонија.

Претставниците на трговски фирмии, повикувајќи се на искуствата од својата пракса, дада конкретни забелешки на неколку законски одредби. Договорено е трговските субјекти своите иницијативи за разрешување на сите отворени прашања околу примената на Законот, да ги проследат до Стопанска комора на Македонија, или до Одделението за заштита на потрошувачите при Министерството за економија.

26.04.2005

Министерот за финансии, господинот Никола Поповски, разговараше со членките на Стопанска комора на Македонија

На средбата на која присуствуваа претставници на околу 100 фирми, беа изнесени повеќе конкретни прашања и проблеми со коишто се соочуваат во нивното секојдневно работење и за коишто очекуваат ангажирање на Министерството за финансии. Проблемите се однесуваат најмногу на мерките од областа на даночната политика, царинската политика, јавните набавки, поддршката на извозните активности, борбата против корупцијата и слично.

Министерот Поповски, потенцирајќи ја корисноста од вакви директни средби со претставниците на приватниот сектор, изрази целосно разбирање за нивните барања и укажа дека тие со нужно внимание ќе ги разгледаат и соодветно ќе одговорат во рамките на нивните надлежности и во согласност со Програмата на Владата и макроекономската политика. За дел од прашањата кои се во надлежност на другите ресори, министерот Поповски презеде обврска да ја информира Владата.

Претседателот на Стопанска комора на Македонија, господинот Бранко Азески, заблагодарувајќи се на конструктивниот ангажман на министерот Поповски, посебно ја потенцира поддршката што ја даваат членките на Комората на Владата во спроведувањето на реформите и на натамошната изградба на стопанскиот систем. При тоа, тој ја поздрави подготвеноста на Министерството за финансии за активна соработка со членките на Комората по здруженија, групации и регионални комори, особено во подготвувањето на одредени законски акти што се од нивна надлежност.

28.04.2005

Свечено врачување на наградите на Стопанска комора на Македонија

Наградите на трговските друштва и менаџери ги врачи претседателот на Одборот за награди и признанија, господинот Благоја Христовски.

Покрај членовите на облициите и телата на Комората, на свеченоста присуствуваа и: претседателот на Собранието на Република Македонија, господинот Љупчо Јордановски и претседателот на Сојузот на синдикатите на Македонија, господинот Ванчо Муратовски.

- За постигнати особени резултати во зголемувањето на производството, продуктивноста и економичноста во работењето на трговските друштва Награда на Стопанска комора на Македонија добија:

1. ИЗВОЗНА И КРЕДИТНА БАНКА АД - Скопје;
2. АД ЗА ОСИГУРУВАЊЕ "ВАРДАР" - Скопје;
3. ГРАДЕЖЕН ИНСТИТУТ "МАКЕДОНИЈА" АД - Скопје;
4. ДПГИТ "ЕУРОКОМПАНИ" Кемал и други ДОО увоз-извоз - Гостивар;
5. АД "ОГРАЖДЕН"- Струмица;
6. "МЕСЧНА ИНДУСТРИЈА И КЛАНИЦА" АД - Свети Николе;
7. ЖИВИНАРСКА ФАРМА "ВЕЗЕ- ШАРИ"- с. Требош - Тетово;
8. ДПТ "НОЕЛ" експорт-импорт ДООЕЛ - Гевгелија;
9. АД "НАПРЕДОК" Претпријатие за производство на делови за мебел и мебел - Пехчево.

- За постигнати особени резултати во унапредувањето на организацијата на работењето, производството, прометот и услугите, Награда на Стопанска комора на Македонија добија менаџерите:

1. Господин ВЕНКО ШАПКАР, генерален директор на "АМК СП" - Охрид и
2. Господин ЗОРАН ЃУРОВ, претседател на УО на "7 Ноември" АД - Гевгелија.

Средба на гувернерот на НБРМ, м-р Петар Гошев со членките од банкарскиот сектор

На седницата на Управниот одбор на Здружението на банкарството гувернерот на НБРМ, м-р Петар Гошев, говореше за монетарните движења и за мерките за унапредување на работењето на финансискиот сектор. Во таа смисла ги презентираше постигнатите резултати во стопанството во 2004 година, остварувањето на Макроекономската политика во 2005 година, кои според оценките на НБРМ се со позитивни тенденции. При тоа, тој ги нагласи и програмираните активности на НБРМ во сферата на дроградување на законската регулатива во финансискиот и банкарскиот сектор, и искажа спремност за соработка со банките-членки на Здружението на банкарството при Стопанска комора на Македонија.

16.5.2005

Јавна расправа по Предлог-законот за радиодифузна дејност

Секцијата на медиумите упати на бројни проблеми по текстот на Предлог-законот за радиодифузна дејност, но од присутните се дадоа конкретни предлози коишто ќе треба да се инкорпорираат во новиот текст на овој Предлог-закон. Затоа се

предложи Работна група да изготви заклучоци од расправата, кои ќе бидат доставени до Министерството за транспорт и врски и до Владата на Република Македонија.

Присутните ја поздравија иницијативата на Стопанската комора на Македонија за оваа јавна расправа, бидејќи во врска со овој Предлог-закон до сега се одржувале бројни расправи, но за првпат на едно место се собраа да разменат свои мислења сите субјекти кои се инволвирали во донесувањето на овој многу битен Закон за медиумите во Република Македонија.

19.05.2005

Закон за ветеринарно здравство (сегашни и идни обврски од аспекти на здравствената заштита на рибите)

Согласно Законот за ветеринарно здравство задолжителни се соодветни мерки како во производството на риби, така и во увозот на рибен подмладок. Поради опасноста од внесување на здравствено несоодветен подмладок Групацијата за рибарство укажа на потребата од строга контрола при негов увоз.

19.05.2005

Конститутивна седница на Фондот за поддршка на научно-истражувачките проекти

Средба со менаџерите на 20-те најпрофитабилни компании во Република Македонија за 2004-та година со Владата на Република Македонија

Претседателот на Стопанската комора на Македонија организира средба на менаџерите на 20-те најпрофитабилни компании во Република Македонија во 2004 година со Владата на Република Македонија.

Иницијативата на претседателот на Стопанската комора на Македонија, господинот Бранко Азески, организирањето ваква средба претендира да биде традиционално и да се одржува секоја година. Оваа средба претставува одлична можност да се размени мислење со најуспешните компании во Република Македонија, бидејќи тие претставуваат двигател за натамошниот развој на македонската економија и нивните предлози преку Стопанската комора на Македонија, за подобрување на вкупниот амбиент на стопанисување, ќе бидат доставувани до Владата на Република Македонија.

На средбата претседателот на Стопанската комора на Македонија ги образложи улогата и функциите на Фондот за поддршка на научно-истражувачките проекти од интерес за членките на Стопанската комора на Македонија, што беше поддржано од претседателот на Владата на Република Македонија и од претставниците на присутните фирми за воспоставување трајна врска меѓу бизнис-заедницата и науката.

Формирањето на Фондот за поддршка на научно-истражувачките проекти треба да помогне многу научни проекти да се имплементираат во секојдневното работење на бизнис-субјектите, како и поттик и за сите други субјекти во државата да работат во тој правец, со повик и другите фирми, невладини институции и организации, да ја поддржат оваа иницијатива и да партиципираат во Фондот.

Почесен претседател на овој Фонд е претседателот на Владата на Република Македонија.

На средбата, покрај претставници на најпрофитабилните фирми, присуствуваше делегација на МАНУ, предводена од академик Цветан Грозданов, претседател на МАНУ.

23.05.2005

Започна со работа Call-контакт-центарот на Стопанската комора на Македонија

Новиот Call-контакт-центар на Стопанската комора на Македонија, ќе овозможи заинтересираните со бирањето на бројот 15015 да дојдат до информации кои им се неопходни во нивното работење во земјата и во странство. Промотивната кампања на Call-центарот, создадена за првпат од самите членки на Комората, едновремено претставува и нова можност за нивна афирмација и промоција, како и за меѓусебна комуникација.

Обучен тим комуникатори при Комората ќе ги обезбедува бараните податоци во рок од половина час, по што операторите ќе вршат и проверки за воспоставените контакти и разменетите информации. Создавањето на новиот комуникациски центар се предвидува да овозможи навремено, точно и прецизно информирање на членките на Комората, а со тоа и поуспешно деловно функционирање.

Стопанската комора на Македонија во настојувањата да го промовира значењето на Call-центарот во деловното работење на стопанствениците ќе организира низа активности.

Беа презентирани идејните решенија за промоција на Call-центарот создадени од членките на Комората, создавајќи со тоа и сопствена презентација освен онаа на новата коморска услуга. Креативните решенија на членките, создадени од нивните производи, ќе бидат претставени на веб-порталот на Комората, а по пат на гласање од самите членки ќе бидат одбрани најуспешните претставувања на Call-центарот 15015. Едновремено, тоа претставува и презентација на процесот на организирањето на членките на Комората во нов Клуб наречен M2M (членки за членките). Клубот M2M ќе ги обедини членките на Комората низ меѓусебното насочување и поврзување, односно промоција и взајемно користење на поволностите и привилегиите.

23.05.2005

Иницијатива за измена на Законот за лизинг

Групацијата за лизинг расправаше за одредени системски прашања кои треба да бидат резрешени, со цел да се овозможи постабилен развој на дејноста лизинг во Македонија.

Во таа смисла беше нагласена потребата од дополнување и измена на одделни закони како што се: Законот за лизинг, Законот за стечај, Законот за промет на недвижности, Законот за јавни набавки и сл. Во функција на подобрување на бизнис-климатот за дејноста лизинг, се нагласи потребата од прецизирање на одделни решенија во Законот за ДДВ, при што се предложи резервациите за ризици на наплата на побарувањата по основ на лизинг да имаат еднаков третман, како и резервациите на лоши пласмани на банките.

24.05.2005

Средба на стопанствениците со најдобрите дипломци од Македонија

На Денот на словенските просветители Св. Кирил и Методиј - 24 Мај, најдобрите дипломци со просек над 9 остварија контакти со стопанствениците заинтересирани за вработување квалитетни кадри. Поврзувањето е резултат на настојувањето на Стопанската комора на Македонија да даде конкретен придонес во намалувањето на невработеноста во земјата, со цел спречување на "одливот на мозоци", како и обезбедување квалитетни стручни кадри во компаниите и во државните институции.

На средбата присуствуваше и министерот за труд и социјална политика, господинот Стевче Јакимовски, кој даде поддршка на иницијативата, оценувајќи ја како нов придонес во созданието подобра бизнис-клима во земјава и намалување на невработеноста.

Особено задоволство за пројавената иницијатива и грижа да се ангажираат најквалитетните дипломци во Македонија изрази и господинот Азис Положани, министер за образование.

Настојувањата на Комората се и во иднина да ги афирмира младите кадри и да работи на подигање на имицот и на квалитетот на стопанството во Македонија, како неопходен предуслов во процесот на европрограмација.

05.05.2005

МАСИТ стана член на WITSA (World Information Technology and Service Alliance) во Остин, Тексас, САД

Како член на WITSA, Македонската ИТ-Асоцијација (МАСИТ) се повеќе се залага за активна поддршка во Македонија на јавните прашања истовремено влијајќи на креирањето на глобална информатичка инфраструктура, вклучувајќи ја и зголемената конкуренција преку отворените пазари и регуларните реформи.

27.05.2005

Отворање на Регионалната комора со седиште во Кочани

Преку Регионалната канцеларија, Стопанската комора на Македонија ја спроведува децентрализацијата на задачите и услугите за претпријатијата од тој регион.

Преку интегрираниот Бизнис-информационен центар ќе се обезбедува on-line комуникација на Стопанската комора на Македонија со Регионалната канцеларија.

Во работниот дел од манифестијата се одржа седница на Управниот одбор на Регионалната комора со седиште во Кочани во проширен состав, на која што, во присуство на претставници од Владата на Република Македонија и државни органи, се разговараше за актуелни економски теми.

Воедно, Македонската банка за поддршка на развојот изврши презентација на можностите и инструментите за финансиска поддршка на стопанските активности.

02.06.2005

Запознавање со факултетите кои едуцираат ИТ-кадар во Македонија и стопанствениците заинтересирани за истиот кадар

На иницијатива на Комитетот на МАСИТ за едукација и развој на работна сила беше организирана Тркалезна маса со факултетите кои едуцираат ИТ-кадар во Македонија. Беа поканети Природно-математички факултет - Скопје; Машински факултет - Скопје; Електротехнички факултет - Скопје; Економски факултет - Скопје; Технички факултет - Битола; ЈИЕ Универзитет - Тетово и стопанствениците кои ги вработуваат овие кадри.

На состанокот факултетите ги презентираат своите програми на предавање, по што беше отворена дискусија во која стопанствениците го изнесоа своето мислење за тие програми.

Како заклучок беше речено дека МАСИТ преку различни начини треба да помогне во предложување конкретни измени во тие програми.

2.6.2005

Предлог-правилник за барањата за составот, карактеристиките и означувањето на додатоци на храна

Групацијата на конзервната индустрија даде мислење по Предлог-правилникот за квалитетот на овошните цемови, желеата, мармеладите и засладеното пире од костени, како и Предлог-правилникот за барањата за составот, карактеристиките и означувањето на додатоци на храна.

02.06.2005

Разгледуван Предлог-законот за тутун и тутунски производи

На состанокот на Здружението на кој присуствуваа и претставници од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство како и од Институтот за тутун посебно внимание му беше посветено на Предлог-законот за тутун и тутунски производи. Со оглед на важноста на овој акт најголем дел од расправата измина во негово детално анализирање. Договорено е да се формира работната група, во која би членувале и претставници од Здружението, со цел по разгледување на законот од страна на ресорната комисија, тој уште еднаш да се разгледа пред да биде пуштен во процедура.

Забелешки и предлози по Предлогот за донесување закон за тутун и тутунски производи беа доставени до Собранието на Република Македонија, до Комисијата за земјоделство, шумарство и водостопанство.

4.06.2005

Актуелни прашања во угостителската дејност

Угостителските стопански субјекти од подрачјето на Охрид и Струга, формираа Секција во рамките на Здружението на угостителството и туризмот. Основната цел е развојот на овој сегмент од угостителско-туристичката дејност и негово поголемо вклучување во туристичките токови во земјата. Претседателот на Комората, господинот Бранко Азески, ги запозна присутните стопанственици со активностите на Стопанската комора на Македонија кои се во функција на целосен и ефикасен сервис на стопанските субјекти. Ваквата форма на организирање ја поздрави и градоначалникот на општина Охрид, господинот Александар Петрески, кој изрази подготвеност да соработува со асоцијациите и групациите при Комората за надминување на отворените прашања на локално ниво, при што информираше за можностите за разрешување на актуелизираните прашањата поврзани со законската регулатива, работното време, туристичката такса и сл.

Претседателите на Хотелската и на Асоцијацијата на туристички агенции при Комората ја потпишаа Спогодбата за регулирање на односите меѓу хотелите и туроператорите - членки на ATAM и на XOTAM.

9.06.2005

Правилник за квалитет на овошните сокови и одредени сродни производи

Членките на Групацијата на природни овошни сокови минатата недела расправаа по Предлог-правилникот за квалитет на овошните сокови и одредени сродни производи. Покрај укажувањето за потребата од негово донесувањето, се укажа и на потребата од преоден период до неговото влегување во сила, со цел да се даде можност за соодветна подготовка на производителите согласно новите одредби во него.

Групацијата формира работна група за систематизирање на предлозите за изменување и дополнување на Предлог-правилникот, кои ќе бидат доставени до Дирекцијата за храна.

9.6.2005

Разгледување на Предлог-законот за градење и Предлог-законот за просторно и урбанистичко планирање

Активно учество во расправата на седницата на Комисијата за транспорт, врски и екологија при Собранието на Република Македонија по Предлог-законот за градење и Предлог-законот за просторно и урбанистичко планирање. Голем дел од предлозите за измена и дополнување на одделни членови беа вградени во конечниот текст на законите.

По Предлог-методологијата за утврдување на висината на цената на водата за пиење и одведување на отпадните води, дадени се забелешки кои се прифатени од страна на Министерството за транспорт и врски и тие се вградени во целост.

Подготвен е текст на Предлог-договорот што треба да се склучува меѓу јавните комунални претпријатија и физичките, односно правните лица, согласно одредбите што произлегуваат од член 48 од Законот за снабдување со вода за пиење и одведување на урбани отпадни води и истиот е доставен до сите комунални претпријатија за негова имплементација.

10.06.2005

Стопанската комора на Македонија - 100 дена реструктуирање

Претседателот на Стопанската комора на Македонија, господин Бранко Азески, ги информира медиумите за стратешкиот план за поставеноста и функционирањето на Стопанската комора на Македонија, согласно потребите и барањата на членките како и за новите организациони промени во стручните служби во Комората. Претставен е и новиот генерален секретар на Стопанската комора на Македонија, м-р Јелисавета Георгиева. Азески информира и за процесите на реструктуирањето, реализирани во првите 100 дена од својот претседателски мандат.

Целите на процесот беа и се: членките во Стопанската комора да го идентификуваат својот економски информатор, комуникатор, помошник, партнери и советници. Секако, и својот промотор за деловните активности - во земјата и во странство.

Во таа насока за споменатиот период:

1. организирани се и успешно спроведени изборните активности, конституирани се 19 здруженија и 36 групации. Формирана е и МЕА - нова енергетска асоцијација. На тековните состаноци се донесуваат програми за тековни и идни активности и проекти, согласно осознаните потреби и интереси на членките.

2. одржани се три бизнис-форуми во странство и тоа: со Турција, Хрватска и Италија на кои учество земале 80 македонски фирми и 143 фирми од земјите-домаќини на форумите.

Во земјава се одржани 2 бизнис-форума со Босна и Херцеговина и со Албанија, на кои учество земале 55 македонски и 79 фирми од странство.

3. позиционирањето кон членството во насока на создавање на сите предуслови за сеопфатен, полезен и поволен економски амбиент услови создавање современи целосно електронски поврзани регионални канцеларии на местото на некогашните регионални комори. Прилепскиот и кочанскиот регион веќе добија свои канцеларии, а најскоро така ќе биде и во 10-тина други региони.

4. создадени се и реализирани над 50 презентации на постојни и новосоздадени коморски услуги и сервиси. Голем дел од нив се донесуваат на презентирањето на нов коморски интерактивен веб-портал, како можност не само за информирање и поврзување, туку и за сеопфатна промоција на членките и на нивните производи и услуги.

5. наполно свесни и сигури дека од квалитетот и обемот на услугите што Комората ги става на располагање на своите членки, зависи и нејзината иднина, поставени се низа проекти: поврзувањето на науката и стопанството низ новиот Фонд за поддршка на научно-истражувачките проекти од интерес за членките на Стопанската комора на Македонија, поврзувањето на стопанствениците и на најдобрите дипломци, прифаќањето на координацијата на Евро-инфо кореспондентниот центар, како и активното вклучување во водењето на процедурите за воведување НАССР системот се меѓу водечките.

Овие и бројни други проекти и активности, имаат за цел членките да ги стават во центарот на коморските активностите, за тие да станат субјект на случувањата и промотори на економската стварност. Тие всушност треба да се центарот на коморското дејствување.

13.06.2005

Семинар за работење со хартии од вредност

"Како да инвестирате преку берзата" е работен наслов на семинарот што се одржа во организација на Стопанската комора на Македонија, Македонската берза и дневниот весник „Време“. Семинарот е наменет за претставниците на малите и средни компании кои сакаат да го најдат својот потенцијален интерес во тругување на Берзата

За "Пазарот на хартии од вредност и можностите за финансирање на проектите кај малите и средни претпријатија преку Берзата" свое излагање имаше Иван Штериев, главен извршен директор на Македонската берза, а на тема "Секундарниот пазар - можност за заработка и одбрана од негативните последици", зборуваше Зоран Колев од Комерцијална банка АД - Скопје. Анета Трајаноска од Комисијата за хартии од вредност го објасни "Примарниот пазар на хартии од вредност како алтернативна можност за финансирање на бизнисот".

13-14.06.2005

Семинар за маркетинг и за односи со јавноста за вработените во коморите

Во Будва, Србија и Црна Гора, во организација на Проектот на АБЦ-ДИХК, се одржа семинар за маркетинг и за односи со јавноста за вработените во коморите. Семинарот беше наменет за едукација и насоки на организирање на вработените во коморите во делот на маркетингот и на односите со јавноста, со цел подобрување на имицот на коморите. Презентацијата на семинарот од Стопанската комора на Македонија ја реализираше господата Јулија Пишпецка, врз основа на Проектот усвоен од страна на Секцијата на агенциите за односи со јавноста во рамките на ПроМаркМедиа. Проектот ќе биде проследен и во Минхен, со цел да им послужки и на другите комори во нивното маркетиншко престроеување согласно барањата на коморските членки. Во заклучоците што се усвоија на крајот на семинарот беше пофалена насоката на организирањето на Стопанската комора на Македонија и е дадена целосна поддршка. Особено предизвика интерес директниот пристап во освојувањето нови членки преку директни контакти, како и новиот Call-центар на Стопанската комора на Македонија, како и идејата да се врши анализа на членките на коморите со цел да се дознае нивниот интерес за услугите на коморите и колку се тие задоволни од тоа. Прифатен е предлогот за создавање и реализација работилница за односи со јавноста наменета за вработените во Комората, како и за членките кои имаат одделенија за односи со јавноста, но им недостасуваат комплементарни сознанија за односите со јавноста.

13.06.2005

Управен одбор на Регионалната комора во Прилеп

На IV седница на Управниот одбор на Регионалната комора со седиште во Прилеп, во проширен состав, со присуство на градоначалникот на општина Прилеп, господин Марјан Ристески, со неговите соработници, градоначалниците на Крушево и на Долнени, претставници на Друштвото за наука и уметност, како и на други институции од Прилеп, се донесоа Заклучоци од стратешко значење за развојот на општината и регионот и тоа:

- Да се покрене иницијатива до надлежните државни институции за изградба на регионален автопат на потегот: Струга (од мостот на реката Дрим) - Охрид - Ресен - Битола - Прилеп до Велес (преку Бабуна), со цел поврзување на југозападниот дел на државата со централниот, за што ќе треба да се изработи идеен проект.
- Да се актуелизира реализацијата на делот на железничката пруга на релација Прилеп - Битола - Лерин (до Солун), со цел да се поевтини и да се подобри транспортот на стока и луѓе.
- Да се актуелизира проблемот со енергетско обезбедување на прилепскиот регион, преку изградбата на гасовод до овој регион.
- Да се преземат соодветни активности за изградба на една до три индустриски зони од страна на локалната самоуправа, за што треба да се одредат локации со издиференцирани локации способени со целосна инфраструктура.

- Да се пристапи кон интензивна активност за проценка на можноста за основање Слободна економска зона во Прилеп (или во регионот), за што треба да се направи физибилити-студија и маркетинг-план. До Дирекцијата за слободни економски зони се достави барање, со целокупна документација.
- Да се преземат активности за децентрализација на одлучувањето за доделување градежно земјиште од државно на општинско ниво.
- Да се направи стратегија за долгорочен развој на најширок план на регионот, вклучувајќи ги и општините Крушево, Кривогаштани и Долнени. Носители да бидат локалната самоуправа, Регионалната стопанска комора, Економскиот факултет и Друштвото за наука и уметност од општината.
- Да се преземат активности и да се лобира кај Владата, тутунот како стратешка сировина да биде во првите приоритети за развој на регионот, но со посебно нагласена и далеку поповолна откупна цена во однос на онаа по која тој се откупува сега.

15.06.2005

Предлог за донесување закон за безбедност на производите со Предлог-закон

На јавната расправа по Предлогот за донесување закон за безбедност на производите со Предлог на закон, со учество на претставници на повеќе здруженија и групации од сферата на производството и прометот, стопанствениците искајаат начелна поддршка за нужноста од донесувањето на овој закон во процесот на хармонизацијата на националното со европското законодавство. Се оцени дека Предлог-законот претставува квалитетен законски текст, а имајќи ги предвид досегашните проблеми во применетата на законската регулатива од сферата на стандардизацијата, пред се' како последица на навремено недонесената подзаконска регулатива, се предложи во преодните одредби на овој закон да се имплементираат рокови за носење на подзаконските прописи не подолги од три месеци од стапувањето во сила на законот.

Во расправата беа дадени и повеќе конкретни забелешки во насока на подобрување и поголема прецизност на законскиот текст, со сугестији за конкретни измени и дополнувања на одделни одредби на Предлог-законот.

16.06.2005

Предлог-тарифен систем за продажба на електрична енергија во Република Македонија

Здружението за енергетиката, црната и обоеаната металургија расправаше по Предлог-тарифниот систем за продажба на електрична енергија во Република Македонија. Документот го подготви Регулаторната комисија за енергетика со кој се утврдуваат критериите за определување на групи на потрошувачи, тарифните елементи за пресметка на надоместокот на испорачаната електрична енергија, како и основите за регулирање на тарифните односи на субјектите во рамките на електроенергетскиот систем.

Стопанствениците во расправата изнесоа повеќе забелешки и предлози во насока на доизградба на решенијата во документот, кои од страна на Регулаторната комисија беа прифатени и вградени во Тарифниот систем.

17.06.2005

Реализација на есенската сеидба во 2004 година

Покрај оценката за очекувањот род од есенските култури, Групацијата за полоделство заедно со Групацијата на мелничко-пекарската индустрија дадоа оценка за очекувањот род на пченицата. Позицесениот став на мелничко-пекарската индустрија дека пченицата ќе се откупува по пазарна цена, Групацијата за полоделство укажа на потребата од два денари премија, како претходната година.

21.06.2005

Увозот на текстилни производи од Република Турција и Народна Република Кина и пласманот на домашниот пазар

Здружението на текстилната индустрија и конфекцијата, расправајќи за надворешно-трговската размена на текстилната индустрија главна поента даде на енормниот пораст на увозот на готови текстилни производи од Р.Турција и од НР Кина.

Во услови на неконкурентност на странските пазари, домашните производители го губат и домашниот пазар поради големиот нелегален увоз на текстилни производи од НР Кина и Р. Турција и според анализите на производителите евтиен увоз на текстилни производи само од Р. Турција се реализира годишно окулу 150 милиони евра, увезен по разни нелегални канали, со сомнителен квалитет, ниски цени и со плаќање на минимални давачки.

Текстилиците бараат преземање мерки за заштита на домашното производство

преку ригорозна царинска контрола на увозот на текстилните производи, доследно применување на законските прописи и соодветно царинење на конфекциската облека преку парче наместо тежински единици, како и увозот на текстилни производи да се насочи на еден царински терминал.

22.06.2005

Расправа за Предлог-правилникот (Уредбата) за условите за вршење работи на застапување во царинските постапки и царинската лиценца за вршење застапување

Во врска со новините од Царинскиот закон кој предвидува сосема нов пристап кон правата, обврските и одговорностите на учесниците во царинските формалности беше оценето дека е потребна едукација на учесниците, што би се реализирала преку семинари и курсеви за обука, организирани преку Комората, со предавачи, пред се', од Царинската управа на РМ.

23.06.2005

Битола-Експо 2005 - Саем за широка потрошувачка

Овој саем придонесе за подобрување на соработката на фирмите од еврорегионот Битола-Кожани-Корча.

Организатори на сајмот се: Стопанската комора на Македонија - Регионална комора со седиште во Битола, Скопски саем, Регионалниот центар за поддршка на претпријатијата од Битола и фирмата -Б&К маркет од Битола.

24.06.2005

Корекција на одделни царински стапки

Групацијата на производители на пиво, алкохолни и безалкохолни пијалоци и води укажа на проблемот со економски нелогичното царинско оптоварување на сировините во однос на бесцаринскиот увоз на готови производи (царинска стапка при увоз на пивски слад 10%, а на пиво "0", царинското оптоварување на шекерот 30%. Групацијата достави барање до Министерството за економија наведениот проблем да се надмине преку корекција на направените грешки при преговорите со СТО, а во функција на динамизирање на производството.

28.06.2005.

Предлог на договор меѓу водоснабдителите и корисниците на услугите

Комисијата за правно-нормативни работи на Здружението на комунални дјејности расправаше по законската регулатива што се однесува на работењето на комуналните претпријатија, со посебен акцент на Законот за снабдување со вода за пиење и

одведување на урбани води. На состанокот беше истакната потребата од донесување на сите подзаконски акти, со посебен акцент на ценовник за надомест на приклучување на водоснабдителниот и канализациониот систем на корисниците на услугата. Комисијата подготви предлог-текст на договор кој треба да се склучува меѓу давателот и корисниците на услугата (правни и физички лица), кој веќе е доставен до комуналните фирми за нивно запознавање.

06.07.2005

Предлози за изменување и дополнување на законска регулатива од областа на угостителството и туризмот

Здружението покрена иницијатива за доизградување на основната законска регулатива за угостителската и туристичката дејност. Во делот на лиценцирањето на вршителите на туристичката и одделни видови угостителска дејност, беше побарано надлежното министерство, во соработка со едниците на локалната смоуправа, да подготви упатство за членките на Здружението на угостителството и туризмот.

Покрај тоа, Здружението до надлежните министерства достави иницијативи за добивање можност услугите на странски гости да се наплатуваат во ефективни странски пари, како и за рамноправен и извозен третман на угостителските услуги во Законот за данокот на додадена вредност.

06.07.2005

Законска регулатива во комуналниот сектор

Комисијата за правно-нормативни работи на Здружението на комунални дејности расправаше по законската регулатива што се однесува на работењето на комуналните претпријатија, со посебен акцент на Законот за снабдување со вода за пиење и одведување на урбани води. На состанокот беше истакната потребата од донесување на сите подзаконски акти, со посебен акцент на ценовник за надомест на приклучување на водоснабдителниот и канализациониот систем на корисниците на услугата. Комисијата има подготвено предлог-текст на договор кој треба да се склучува меѓу давателот и корисниците на услугата (правни и физички лица), кој веќе е доставен до комуналните фирми за нивно запознавање.

06.07.2005

МАСИТ - координатор на Idealist Extend - проект на ЕУ

Главна цел на проектот е да се намалат барьерите со кои се сретнуваат компаниите и индивидуалците кои се обидуваат да партиципираат во вакви проекти и да саробствуваат со фирмии надвор од нивните граници.

Во овој проект се вклучени 41 држава и тоа членки на ЕУ, земји кандидати за членство во ЕУ, како и земји аспирanti кон членство во ЕУ.

MASIT02.JPG

7.7.2005

Тарифен систем за продажба на електрична енергија во Република Македонија

На заедничката седница на управните одбори на Здружението на металната и електроиндустријата, Здружението на текстилната индустрија и конфекцијата, Здружението на хемиската индустрија и на Групацијата на електроиндустријата се расправаше по Нацрт-текстот на Тарифниот систем за продажба на електрична енергија во Република Македонија.

Со овој тарифен систем се утврдуваат критериуми и мерила за определување категории, групи и подгрупи на потрошувачи, тарифни елементи за пресметка на надомест на испорачана електрична енергија, основи и начин на формирање на тарифни ставови, тарифни основи и ставови за утврдување на вредноста на тарифните елементи и основи за регулирање на тарифните односи меѓу претпријатијата кои вршат регулирани дејности за производство, пренос и дистрибуција на електрична енергија.

Овој систем има за цел рационална потрошувачка на електрична енергија, ефикасно производство, пренос и дистрибуција на електрична енергија, да обезбеди покривање на оправданите трошоци за работењето, одржувањето, изградбата на нови, реконструкција на постојните електроенергетски објекти, да поттикне енергетска ефикасност и заштита на животната средина.

11.07.2005

CMMI сертификација - информативен курс за ИТ-сениор-менаџери

CMMI (Capability Maturity Model for Software) е рамка која ги објаснува главните елементи на процесите на софтвер. CMMI-сертификацијата покрива тренинзи во планирање, инженеринг, способност за контролирање на софтверскиот развој и негово одржување. Со стекнување на CMMI-сертификат фирмата добива подобрување на квалитетот на производството на софтвер и широка препознатливост и конкурентност на нивните услуги и производи на пазарите во ЕУ и во светот.

13.07.2005

Заеднички настап на странски пазари

Со цел урамнотежување на понудата и побарувачката на конзумни јајца на домашниот пазар, Групацијата за живинарство презеде активности преку заеднички извоз да се ослободи од вишоците на домашниот пазар. За таа цел, членките потпишаа Договор за заеднички настап на странски пазари, согласно кој секоја членка во вкупниот извоз учествува процентуалното со учеството во вкупниот број на живина на ниво на Групација.

14.7.2005

Ненаплатени побарувања што ги имаат градежните фирми од општините

Одранен состанок со претставниците на ЗЕЛС на кој се разговараше за побарувањата што ги имаат градежните фирми од општините. Во таа насока, градежниците предложија побарувањата што ги имаат од општините и од другите државни органи да бидат компензирани со нивните обврски по основ на даноци и придонеси за пензиско и за здравствено осигурување, даноци за ДДВ, како и по други основи. Како можност за регулирање на наплатата предложено е и активирање на локации во општините.

19.7.2005

ПроМаркМедиа ги презентираше Заклучоците за идниот закон за радиодифузна дејност

На последната седница на Комисијата за транспорт, врски и екологија при Собранието на Република Македонија, во расправата по идниот закон за радиодифузна дејност, презентирани се и Заклучоците на ПроМаркМедиа при Комората. Побарани се конзистентни решенија за процесите и за моделите на трансформацијата на локалните радиодифузери, посебен период кон

решенијата понудени со идниот закон и поизразит маркетиншки пристап при дефинирањето на програмите Здружението ПроМаркМедиа одржа јавна расправа по овој Предлог-закон, а работна група изготвии Заклучоци што беа доставени и до Владата и до Министерството за транспорт и врски. На седницата на Комисијата за ставовите од јавната расправа и донесените Заклучици, зборуваше Зоран Иванов, претседател на ПроМаркМедиа. Во таа насока ПроМаркМедиа бара во Законот за радиодифузна дејност на локалните радиостаници да им се обезбеди статус и стабилно финансирање. Тоа ќе обезбеди нивна независна позиција и заштита од влијание на локални бизнис или политички елити и ќе им обезбеди професионална работа и нагласена објективност во сферата на јавното информирање. Во расправата по Предлог-законот за радиодифузна дејност е побарано уште попрецизно да се дефинира правото на користење на маркетиншкиот простор во приватните радиодифузни друштва.

21.07.2005

Запознавање со новиот Закон за царинско работење

Групацијата на кондиторската индустрија со посебно внимание на адитивите и засладувачите за кондиторските производи, како важен сегмент за нивното производство, даде мислење по Предлог-правилникот.

22.07.2005

Мерките на Владата на РМ во врска со откупот на пченицата од родот 2006

Владата на Република Македонија одлучи преку Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство да исплати еден денар за килограм откупена пченица од годинешната реколта.

Вториот денар треба да се обезбеди од страна на откупувачот, согласно препораката на Владата.

Потребата од индивидуална одлука за вториот денар на членките од мелничко пекарската индустрија од една, и непознатите околности од друга страна за движењето на цените на пченицата во соседните земји во новата година, условија за вториот денар и Групацијата, како Владата на РМ, да даде само препорака.

20.08.2005

Отворена Регионална канцеларија на Стопанска комора на Македонија во Охрид

Претседателот на Стопанска комора на Македонија, господинот Бранко Азески, ја отвори Регионалната канцеларија со седиште во Охрид, која е петта по ред што се отвора во периодот до август месец, со што се потврдува успешната децентрализација на задачите на Комората на регионално ниво.

На отворањето присуствуваше и претседателот на Владата на Република Македонија, господинот Владо Бучковски, кој потоа имаше состанок со ХОТАМ при Стопанска комора на Македонија.

Во таа прилика, претседателот на Владата и претседателот на Комората го прокламираа партнерството меѓу Владата на РМ, Стопанска комора на Македонија и локалната самоуправа на проекти од различен интерес. Состанокот со хотелиерите претставува израз на градење партнерство за спроведување мерки и активности околу наредната туристичка сезона во 2006 година.

Претседателот на Комората во обраќањето до присутните, меѓу другото, истакна дека "... За првпат во екот на една туристичка сезона ќе градиме стратегија за наредната година и ќе ги утврдиме задачите на секој од нас, Владата на РМ, Стопанска комора на Македонија и локалната самоуправа во регионот Преспа, Охрид, Струга во подготовките за една успешна туристичка сезона каква што ќе се потрудиме да биде сезона во 2006 година".

Дека Стопанска комора на Македонија се повеќе претставува движечка сила во македонската економија и со тоа им помага на нејзините членки да го фратат чекорот со современите економски движења беше демонстрирано со примерот, средбата во Охрид преку видео-конференција врска се следеше и во седиштето на Стопанска комора на Македонија во Скопје, каде што претставниците на хотелиерите од Скопје и медиумите имаа можност директно да се вклучуваат во расправата која се одвиваше во Охрид.

На средбата беа усвоени мерки и активности кои ги предлага Хотелската Асоцијација на Македонија (ХОТАМ) за успешна подготовка на наредната туристичка сезона во 2006 година.

Дел од мерките се однесува на субвенционирање на авио-превозот за организираните туристички патувања од Европските земји, укинување на визите или поедноставување на визниот режим за граѓаните од земјите-членки на ЕУ, нов распоред на почеток и завршување на школската година, одредени даночни олеснувања. Дел од предлог-мерките ХОТАМ ги уплати до локалната самоуправа на Охрид и Струга во функција на туристички развој на овој наш значаен регион.

Премиерот Бучковски истакнувајќи дека со средбата се промовира партнерство меѓу Владата, Стопанска комора на Македонија и локалната самоуправа ја изрази подготвеноста на Владата да превземе сериозни чекори за промоција на Македонија како туристичка дестинација.

20.08.2005

Членките на Хотелската асоцијација при Стопанска комора на Македонија на средбата со премиерот Владо Бучковски побара поддршка од Владата за развој на туризмот, презентирајќи свои ставови, мислења и Предлог-мерки. Дел од мерките се однесува на субвенционирање на авиопревозот за организираните туристички патувања од европските земји, укинување на визите или поедноставување на визниот режим за граѓаните од земјите-членки на ЕУ, нов распоред на почеток и завршување на школската година, одредени даночни олеснувања. Дел од Предлог-мерките ХОТАМ ги уплати до локалната самоуправа на Охрид и Струга во функција на туристички развој на овој наш значаен регион.

Премиерот Бучковски истакнувајќи дека со средбата се промовира партнерство меѓу Владата, Стопанска комора на Македонија и локалната самоуправа ја изрази подготвеноста на Владата да превземе сериозни чекори за промоција на Македонија како туристичка дестинација и разгледување на барањата на Хотелската асоцијација на ниво на ресорни министерства.

23.08.2005

Системска регулатива на пазарот на грозје и вино во Европската унија

Покрај оценката за очекуваниот род на винско грозје, Групацијата на производителите на грозје и вино заклучи дека согласно пазарната економија, откупните цени на винското грозје ќе се утврдуваат билатерално (меѓу понудувачот и купувачот), врз основа на шеќерните единици.

Со цел аргументирање на горенаведеното, беа презентирани регулатива за пазарот на вино во ЕУ и на другите земји во регионот, како и состојбите на пазарот на светско и на европско ниво.

31.08.2005

Трибина: Непосредни спогодби, за или против

Трибината ја организираше Стопанска комора на Македонија во соработка со Центарот за економски анализи и неделникот "Капитал" на тема: "Непосредни спогодби - за или против", а на која зедоа активно учество претставници на Владата на Република Македонија, научни експерти, претставници на бизнис-заедницата и на медиумите. Во отворена и конструктивна дискусија учесниците на трибината, со стручен и непристрасен приод, се осврнаа на повеќе аспекти на ова прашање кои се однесуваат на изграденоста на системската рамка, на бизнис-окружувањето, на транспарентноста на договорањата со стратешките инвеститори, на одразот во јавноста и слично.

Учествувајќи во дискусијата, господинот Бранко Азески, претседател на Стопанската комора на Македонија, ги пренесе првичните огледувања и оценки на членките на Стопанската комора на Македонија, а со кои се сложија и учесниците на трибината, дека треба да се поддржат активностите на Владата на Република Македонија во привлекувањето стратешки инвеститори во лицето на познати и признати брендови кои би биле спремни да инвестираат во нашата држава, во ревитализација на одредени капацитети или во изградба на нови капацитети, како и во поттикнување на конкуренцијата и претприемништвото. Во тие рамки, беше потенцирана определбата Владата на Република Македонија да продолжи со несмален интензитет во активностите за изнаоѓање други стратешки инвеститори.

Но, притоа, учесниците на трибината посебно ја истакнаа заложбата Владата на Република Македонија да обезбеди поголема транспарентност на информациите за јавноста во врска со непосредното договорање. Тоа е неопходно, не само заради почитување на еднаквоста на стопанските субјекти на пазарот и избегнување појави на дискриминација, туку и особено за достапноста до јавноста на системската рамка со која е регулирано непосредното договорање низ соодветните законски и подзаконски прописи и информирање за доследното реализирање на преземените обврски во делот на: ревитализацијата, динамиката на градба, исполнувањето на финансиските обврски, вклученост на домашни капацитети, вработување, трансфер на know-how, заштита на околнината.

Учесниците на трибината посебно го истакнаа прашањето на поголема соработка на Владата со Стопанската комора на Македонија во градењето на бизнис-окружувањето, во промовирањето на определбата за привлекување директни странски инвестиции како една од основните долгочарни цели на економската политика, и во тие рамки изнаоѓање и дефинирање нови стимултивни мерки за привлекување странски директни инвеститори.

02.09.2005

Реформите на новиот пензиски фонд

Имајќи предвид дека кон крајот на месец септември оваа година ќе почне процесот на зачленување на дел од вработените од Република Македонија во вториот столб на пензискиот систем, Стопанската комора на Македонија ја согледа потребата од информирање на своите членки за воведувањето на вториот столб на пензискиот систем со цел да се помогне процесот на подготовката за задачите што произлегуваат од воведувањето на оваа реформа.

Стопанската комора на Македонија во соработка со Министерството за труд и социјална политика и Агенцијата за супервизија на капитално финансираното пензиско осигурување - МАПАС, организираше средби на коишто се вршеа презентации за карактеристиките и функционирањето на реформираниот пензиски систем, зачленувањето во вториот столб на пензискиот систем и улогата на работодавачите.

Се одржаа 6 регионални средби, во Скопје, Штип, Струмица, Битола, Охрид, и во Тетово. Имајќи го предвид значењето на пензискиот систем, сите средби предизвикаа интерес кај стопанствениците, особено средбата што се одржа во централата на Стопанската комора на Македонија, на којашто присуствуваше и господинот Стевче Јакимовски, министер за труд и социјална политика.

На овој начин Стопанската комора на Македонија дава целосна поддршка во реализацијата на информативно едукативни активности за реформата на пензискиот систем која е една од најзначајните компоненти во рамките на социјалното осигурување.

06.09.2005

Здружението на осигурувањето бара поголема соработка со Министерството за финансии

Неопходна е поголема соработка на Здружението на осигурувањето со Министерството за финансии, со што непосредно ќе учествува при донесувањето на законските акти што се однесуваат на оваа дејност, заклучок е на седницата на Управниот одбор на Здружението, на која присуствуваат и претставници од Одделението за систем на осигурување при Министерството за финансии и на Националното биро. Неопходни се и измени на Законот за супервизија, во делот на осигурувањето на живот, како и зајакнување на супервизорската улога на Министерството за финансии. Во изготвувањето на Тарифата за осигурување од автоодговорност искајана е потребата за поголема соработка со осигурителните друштва, членки на Здружението. Со цел во Македонија да има повеќе брокерски друштва, на состанокот е побарано намалување на цензусот за отворање брокерско друштво, по углед на повеќе европски земји во кои тој цензус е помал од актуелниот кај нас. Предлог-законот за задолжително осигурување во сообраќајот е во собраниска процедура и тој набрзо ќе биде донесен. Затоа, од Националното биро препорачуваат да се оди со поинтензивна кампања со цел висување соодветни измени во овој Предлог-закон.

13.09.2005

Презентација на тема "Трговското кредитно осигурување"

Стопанската комора на Македонија и Македонската банка за поддршка на развојот, со цел зголемување на волуменот на стоки и услуги што се извезуваат на странските пазари, организираа презентација на тема "Трговско кредитно осигурување".

При тоа, најголемите извозници од Република Македонија беа запознати за можноста преку адекватни финансиски извори и инструменти, да ја прошируваат и за да развиваат економската дејност на компаниите. Осигурувањето на извозот и креирањето можности за искористување на погодностите од осигурување на трговијата, пред се од стечај на странскиот купувач и продолжено неплаќање, има за цел зголемување на волуменот на стоки и услуги што се произведуваат во Република Македонија и се извезуваат на странските пазари. Досегашната практика покажа дека македонските извозници многу малку го осигуруваат својот извоз, но состојбите потврдуваат дека имаат многу голема потреба за негово осигурување.

13.09.2005

Формиран Клуб на фирмите за соработка со земјите од Блискиот Исток и од МАГРЕБ

Целта на Клубот е да ги ревитализира стопанските врски со овие земји, низ взајмно поврзување, информирање и промовирање, потоа воспоставување коморска соработка и соработка со други деловни асоцијации. Предвидено е Клубот да инициира конкретни активности до Владата на Република Македонија, со што би се влијаело врз создавањето амбиент за соработка со земјите од Блискиот Исток и Магреб.

На основачката седница, триесет фирмии пристапија кон Клубот, но тој е отворен и за нови членки.

16.09.2005

Иницијатива за изменување и дополнување на Законот за лизинг

Групацијата за лизинг подготви поднесок во кој се содржани забелешките, мислењата и коментарите во врска со Предлогот на закон за изменување и дополнување на Законот за лизинг кој е доставен до Министерството за финансии. Овие забелешки се во функција на позабрзано развивање на лизингот во Република Македонија.

17.09.2005

Формирање Балканска алијанса на хотелски асоцијации - БАХА

Со потпишување на основачкиот акт, претседателите на хотелските асоцијации на Македонија, Албанија, Бугарија, Б и Х, Романија, Србија и Црна Гора, во Св. Наум-Охрид ја формираа Балканската алијанса на хотелски асоцијации - БАХА. Алијансата ќе делува како невладина и непрофитна организација со основна цел унапредување и развој на хотелско-угостителското работење,

зголемување на инвестициите во туризмот, со акцент на инфраструктурните објекти, со крајна цел - поголемо интегрирање на туризмот од балканските простори во европските туристички движења.

Седиштето на БАХА, која што формално ќе почне да делува од 1 јауари 2006 година е во Охрид - Република Македонија, а за нејзин прв претседател е избран претседателот на Бугарската хотелско-угостителска асоцијација, господин Благој Рагин.

18.09.2005

Одбележан јубилеј на ХОТАМ

Хотелската асоцијација на Македонија - ХОТАМ во Хотел "Метропол" - Охрид ја одбележа десетгодишнината од своето делување.

По повод овој значаен јубилеј беа истакнати бројните активности преземени во изминатите 10-ина месеци и постигнатите резултати во развојот и промовирањето на македонскиот туризам. Беше изразена благодарноста за поддршката на активностите на ХОТАМ од страна на Стопанската комора на Македонија, Владата на Република Македонија и на единиците на локалната самоуправа со надеж дека ваквата соработка ќе продолжи во функција на натамошен успешен развој на туризмот во нашата држава.

Пред одржувањето на свечената седница, во Хотелот "Инекс Горица" се одржа бизнис-средба меѓу претставниците на хотелските асоцијации од балканските земји и членките на Асоцијацијата на туристички агенции на Македонија.

22.09.2005

Состанок со претставниците на Европската тренинг-фондација (ЕТФ) за спроведување на ВЕТ-реформите

На барање на претставниците на ЕТФ, во Стопанската комора на Македонија се одржа работен состанок на тема: ЕТФ – проектот за peer-reviews (пир-процени) на образовната политика во спроведувањето на ВЕТ-реформите (реформи во стручното образование и тренинг), инициран од земјите на Југоисточна Европа.

Покрај претставниците на ЕТФ и на Комората, се вклучија и претставниците од Министерството за образование и наука, Агенцијата за вработување, Бирото за развој на образоването и локални ВЕТ експерти од БиХ и од Албанија.

Од страна на Стопанската комора на Македонија беше најавена иницијативата, претставниците на Европската тренинг-фондација да ја согледаат можноста за експертска и евентуална финансиска поддршка во формирањето на одделот за човечки ресурси во рамките на Комората.

23.09.2005

Отворање на Регионалната канцеларија во Штип

Претседателот на Стопанската комора на Македонија, господинот Бранко Азески, пред стотина присутни стопанственици, ја отвори Регионалната канцеларија на Стопанската комора на Македонија со седиште во Штип. На манифестијата присуствува и претседателот на Владата на Република Македонија, д-р Владо Бучковски и министрите за економија и за труд и социјална политика, Фатмир Бесими и Стевче Јакимовски.

Претседателот Азески, во поздравното обраќање до присутните, истакна дека "Партнерските односи меѓу Комората и Владата јакнат. Во минатот месец, кога ја отворавме Регионалната канцеларија во Охрид, разговаравме за туризмот, во Штип ќе разговараме за текстилот, а следниот месец, на средбите во Битола и во Струмица, ќе разговараме за земјоделството. Поради овие активности, само во последниот месец во Комората се зачленија нови 240 фирми".

Премиерот Бучковски ја истакна поддршката на Владата на Република Македонија за создавање "Европска Стопанска комора на Македонија", нагласувајќи дека преку директните контакти со стопанствениците полесно се наоѓаат заеднички решенија за економските проблеми.

На состанокот, што потоа се одржа со претставници на текстилните компании, се разговараше за актуелните состојби во текстилната индустрија и се потенцираа најгорливите проблеми за чие решавање се побара поддршка од Владата на Република Македонија.

29.09.2005

Предавање на тема: "Претворање на парите од спонзорства во профитабилен дел од бизнис-планот"

Здружението на продукцијата, маркетингот и медиумите - ПроМаркМедиа во соработка со Амбасадата на САД во Република Македонија реализира предавања на тема: "Претворање на парите од спонзорства во профитабилен дел од бизнис-планот". Предавањето го одржа претседателот на организацијата "Партнерство за уметност и бизнис" од САД, госпоѓа Алис Закс Зимет.

Еден долар потрошени во културата заработка четири, е основниот принцип по кој се раководат американските бизнисмени, а кој би требало да живее и во Македонија, смета Алис Закс Зимет, американски експерт за ова прашање. "Во изминатите два дена се сретнав со многу претставници на културните институции во Македонија. Имате огромен потенцирал за развој на ова поле, но бизнисмените и културните маркетинг агенти мора да се научат да размислуваат на поинаков начин. Не може се да остане само на реклами на логоата на билетите".

30.09.2005

Примена на безотпадни технологии во експлоатацијата на минерални сировини и производството и преработката на метали во Република Македонија

На седницата на здруженијата на енергетиката, црната и обоената металургија и на металната и електро-индустријата се презентира Проектот на тема: "Примена на безотпадни технологии во експлоатацијата на минерални сировини и производството и преработка на метали". Стопанствениците беа детално информирани за светските тенденции и достигнувања во примената на безотпадните технологии, што треба да придонесе за нивно полесно прилагодување кон барањата на ЕУ директивите и Законот за животна средина. Се заклучи преку Здруженијата да се превземат конкретни иницијативи за промоција и помасовна примена на ваквите проекти кај стопанските субјекти

05.10.2005

Семинар за Царинскиот закон и Уредбата за примена на Царинскиот закон

Дирекцијата за представување и застапување на интересите на членките, во соработка со Царинската управа на Македонија, за стопанствениците од повеќе индустриски граници организираше серија семинари за Царинскиот закон и Уредбата за примена на Царинскиот закон. Членките на здруженијата имаат можност непосредно и практично да се информираат за новите решенија и процедури во царинската постапка, особено во делот на "ЛОН"-доработките за извоз. Во оваа прилика на стопанствениците им беше доставен и Прирачникот за царинската постапка со економски ефекти.

06.10.2005

Трендови во банкарскиот сектор во РМ

На седницата на УО на Здружението на банкарството се определени активностите кои се во функција на воспоставување Јавен регистар за нефункционални побарувања при Стопанската Комора на Македонија чие востановување е предвидено со Економската програма на Владата.

Иницијативите на Здружението на банкарството во врска со изменување на Одлуката за задолжителна резерва на банките во девизи и изменување на Законот за Фондот за осигурување на депозити се поддржани од сите членови на Здружението и се поднесени до Министерството за финансии.

07.10.2005

Презентација на тема: Кредитни картички за процесирање на бизнисот

Презентацијата ја одржа германската компанија "Enterpayment AG" на тема - Кредитни картички со трговски сметки за процесирање на бизнисот. Презентерите од банките кои работат на работи на платниот промет и платежните картички им го претставија начинот на работење на компанијата и услугите што може да им ги понуди на идните партнери во врска со можностите за плаќање преку интернет или со телефонски налог. Презентацијата беше проследена со голем интерес поради актуелните содржини на услуги кои може да ги понуди оваа компанија, а претставуваат новина на нашите простории.

12.10.2005

Свечена конференција по повод отворањето на Центар за женско претприемништво во рамките на Регионалната комора во Ниш

Стопанската комора на Македонија иницира формирање на Women network (Женска мрежа)

Стопанската комора на Македонија е една од 15-те комори од земјите од Западен Балкан, која учествува во Проектот на партнерство на коморите од земјите од Западен Балкан и Европската унија, во рамките на Програмата PARTNERS (Проект за помош на регионалната соработка и поврзувањето во насока на економска ревитализација и стабилност) на Асоцијацијата на европските комори - Eurochambres.

Во рамките на оваа програма, Регионалната комора во Ниш ја изложи идејата за формирање нова иницијатива за поддршка на женското претприемништво. Стопанската комора на Македонија предводена од г-ѓа Сава Димитрова, претседавач на Собранието на Стопанската комора на Македонија, м-р Јелисавета Георгиева, генерален секретар на Стопанската комора на Македонија и неколку успешни жени-претприемачи од Македонија, присуствуваа на свечената конференција по повод формирањето на овој центар во Ниш. Она што беше потенцирано е потребата од формирањето на ваков центар и мрежно поврзување на жените и во рамките на Стопанската комора на Македонија.

13.10.2005

Здружението на осигурувањето на Finexpo 2005

Членовите на Здружението на осигурувањето се согласија Здружението да настапи на Finexpo 2005, што ќе се одржи од 30 ноември до 2 декември 2005 година на Сопски саем - Скопје, со цел што поуспешно презентирање на Здружението во јавноста.

Во однос на постојната регулатива за јавни набавки, се формира работна група која ќе изготви ставови за интервенција во Законот за јавни набавки во врска со јавните набавки за осигурување.

Посебно внимание се посвети на проширувањето на категоријата задолжително осигурување, на дел од пазарните осигурувања и осигурување од одговорност.

14.10.2005

Предлог-листата на видови отпад

Претставници на индустријата од црната и обоената металургија, хемиската, текстилната, неметалната и металната и електроиндустриска, градежништвото, комуналната дејност и собирачите на секундарни сировини ја разгледаа Предлог-листата на видови отпад која ќе претставува подзаконски акт согласно Законот за управување со отпадот, со цел да се утврди дали за некој вид отпад што е карактеристичен за Република Македонија, а не се содржи во Листата треба да се доделат национални шифри.

Во расправата беа усвоени конкретни мислења и забелешки и беа доставени до Министерството за животна средина и просторно планирање и истите според претставниците на Министерството ќе бидат имплементирани во текстот.

14.10.2005

Прирачник за реализација на мали хидроцентрали во Македонија

Основна намена на овој Причаник е да го унапреди развојот на малите хидроцентрали во Македонија. Како таков претставува најрелевантен документ за проекти со инсталиран капацитет од околу 10 MW. Ги опфаќа клучните прашања кои се однесуваат на развојот на МХЦ и целите кон подигање на свестта кај заинтересираните страни за можностите и предизвиците кои ги носи енергетскиот развој, како и зголемување на веројатноста за реализација успешен проект.

14.10.2005

Осврт врз конкурентноста на земјоделско-прехранбените производи

По расправата на Здружението на земјоделството и прехранбената индустрија за конкурентноста на земјоделско-прехранбениот сектор, во присуство на премиерот Владо Бучковски, Здружението ги донесе следните

ЗАКЛУЧИ

1. Да се донесе Закон за земјоделство, како појдовен основен закон, со кој функционално ќе се одреди што се е потребно во земјоделството за одржлив развој и соодветно преструктуирање на земјоделско-прехранбениот сектор.

2. Согласно утврдените цели и задачи во Економската програма на Владата на Република Македонија и Акциониот план за спроведување на мерките од истата за 2006 година, потребно е:

- со Буџетот на РМ за 2006 година да се обезбедат финансиски средства во вредност од 17, 2 милиони евра за субвенции во земјоделството;
- обезбедените средства да се насочат кон регресирање на цената на репроматеријалите (гориво, семе, минерални губрива) и добиточна храна;
- увозот на сировината за преработка во 2006 година во месната, кондиторската индустрија, индустријата за производство на пиво и сокови да се остварува под повластен тарифен третман;
- да се покрене постапка за намалување на царините на сировините и на репроматеријалите кај прехранбената индустрија и тоа не само кај извозно ориентираното, туку и за производството наменето за домашниот пазар;
- да се обезбеди системска поддршка за поттикнување на извозот на прехранбените производи со повисок степен на преработка;
- да се повлече толкувањето за наплата на персонален данок на доход за физички лица - собирачи на шумски плодови и нерегистрирани производители на земјоделски производи;
- да се донесат подзаконските акти на Законот за трговија, со што ќе се создадат услови за покренување постапка за заштита од нелојална конкуренција преку субвенционирано увозно производство;
- да се забрза процесот на апроксимација на националната законска регулатива со ЕУ регулативата, особено во делот на правилниците за квалитет на земјоделско-прехранбените производи.

17.10.2005

Промоција на публикацијата "200 најголеми компании", доделување сертификати за членство и сертификати за покровителство на Стопанската комора на Македонија

"Раде Кончар - Сервис за поправка на електрични производи" ДОО-Скопје, Витаминка АД - Прилеп и Брилијант АД-Штип се првите три компании - покровители на Стопанската комора на Македонија.

Стопанската комора на Македонија, во напорите да го прошири асортиманот на услугите за своите членки, слично како и во другите комори со доброволно членство во развиените западноевропски земји, го разработи Проектот: "Покровителство на Стопанската комора на Македонија".

Првите сертификати за покровителство, ги врачи претседателот Бранко Црвенковски на свеченоста по повод промоцијата на најуспешните компании во Македонија за минатата година. "Според светските трендови коморите се организирани и функционираат како современи деловни центри. За членството се остава голем простор и бројни облици на дејствување. Покровителството е, секако, меѓу првите. Подразбира грижа и внимание, взајмност и поддршка во чекорењето кон европските економски текови и соодветно коморско организирање", рече Бранко Азески, претседател на Стопанската комора, при доделувањето на сертификатите.

Целта на покровителството е да им се понудат на членките, во пакет, повеќе видови услуги кои би ги користеле континуирано во подолг временски период. Пакетот, меѓу другото, опфаќа поставување на лого на фирмата во неделникот на Комората - "Бизнис Инфо", во месечникот "Бизнис Медиум", како и во сите сали на Комората; поставување линк на веб-порталот на Комората; обезбедување информации преку Eurochambers и International Chambers of Commerce, лобирања за потребите на компанијата; обезбедување присуство на бизнис-форуми, бесплатна заверка на разни документи кои ги издава Комората за потребите на своите членки (Сертификат за потекло, препорака за визи, потврда за ексклузивитет, документ за привремен извоз - АТА карнет); бесплатна реклама во неделникот "Бизнис Инфо" (4 пати годишно) и во "Бизнис Медиум" (еднаш годишно); пристап до сервисите на веб-порталот на Комората; бесплатно доставување на неделен E-Newsletter преку E-mail; бесплатно доставување на неделен "Бизнис Инфо".

17.10.2005

Д-р Срѓан Керим, претседател на ПроМаркМедиа

Здружението на продукцијата, маркетингот и медиумите - ПроМаркМедиа, за претседател го избра д-р Срѓан Керим, претседател на Управниот одбор на Групацијата ВАЦ за Македонија и на Медиа Принт Македонија

Господинот Керим доаѓа на местото на досегашниот претседател на ПроМаркМедиа, господинот Зоран Иванов, директор и главен и одговорен уредник на Македонската информативна агенција - МИА, кој беше и еден од организаторите на ова Здружение коешто за првпат во рамките на Комората ги обедини дејностите продукција, маркетинг, односи со јавноста, дистрибузија на филмска и тв-програма и медиумите.

На Собранието се обрати и претседателот на Стопанската комора на Македонија, господинот Бранко Азески, кој изрази благодарност на досегашниот претседател на ПроМаркМедиа, како и на сите членки на ова Здружение, кои што застанаа зад Комората во услови кога таа се реаганизираше и кои веруваат во нејзината успешност.

19.10.2005

Групација на конзервната индустрија

Групацијата на конзервната индустрија даде оценка за обемот на преработката на зеленчук и извоз на конзервни производи со Предлог-мерки за поттикнување на производството во оваа индустрија за 2006 година.

20.10.2005

Формирање Балканска бизнис-асоцијација на рудниците (Balkan Mining Business Association - BMBA)

На иницијатива на Комората на рудниците на Бугарија, во Софија беше дадена согласност за формирање на Балканска бизнис-асоцијација на Рудниците (Balkan Mining Business Association - BMBA) во која ќе членуваат асоцијации од Албанија, Бугарија, Хрватска, Македонија, Романија, Турција, а иницијативата ја поддржкаа Гриција и Србија и Црна Гора.

Меморандумот и Статутот на Балканска бизнис-асоцијација на рудниците, кои беа потпишани на состанокот, треба дополнително да се потврдат од асоцијациите во земјите-членки.

Од македонска страна документите ги потпиша господин д-р Срѓан Крстиќ, генерален директор на ФХЛ "Мермерен комбинат" - Прилеп.

20.10.2005

Доделување на парична награда и пехар "Гран при" на Интернационалната изложба за пронајдоци "МАКИНОВА 2005"

Традиционално по 25-ти пат, Стопанската комора на Македонија додели Награда за најдобар пронајдок применлив во стопанството на авторот д-р Илија Насов, со група соработници, за пронајдокот "Технолошка постапка за јонско оксинитрирање и оксинитрокарбирање со оксидација на IN SITU".

24.10.2005

Состанок на здруженијето за металната и електроиндустријата - заеднички настап на тендери

На проширената седницата на Управниот одбор на Здружението на металната и електроиндустријата во деловните простории на "ФОД" с.Новаци- Битола, се разгледаа можните форми за заеднички настап на членките на металната и електроиндустријата на тендерот за испорака на транспортен систем кој ќе го поврзе новото наоѓалиште на лигнит на РЕК "Битола"- Битола.

Транспортниот систем кој ќе го поврзе новото наоѓалиште на лигнит "Брод Гнеотино" со РЕК"Битола"- Битола, во првата фаза е во должина од околу 11 километри, со можност за продолжување до рудникот Живојно од 8 километри. Оваа инвестиција во иднина може да овозможи и поврзување на транспортниот систем со наоѓалиштата на лигнит во Гриција.

На седницата членките ја поздравија и ја поддржкаа покренатата иницијатива имајќи предвид дека заедничкиот настап дава големи можности за успех на тендерот. Ваквата оценка базира на сознанието дека компаниите кои заедно би настапувале, располагаат со соодветно искуство во изградба на вакви објекти, посебно во делот на производството, одржувањето и сервисирањето во делот на металопреработувачката, машинската и електроиндустријата и другата индустрија која ќе биде вклучена во овој проект.

26.10.2005

Увоз на месо за преработка под повластен тарифен третман

Со цел задржување на домашниот пазар и изедначување на условите на производство со увозниците, членките на Групација на производителите и преработувачите на месо укажаа дека е неопходно да се намали царинското оптоварување на сировината за преработка, преку увоз на сировина под повластен тарифен третман.

26.10.2005

Оценка за побарувачката на конзервиран зеленчук на странскиот пазар

Со цел обезбедување количини и асортиман согласно барањата на странскиот пазар, за кои имаме расположив и недоволно искористен потенцијал, членките на Групацијата на конзервната индустрија истакнаа дека е неоходна финансиска поддршка на земјоделците за производството на домат, црвена пиперка, корнишони и вишна, кои своето производство ќе го предадат на преработувачите. Со ова, ќе се обезбеди индирекна поддршка и на конзервната индустрија преку сугурноста во обезбедувањето домашна сировина .

27.10.2005

Семинар од областа на законодавството за безбедност на козметичките производи

Производителите и увозниците на козметички производи во Република Македонија на семинарот во организација на Стопанската комора на Македонија и Министерството за здравство, отпочнаа расправа по работниот текст на законот за безбедност на козметичките производи, согласно Европската директива 76/768/ЕЕС. Основно за овој закон е индустриската да се изјасни за ефектите што ќе произлезат од неговата примена, односно, рокот во кој ќе се обезбеди прилагодување на производителите, како и финансиските импликации кои ќе се создадат во процесот на прилагодувањето. Производителите се согласија дека рокот за примена на законот треба да биде 4 години, а исто толку време ќе биде потребно да се воведат нормите на добрата производствена и добрата лабораториска пракса.

27.10.2005

Учество на Радиофестивалот, организиран од Мрежата на радиостаници од Југоисточна Европа со седиште во Сараево

Здружението на продукцијата, маркетингот и медиумите - ПроМаркМедиа, учествуваше на Радиофестивалот "Неум 2005", во организација на Мрежата на локални радиостаници од Југоисточна Европа со седиште во Сараево.

Во конкуренција од 36 радиостаници од Хрватска, Албанија, Србија, Црна Гора, Косово, Босна и Херцеговина и од Македонија, Радио Канал 77 од Штип доби специјална награда за комерцијален ѕингл, а ЦД-радио од Велес доби специјална награда за идентификациски ѕингл.

На Фестивалот беше претставено Здружението ПроМаркМедиа. Презентацијата предизвика голем интерес, при што беше побарано да се воспостави соработка со радиотелевизиски куки од Македонија, а дописништвото на Радио Слободна Европа од Сараево посвети посебна емисија за медиумите во Македонија.

28.10.2005

Семинар за постапките за известување во случај на пласман на опасни производи на пазарот и примената на ЦЕ ознаката

Стопанската комора на Македонија во соработка со "Проектот за прилагодување на трговското законодавство", финансирано од Европската унија што го реализира Европската Агенција за реконструкција, во Скопје, Битола и Штип организира работилници на тема "Известување за опасни производи"

Стопанствениците, на работилниците беа запознати со Законот за безбедност на производите, новиот и глобалниот пристап за производите кои имаат ознаки ЦЕ како што е опрема, електрични уреди, опрема под притисок, градежни материјали, средства за лична заштита и мерни инструменти. Посебен акцент беше даден на делот на известување за опасните производи, што значат опасни производи, како да се врши проценка на ризикот и процедурата за известување за опасни производи.

29.10.2005

Формиран Совет на ИТ-експерти

Основна цел на Советот на ИТ-експерти е да ја зголеми комуникацијата и поврзаноста на МАСИТ и останата ИЦТ средина. Ова тело има за цел да го промовира ИЦТ кластерот и има улога на консултант кој ќе советува во име и за МАСИТ.

31.10.2005

Семинари на тема "Туристички менаџмент" - целни групи: хотелиери, туристички агенции, угостители и претставници на институции и невладини организации

Семинарот го проследија над 300 претставници на деловни субјекти инволвирали во областа на туризмот-хотелиери, туристички посредници, угостители и претставници од институции и невладини организации.

Темите презентирани на Семинарот се однесуваа на креирањето и промоција на туристички производ, меѓукултурната комуникација, решавање на проблеми на професионален начин, менаџментот на човечките ресурси, услуги во угостителството, организирање и изработка на бизнис-план и сл.

До учесниците на семинарот се обратија: заменик-амбасадорот на Кралството Холандија во Република Македонија, господин Goverl W. Wisser, Државниот секретар на Министерството за економија, господин Бильал Касами, деканот на ФТОН, господин Софроније Миладиновски и претседателите на АТАМ и ХОТАМ при Стопанската комора на Македонија.

31.10.2005

Системски мерки за млекопроизводството

Повисокиот степен на конкурентност на увезените количини од млеко и млечни производи условен главно од системските субвенции во земјите извознички, во отсуство на истите кај нас, преставува нелојална конкуренција за домашните производители. Групацијата за производство и преработка на млеко укажа дека наведеното налага потреба од системски мерки и во нашата земја

31.10.2005

Одбележување на Светскиот ден на штедењето со врачување на пофалници за најдобрите шалтерски работници

Здружението на банкарството и Фондот за осигурување на депозити, организира свечен одбележување на Светскиот ден на штедењето, каде им беа врачени пофалници на најдобрите шалтерски работници од банките и штедилниците за постигнати особени резултати во вршењето работни задачи во доменот на работењето со населението. Пофалниците беа врачени од страна на претседателот на Здружението на банкарството, д-р Глигор Бишев.

28.10-02.11.2005

Семинар за законот за безбедност на производите

Стопанската комора на Македонија во соработка со "Проектот за прилагодување на трговското законодавство", финансиран од Европската унија, а во реализација на Европската Агенција за реконструкција, 28.10.2005 година во Скопје, на 31.10.2005 година во Битола и на 2.11.2005 година во Штип, организира работилници на тема "Известување за опасни производи"

На Работилницата беа објаснети новите правила за слободно движење на стоки на пазарот на ЕУ и отстранување на техничките бариери спрема внатрешниот промет со ЕУ, кои произлегуваат од националните технички прописи, стандарди и тестирања.

Беше спореден стариот пристап за барањата за безбедност на производите, кој е многу побавен и покомплициран во однос на новиот и глобален пристап, кој опфаќа повеќе од 25 директиви за групи на производи, кои имаат ознака CE како електрични уреди, опрема под протисок, градежни материјали, лични заштитни средства, играчки, мерни инструменти и др.

Новиот пристап се темели главно на примена на стандарди усогласени со основните барања за безбедност и пренесени во националните стандарди.

Исто така, пред учесниците на работилниците беше презентиран Предлог-Законот за безбедност на производите, кој ќе стапи на сила од 1 јануари 2006 година, а кој се однесува на потрошувачки производи со исклучок на прехранбени производи, антиквитети и половни производи.

1.11.2005

Оценка на штетите условени од сомнежот за појава на "птичији грип"

Тековното производство во живинарството значително се отежна по несоодветно објавената вест за појавата на птичијот грип. Тоа услови дополнителни финансиски трошоци за заштита и штети по основ на намален пласман и стопиран извоз.

Групацијата за живинарство достави барање до надлежните органи за финансиска поддршка за заштита и надомест на штетите.

3.11.2005

Конференција за печат на Групацијата на автотакси-превоз при Регионалната комора со седиште во Скопје

Претседателот на Групацијата Сашо Рајчановски побара Градскиот комитет за сообраќај да превземе мерки за уредување на такси-превозот на кој му се заканува хаос. Градскиот комитет треба да престане со издавање лиценци на таксисти кои не поседуваат радиостаници и дозвола за работа и да профункционира кружниот тек.

Заради изнаоѓање решение за овие проблеми Групацијата бара средба со градоначалникот Трифун Костовски на која би го запознала со предлогите за надминување на состојбите во автотакси-превозот.

4.11.2005

Предлог-системски мерки за поттикнување на овчарството во 2006 година

Групацијата на индустријата за преработка на месо третирајќи ги состојбите и актуелните проблеми во снабдувањето со сировини, производството и пласманот на сувомесни производи, со приоритетна цел - стабилизирање на производството и задржување на домашниот пазар, заклучи да побара одобрување на увоз на месо за преработка под повластен тарифен третман за потребите во 2006 година,

Имајќи предвид дека по зачленувањето во СТО, царината на сувомеснатите преработки е пониска од царината на сировината, увозот на сувомесни производи, согласно спогодбите за слободна трговија, без царинско оптоварување е нелојална конкуренција на домашните преработувачи. Со цел задржување на домашниот пазар и изеднажување на условите на производство со увозниците, неопходно е да се намали царинското оптоварување на сировината за преработка.

5.11.2005

Работилница на тема "Македонија на CNN"

Помоција на Република Македонија преку светските медиуми - е целта на Проектот што го иницира Секцијата на агенциите за маркетинг во рамките на ПроМаркМедиа.

На Македонија во моментов и' е неопходна сериозна кампања што ќе ја претстави преку сите светски сателитски канали. Развојот на земјата во сите сфери, особено туризмот, и борбата за името се тесно поврзани со нејзиното изготвување.

Во расправата, учествуваа членови на сите секции на ПроМаркМедиа, беа изнесени голем број конструктивни предлози. Но, имајќи го предвид фактот дека е ова сериозен и голем проект, за којшто е неопходно подолг период за да се изработи, се предложи паралелно да се реализираат два проекта: едниот којшто ќе се изработи што поинто, со цел земјата што поинто да се претстави во странство, а вториот проект ќе биде долгочечен, којшто ќе се реализира етапно, со цел да се опфатат сите расположиви ресурси на земјата.

Идејата за презентација на Македонија преку светските медиуми ПроМаркМедиа за првпат јавно ја пласира пред четири месеци. Здружението доби поддршка од претседателот на Владата на РМ, господинот Владо Бучковски и од господинот Бранко Азески, претседател на Стопанската комора на Македонија.

8.11.2005

Предлог-правилник за општите хигиенски барања кај прехранбените производи

Системски мерки за поттикнување на производството на млеко

Групацијата на производителите и преработувачите на млеко детектирајќи ги причините за млечната криза и проблемите во оваа грanka, укажа на императивот од системски мерки на поддршка и во нашата земја (регрес на сточната храна, премија за откупеното млеко, покривање на трошоците за здравствена заштита), по примерот на ЕУ и сите земји во регионот, преку кои системски мерки за поддршка, на млекопроизводителите им обезбедуваат повисок степен на конкурентност на либерализираниот пазар.

Со цел соодветна заштита од субвенциите кај земјите-узвонички, до примената на бараната поддршка, членките побараа заштитни мерки согласно Законот за трговија.

8.11.2005

Ослободување од ветеринарни такси и други давачки за ветеринарни прегледи

Со цел ублажување на незавидната состојба кај живинарските фарми во која западнаа не по своја вина и натамошно преземање на сите мерки согласно Законот за ветеринарно здравство, Групацијата за живинарство побара од Ветеринарната управа ослободување на членките од плаќање на сите такси и давачки за ветеринарни прегледи, уверенија и друго.

09.11.2005

Трибина за Предлог-законот за стечај

Расправата ја отвори претседателот на Стопанската комора на Македонија, господин Бранко Азески, нагласувајќи го значењето на донесувањето на овој закон кој ќе придонесе за подобрување на економскиот амбиент во земјата и ќе овозможи привлекување директни инвестиции кои ѝ се неопходни на Република Македонија.

На трибината свое обраќање кон присутните имаше Министерот за економија господин Фатмир Бесими, а во расправата учествуваа експерти од Министерството за економија, како предлагач на Законот за стечај, како и членови на работната група за изготвување на законот - проф Д-р Тито Беличанец и проф. Д-р Арсен Јаневски. Во расправата членките на Стопанската комора на Македонија дадоа конструктивни предлози и мислења по текстот на законот.

Еден од позначајните заклучоци е предлогот од страна на експертите Стопанската комора на Македонија да се заложи за формирање специјализирани судови.

10.11.2005

Седница на Здружението на производителите на тутун и производи од тутун

Здружението на производителите на тутун и производи од тутун во присуство на државниот советник во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, господин Алириза Елези, ги анализираше состојбите во оваа гранка пред започнувањето на откупот на сиров тутун. Предлогот на закон за тутун и тутунски производи е во завршна фаза, производителите посебно се задоволни со одредбата со која се предвидува стимулирање на примарното производство на тутунот.

11.11.2005

Манифестија за здравствената исправност на домашното пилешко месо и конзумни јајца

Во соработка со Министерството за економија, се реализира наведената манифестија на која покрај производителите на бројлерско месо, присуствува Министерот за економија и Министерот за земјоделство.

12.11.2005

Престој на делегација туроператори од Руската Федерација

Во рамките на петдневниот престој во Република Македонија, 16 члена делегација на туроператори од Руската Федерација ги посетија и се запознаа со актуелната понуда во делот на зимскиот туризам и со понудата на Охридско-струшкиот регион. Претстојот на групата туроператори, организиран од Министерството за економија, беше искористен и за запознавање на гостите од РФ со нашето богато културно-историско наследство.

На завршната средба што се одржа во Стопанската комора на Македонија, а на која што учествуваа и амбасадорот на Руската Федерација во Република Македонија и заменик министерот за економија, беше истакната најавата од руска страна за започнување на плодна туристичка соработка што ќе резултира со доаѓање на руските туристи во нашите туристички дестинации веќеј 2006 година.

Согласно дефинираниот план на активности започнатата соработка ќе продолжи за време на Туристичкиот саем во Москва, кон крајот на март 2006 година, кога што на Рускиот пазар ќе се појават брошурите и програмите за Република Македонија.

14.11.2005

Презентацијата на Извештајот за конкурентност

Проектот "Партнери", воден од Eurochambres, има цел да го поврати капацитетот на Западно-балканските комори, на сите нивоа во областа на интра-регионалната и меѓународната трговија, од каде придобивките би ги користеле фирмите членки. Проектот покрај другото ја содржи и компонентата за истражување на конкурентноста на фирмите од Западен Балкан. Стопанските комори на земите-учеснички во Проектот: Унијата на албанските трговско-индустриски комори, Надворешнотрговската комора на Босна и Херцеговина, Стопанската комора на Хрватска, Стопанската комора на Србија и Црна Гора и Стопанската комора на Македонија, спроведоа анкета во мај месец оваа година, на која одговорија 1849 фирмии, а од Македонија 89 фирмии.

Овој извештај беше промовиран од страна на г-фа Софче Јовановска, директор на Дирекцијата за промовирање и информирање на членките при Стопанската комора на Македонија, во присуство на претставници на министерствата, секретаријат за европски прашања при Владата на РМ, делегација на ЕК, УНДП, ГТЗ, Пактот за стабилност, медиумите и фирмите.

Прашањата во Извештајот беа поставени во четири групи: расположливи ресурси на фирмите, интра-регионална трговија, трговија со ЕУ и перспективите за пристап во истата, како и улогата на коморите во меѓународната трговска промоција.

Во однос на ресурсите на претпријатијата, од регионален аспект, фирмите го зголемуваат инвестирањето во информативните технологии, а од друга страна познавањето на странските јазици на вработените се запоставува како фактор на конкурентноста.

14.11.2005

Конкурентност и државна помош

ТАИЕХ семинар за државна помош

Делегација на Стопанска комора на Македонија учествуваше на Семинарот за конкурентност и државна помош во Брисел што го организираше Генералниот директорат за конкуренција при Европската унија, во соработка со Трговско-Индустриската комора на Романија во името на Асоцијацијата на Балканските Комори.

Целта на семинарот беше да се запознаат претставниците на коморите со информации кои се однесуваат на поттикнување на конкурентноста во ЕУ и влијанието на функционирањето на пазарот, особено во примената на државната помош и процедурите за доделување на истата, видовите на дозволена државна помош и методологијата за мониторинг на процесот.

На семинарот учествуваа претставници на коморите од Бугарија, Хрватска, Романија, Турција, Албанија, БиХ, Македонија, Србија, Црна Гора и Косово.

М-р Ацо Спасовски ги презентираше политиката на конкуренцијата и на државната помош во Република Македонија.

15.11.2005

4-та седница на УО на Здружението на банкарство во проширен состав - Новата даночна регулатива и тргувањето на Македонската берза со долгочочни хартии од вредност

Ефекти кај банките од примена на Законот за персонален данок од доход

Во врска со новата даночна регулатива и тргувањето на Македонската берза на долгочочни хартии од вредност Здружението на банкарството ја поддржа иницијативата на Македонската берза за да се преиспита можноста и да се предвиди соодветна временска динамика на усогласување на данокот на добивка за компаниите кои котираат на Македонската берза со постојната регулатива, односно даночното олеснување да се задржи и во идниот период за да не се доведе до нагло нарушување на работењето на пазарот на долгочочни хартии од вредност.

Здружението на банкарството, исто така, оцени дека треба да се преземе иницијатива до Министерството за финансии за соодветни измени и дополнувања на Законот за персонален данок на доход, заради тоа што е премногу ран чекорот на воведување на оданочување на приходите од камати на орочени депозити и други депозити на физички лица што, согласно постојната законска регулатива, треба да се применува од 01.01.2006 година.

Во врска со овие иницијативи, според досега реализираните средби со претставници од Министерството за финансии, се очекува да биде позитивно одговорено.

15.11.2005

Седница на Групацијата за работење со долгочрни хартии од вредност - Новата даночна регулатива и тргувањето на Македонската берза со долгочрни хартии од вредност

Ефекти кај банките од примена на Законот за пресонален данок од доход

Прием на нови членки во Групацијата

На седницата на Групацијата за работење со долгочрни хартии од вредност се поддржани иницијативите за измени и дополнување на Законот за данокот на добивка и Законот на пресонален данок на доход бидејќи усогласувањето на новата даночна регулатива е од особена важност и за работењето на брокерските друштва.

Во Групацијата за работење со долгочрни хартии од вредност едногласно е прифатено барањето за прием во Групацијата на две нови членки - брокерската куќа "Илирика Инвестментс" и Македонската берза на долгочрни хартии од вредност.

17.11.2005 година

Работилница: "Програма за слободен пристап до информации во Република Македонија"

Имајќи предвид дека во процедура е Предлог-законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, од 17-19.11.2005 година во хотелот "Молика" во Битола, се одржа на работилница на тема: "Програма за слободен пристап до информации во Република Македонија", на која се изврши тренинг за идни обучувачи за службеници од јавната администрација кои се одговорни за постапување по барањата за давање информации.

Правото на пристап до информации е гарантирано во меѓународното право, вклучувајќи ја и гаранцијата за слобода на изразување во член 19 од Меѓународната конвенција за граѓански и политички права. Во Република Македонија правото за информирање на граѓаните е загарантирано со член 16 од Уставот на РМ.

Од Стопанска комора на Македонија сертификати за обучувачи за службеници од јавната администрација се здобија Станка Дамјановска и Ангел Тодоров.

18.11.2005

Ставови на Здружението на трговијата

Членовите на Здружението на трговијата при Стопанска комора на Македонија упатуваат барања до Владата на Република Македонија:

1. Владата на Република Македонија да се откаже од намерите за непосредно договорање при продажбата на државно градежно земјиште наменето за шопинг-центри, хотели и други услужни дејности.
2. Продажбата на градежното земјиште да се врши исклучиво на тендер со јавно наддавање на заинтересираните инвеститори (домашни и странски), со што ќе се обезбедат еднакви услови за стопанисување на сите правни субјекти и максимална транспарентност.
3. Непосредните спогодби за продажба на земјиште Владата на Република Македонија исклучиво да ги користи за познати светски брендови за инвестирање во индустриското производство, особено во електроиндустријата, автомобилизмот и слично.

28.11.2005

TopLeaf Форум за лидерство преку видео-конференциска врска

Стопанска комора на Македонија, во директна соработка со Clear View Менаџмент Тренинг Центарот и Adizes Институтот од Санта Барбара, Калифорнија, САД, во текот на дванаесет сесии, организира пренесување на Adizes TopLeaf - Форум за лидерство, директно од Санта Барбара, по пат на користење на најсовремената информатичка и видео конференциска технологија, со симултано вклучување на повеќе локации.

TopLeaf - Форум за Лидерство е наменет за успешни врвни раководители и има за цел да помогне во изнаоѓање креативни одговори на предизвиците од променетото деловно опкружување, како и при преструктуирањето на претпријатијата за што поупшен пристап на пазарот.

Сесиите се интерактивни и се фокусираат на пронаоѓање и справување со проблеми кои влијаат на работата на организацијата. Совршена за менаџерски состаноци, оваа програма е дизајнирана да обезбеди специфични позитивни резултати за оние што присуствуваат на неа. Бенефиции од сесиите:

- да се оспособат учесниците со нови лидерски и менаџерски концепти кои што можат веднаш да се применат во сèкојдневната работа;
- да се разјасни кои од проблемите со кои што се соочува организацијата се нормални, а кои не се, и кои имаат потенцијал да бидат фатални;
- да се направи акционен план за тековното решавање на главните проблеми со кои се соочува организацијата;
- да се идентификува на кои проблеми организацијата најверојатно ќе наиде во иднина и да се одреди како ќе се решат кога ќе се појават.

28 ноември 2005 год

Презентација на тема: Управата за Јавни Приходи - Ваш партнёр

Во присуство на Проф.д-р Владо Бучковски, претседател на Владата на Република Македонија, претставници од дипломатскиот кор и меѓународни институции присутни во Република Македонија, Стопанската комора на Македонија и Управата за јавни приходи ја организираа презентацијата со цел да се презентираат и промовираат активностите кои се отпочнати, како и оние кои ќе се реализираат во Управата за јавни приходи во наредната и годините потоа, а кои значат реформски процеси на државната администрација во делот на даночната политика.

На тој начин, Стопанската комора на Македонија ги запозна своите членови со правната рамка што е воспоставена со донесувањето на новите закони од сферата на оперативната даночна политика, кои овозможуваат поинаков статус на Управата за јавни приходи во даночниот и правниот систем на Република Македонија, а во насока на поефикасно извешување на нејзините основни функции.

20.12.2005 година

30-ти јубилејни денови на македонското радио

Јубилејните 30-ти денови на македонското радио се одржаа во Струга, од 20-21 декември годинава, во организација на Здружението на јавните локални радиодифузни претпријатија. На оваа значајна манифестација Стопанската комора на Македонија и Министерството за транспорт и врски добија јубилејни признанија за особено залагање за поттикнување на новите форми творечки изрази во електронските медиуми од областа на јавната локална радиодифузија. Носител на јубилејните признанија се: Македонската информативна агенција, МРТ, Агенцијата за информации, Советот за радиодифузија и останати институции кои дале свој придонес во развојот на локалната јавна радиодифузија во Македонија.

Здружението на продукцијата, маркетингот и медиумите - ПроМаркМедиа доби благодарница за досегашната успешна соработка.

Во натпреварувачкиот дел беа доделени награди за дневно- информативни, документарни и музички радиоемисии, како и за тв-репортажа и за телевизиска забавно-музичка емисија.

Меѓународни активности и соработка на Стопанска комора на Македонија

01.02.2005

Проект Партнери-Eurochambers

II децентрализиран семинар, одрзан во Eurochambres, Брисел на тема: "Процесот на стабилизација и асоцијација и земјите од Западен Балкан". Учесници беа претставници на комори-носители на Проектот од Албанија, Хрватска, Б и Х, Македонија, Србија и Црна Гора. Во рамките на темата беа обработени стратегии на пристапувањето на регионот кон ЕУ, улога на коморите во процесот на пристапувањето; државна помош и просираувањето; ЕУ и регионалните политики; ЕУ-проекти и стратегија за Регионот.

15.02.2005

Потпишан Договор за соработка меѓу Стопанска комора на Македонија и Белгиско-луксембуршка комора за Југоисточна Европа

Господата Сава Димитрова, вршител на должноста претседател на Стопанска комора на Македонија, и господинот Милан Језиќ вон Генешек, претседател на Белгиско-луксембуршка комора за Југоисточна Европа, во Брисел потпишаа Договор за соработка меѓу двете комори со цел унапредување на стопанска соработка меѓу Република Македонија, Кралството Белгија и Војводството Луксембург.

Договорот беше потписан на 15 февруари 2005 година, во Брисел, во присуство на претседателот на Владата на Република Македонија, господинот Владо Бучковски, потпретседателот на Владата на Република Македонија, г-ѓица Радмила Шеќеринска и господинот Сашко Стефковски, амбасадор на Република Македонија во Кралството Белгија и Војводството Луксембург, при престојот на Државната делегација по повод предавањето на ЕУ-прашалниците.

10.03.2005

Прв меѓународен панаѓур на Југоисточна Европа "Летник 2005", во рамките на БЦТП

Во рамките на Балканскиот центар за промоција на трговијата, учествуваа 10 фирми од Република Македонија, кои презентираа свои промотивни материјали на заеднички бесплатен штанд на БЦТП.

14.03.2005

Македонско-турски бизнис-форум

Одборот за економски односи со странство на Република Турција (DEIK), како домаќин и Стопанска комора на Македонија, како основачки партнери на Македонско-турскиот деловен совет, беа соорганизатори на Македонско-турскиот бизнис-форум, за време на официјалната посетата на господинот Владо Бучковски, претседател на Владата на Република Македонија на Република Турција. Делегацијата на Стопанска комора на Македонија составена од 42 фирмичленки на Комората ја предводеше господата Сава Димитрова, претседавач на Собранието на Стопанска комора на Македонија и господинот Јорѓо Кука, кроптседател на Македонско-турскиот деловен совет.

Господин Курсад Тузмен, државен министер за надворешна трговија на Република Турција, и господинот Владо Бучковски заеднички констатираа дека интересот на турските инвестиции во однос на Република Македонија од минатата година забележително се зголемува, како резултат на стабилизирањето на турското стопанство и на подобрувањето на бизнис-климатот во Македонија.

Фирмите-членки на Стопанска комора на Македонија имаат можност да остварат билатерални контакти со над 40 турски фирми коишто, од двете страни се оценети како најуспешни до сега, од аспект на перспективата на нивниот натамошен развој. Согласно Програмата, Делегацијата имаше можност да ја посети индустриската зона ИКИТЕЛ, во близината на Истанбул, во која, на 120.000 метри квадратни функционираат 15.000 фирми главно мали и средни. Делегацијата ја посети и КОСГЕБ - Агенција за поддршка на мали и средни претпријатија на Турција, со која е разговарано за соработка со Комората. Исто така, во рамките на работниот престој во Истанбул, членките на Комората ја посетија Меѓународната сајмска манифестија WIN 2005, која е во рамките на Хановерскиот сајм, на која имаше над 3000 излагачи од областа на автоматизацијата, електротехниката, машинството, хидрауликата и пневматиката, хемијата, заварувањето со материјали.

28.03.2005

Македонско-хрватски бизнис-форум

По повод официјалната посета на Република Хрватска на господинот Владо Бучковски, претседател на Владата на Република Македонија, Стопанска комора на Хрватска беше организатор и домаќин на Македонско-хрватскиот бизнис-форум. Делегацијата на Стопанска комора на Македонија, ја предводеше господинот Бранко Азески, претседател на Стопанска комора на Македонија.

Пред започнувањето на Бизнис-форумот, претседателот Азески во придружба на стопанствениците, ја оствари својата прва работна средба како претседател на Стопанска комора на Македонија со својот колега, господинот Надан Видошевиќ, претседател на Стопанска комора на Хрватска. Двајцата претседатели на коморите се заложија за натамошно продолжување и унапредување на соработката меѓу двете земји по пат на повисоки и постојани облици на соработка како кооперации, заеднички вложувања и заеднички настап на трети пазари. Беше истакната констатацијата дека се работи за традиционална, десенсиска успешна деловна соработка меѓу двете бизнис-заедници, која треба да продолжи да се негува и во иднина. Заедничка беше констатацијата дека посетата на претседателот на Владата на Република Македонија со неговите соработници на Република Хрватска ќе придонесе ваквиот начин на соработка да станува се' поголема реалност во двете насоки, бидејќи тоа е предуслов за долгочарни стабилни деловни односи на фирмите од двете држави. Успешната деловна соработка со вкупен обем на размена од околу 145 милиони САД долари, со изразен пораст од година во година, сепак застанува зад потенцијалните можности на двете стопанства. Претседателот Азески предложи да биде домаќин на средба меѓу македонските и хрватските фирми кои би можеле на "лице место" да се запознаат со потенцијалите на соработката.

Претседателот Азески во разговорот ја иницираше потребата од конституирање Управен одбор на Македонско-хрватската мешовита комора и донесување Програма за работа на истиот. Едно од битните прашања, кои би биле предмет на работа на оваа Комора, е надминувањето на проблемот при распределбата на преференцијалните квоти од страна на Република Хрватска, која попречуваат слободната трговија.

На бизнис-средбите што следеа веднаш по отворањето на Бизнис-форумот присуствуваа 40-тина македонски и околу 50-тина хрватски фирми.

29.03.2005

Работна посета на амбасадорот на Кралството Белгија, Филип Беке, на Комората

Госпожата Сава Димитрова, претседавач на Собранието на Стопанската комора на Македонија, го прими господинот Филип Беке, амбасадор на Кралството Белгија со седиште во Софија, одговорен и за Република Македонија. Посетата беше реализирана на барање на амбасадорот со цел унапредување на меѓусебната соработка и остварување поуспешна економска и трговска соработка меѓу двете земји, како и информирање за новата поставеност на Стопанската комора на Македонија.

Според амбасадорот, господинот Филип Беке, трговската размена на Република Македонија би можела да биде поголема, како и директните инвестиции. Но, според негово мислење, недоволната информираност, како и недоволно јасно артикулираниот интерес од македонска страна и подготовката да се реагира брзо и да се преземат конкретни активности, резултираа со фактот дека во Македонија се присутни само неколку инвестиции на белгиски капитал.

4.04.2005

Прва седница на Генералното Собрание на Асоцијацијата на балканските комори

Во рамките на Претседателството на Унијата на грчките трговски и индустриски комори се одржа I седница на Генералното собрание на Асоцијацијата на балканските комори во оваа година, во Атина, со учество на претставниците на земите-основачи на АБК, националните комори и уните на коморите на Албанија, Б и Х, Бугарија, Грција, Кипар, Македонија, Романија, Србија, Црна Гора и Турција. Стопанската комора на Македонија ја претставуваше г-ѓата Сава Димитрова, претседавач на Собранието на Стопанската комора на Македонија. На покана на домажинот, господинот Џорџ Касиматис, претседател на Унијата на грчките трговски и индустриски комори, на присутните им се обратија господин Еврипидис Стилианидис, заменик-министр за односи со странство на Република Грција, господин Христос Фолиас, заменик-министр за развој на Република Грција. Коморите согласно својата улога имаат задача активно да се вклучат во создавањето на деловниот амбиент во Југоисточна Европа, во име на фирмите-членките и во име на општите цели. Тие треба да бидат вклучени и во креирањето и имплементацијата на сите инструменти на поддршка од грчка страна на економскиот развој. Тие имаат одговорност да дадат целосна поддршка на фирмите во нивното прилагодување кон барањата на единствениот европски пазар. Замениците-министри предложија претставниците на балканските комори да воспостават поактивен однос со трговските аташеа при грчките дипломатско-конзулатни претставништва во своите земји.

Копретседателот на Деловниот совет при Пактот за стабилност, господинот Николас Ефтимијадис, ги презентираше иницијативите на Пактот за стабилност кои се однесуваат на претприемништвото, при што ги информира присутните дека Пактот за стабилност ќе лобира кај владите да ги поддржат канцеларите на националните СЕКИ-Прокомитети за олеснување на трговијата и транспортот при коморите. Стратешките правци за развој на транспортната инфраструктура во Југоисточна Европа беа презентирани од страна на Димитриос Тцамбулас, професор на Техничкиот факултет во Атина.

20.04.2005

Бизнис-форум меѓу стопанствениците од Македонија и Босна и Херцеговина

По повод официјалната посета на Република Македонија од страна на господинот Аднан Терзиќ, претседавач на Советот на министрите на Босна и Херцеговина, се одржа Бизнис-форум на стопанствениците од двете земји, во организација на Стопанската комора на Македонија и Надворешно-трговската комора на Босна и Херцеговина.

Пленарната седница ја отвори претседателот на Стопанската комора на Македонија, господинот Бранко Азески, кој ги поздрави двајцата премиери и им посака добредојде на стопанствениците од двете земји. Своето обраќање до присутните имаше претседателот на Република Македонија, господинот Владо Бучковски, кој истакна дека двете земји на стопански и на економски план ги врзува повеќедецениска соработка. Тој подвлече дека обемот на размената во изминатите години не е реален одраз на економските потенцијали на двете земји. Напредок во економската соработка секако има Договорот за слободна трговија, којшто е на сила, како и непостоењето на визен режим.

Пред стопанствениците свое обраќање имаше и претседавачот на Советот на министрите на Босна и Херцеговина, господинот Аднан Терзиќ, кој изнесе своето задоволство што ги гледа во голем број стопанствениците од двете земји, со надеж дека за време на форумот ќе се одвиваат конструктивни разговори кои ќе бидат од интерес за двете страни.

Стопанствениците од Босна и Херцеговина беа предводени од потпретседателот на Надворешно-трговската комора на Б и Х, господинот Милан Ловриќ. Босанската делегација беше составена од 20 стопанственици од повеќе области на стопанството: од електроиндустријата, прехранбената индустрија, тутунска индустрија и трговци со мебел. На Бизнис-форумот и на билатералните разговори учествуваа 30-тина македонски фирми од горенаведените области.

27.04.2005

Отворена првата Регионална канцеларија на Стопанската комора на Македонија во Прилеп ??

27.04.2005

Државниот министер на Република Турција, г-ѓа Ѓулдал Акшиит, во посета на Стопанската комора на Македонија

Во рамките на престојот во Република Македонија, по повод одржувањето на состанокот на Мешовитата економска комисија, формирана со Спогодбата за стопанска соработка меѓу Република Македонија и Република Турција, г-ѓа Ѓулдал Акшиит, државен министер на Република Турција, на нејзино барање, беше примена од господинот Бранко Азески, претседател на Стопанската комора на Македонија. Во оваа прилика, господинот Азески ја истакна важноста на Република Турција како стопански партнёр и инвеститор во Република Македонија, како и меѓукоморската соработка со Унијата на турските комори и регионалните комори и Турскиот одбор за економски односи со странство (ДЕИК). Оваа соработка придонесува за промоција на интересите и на потенцијалите за меѓусебна стопанска соработка и со неа директно се охрабруваат и се поддржуваат фирмите во меѓусебната соработка. Заеднички е констатирано дека двете земји имаат заедничка цел, а тоа е евроинтеграција. На тој пат, билатералната стопанска соработка како дел од регионалната е од особено значење и од аспект на унапредувањето на сопствените економии. Потенцирано е дека со Договорот за слободна трговија меѓу Турција и Македонија да се усогласи со интересите на деловните заедници на двете земји, така што е потребна дополнителна трговска либерализација за да се доближат условите за трговска размена, како што ги имаат двете земји во однос на ЕУ. На разговорот присуствуваа господин Мехмет Ташер, амбасадор на Република Турција во Република Македонија, господин Џемаил Даути, претседател на Северозападниот економски круг и господин Јуупчо Стојковски, претседател на Индустриската комора.

25.05.2005

Македонско-италијански бизнис-форум

Во организација на Министерството за економија и Италијанскиот институт за надворешна трговија (ИЧЕ), во соработка со Стопанската комора на Македонија, за време на официјалната посета на претседателот на Владата на Република Македонија, Владо Бучковски, на Република Италија, на 25.5.2005 година во Рим се одржа Македонско-италијанскиот бизнис-форум.

Претседателот на ИЧЕ истакна дека организирањето на вакви форуми е од голема важност за унапредувањето на меѓусебната економска соработка.

Заменик министерот за економија Саша Андоновски, го потенцираше значењето на овие средби за интезивирањето на соработката меѓу двете земји во 2004 и 2005 година. Во вкупната надворешно трговска размена на Македонија со странство во последните две години, Италија го завзема четвртото место.

На Форумот беа претставени успешните инвестициони искуства на италијанските претприемачи во Република Македонија (С.О.Л. Спа, за својата инвестиција во Техногас и од фирмата "ФОРМЕНТИНИ" во кумановската фабрика за чевли "ЧИК").

Своје обраќање до присутните на Бизнес Форумот имаше и Претседателот на Владата на Република Македонија, господинот Владо Бучковски. Тој истакна дека односите со Италија се традиционално добри и пријателски од каде добиваме континуирана поддршка во однос на евроатланските структури и дека овој Форум е одлична шанса за иницирање на поинтензивната размена на искуствата меѓу двете земји, особено во поглед на директните инвестиции кои во овој момент се неопходни за развој на македонската економија.

На Форумот учествуваа 30 македонски и над 50 италијански фирми од повеќе области од стопанството како: прехранбената индустрија, производството на вино, металургијата, текстилната и чевларската индустрија, туризмот и уостителството, кои воспоставија директни контакти за време на одржување на билатералните средби.

8.06.2005

Презентација на Проектот: "Реинтеграција на капиталот во земјите на Југоисточна Европа", од страна на Асоцијацијата на саеми на Југоисточна Европа (EASE)

Носител на Проектот се Асоцијацијата на саеми од Југоисточна Европа (EASE), со поддршка од Асоцијацијата на Балканските комори и министерствата надлежни за инфраструктурни проекти во земјите на Југоисточна Европа. Иницијативата за овој проект е поддржана од страна на Пактот за стабилност.

Своје обраќање, во функција на поддршка на Проектот имаше претседателот на Стопанската комора на Македонија, господинот Бранко Азески. Тој истакна дека Стопанската комора на Македонија, како еден од основачите на Скопскиот саem и претставник на деловната заедница на Република Македонија која поддржува секоја иницијатива за реинтегрирање на капиталот во регионот и инвестициите, домашни или странски со регионален предзнак, ја дава целосната поддршка на Проектот како директен поттик за унапредување на интрагеционална трговија и соработка во Југоисточна Европа.

Проектот го гледа и како инструмент на имплементацијата на процесот на стабилизација и асоцијација кој очекува, регионот по 2006 година и реално да зачекори кон зона на слободна трговија, што подразбира освен слободен проток на стоки, услуги, луѓе и интензивирање на инвестициите кои ќе влијаат на процесот на реинтеграција на регионот.

15.06.2005

Обука за коморскиот персонал за ЦЕ ознаката

Во рамките на EUROCHAMBRES Проектот "Partners", во Стопанската комора на Македонија за коморските службеници беше организиран тренинг на тема "Комерцијализација на услугата во врска со ЦЕ знакот", од страна на г-ѓа Урсула Каминска од Трговско-индустристичката комора на Стразбур.

Тренингот се одвиваше во две фази: - обновување на знаењето од Семинарот одржан во јуни месец и вториот дел како да ја креираеме услугата која може да биде наплатена.

Со експертот е договорена основата за заедничко креирање на Проектот во врска со имплементирањето на ЦЕ знакот како коморска активност. Потребна е идентификација на заинтересираните компании, елаборирање на пропозициите, одржување на семинари, изработка на водич за примена, идентификација на соодветни партнери и институции.

20.06.2005

Обука за коморскиот персонал за менацирање со клиентите

Тренинг на тема "Односи со клиентите при давањето коморските услуги" реализиран од страна на господин Даниел Гасман од ЕуроИнфо центар при Париската трговско индустриска комора.

22.06.2005

Обука за коморскиот персонал за интернационализација

Тренинг на тема "Интернационализација - трговското работење со ЕУ" - запознавањето со ЕУ институциите и пазарни механизми. Реализиран од страна на Робер Гијон, Еуро инфо центар при Трговско-индустристичката комора на Дижон, Франција

21-24.06.2005

Собрани искуства од развиените комори

4-ти светски коморски конгрес во Дурбан, Ј. Африка

Практиката за одржување светски коморски конгреси продолжува. Така, од самиот почеток, пред 6 години (кога се прославуваше 400-годишнината од основањето на првата комора во светот и се одржа Првиот светски коморски конгрес во Марсеј, на секои 2 години конгресите продолжуваат. Следеа, во 2001 година, Вториот светски коморски конгрес во Сеул, во 2003 година во Квебек, а оваа година се одржи во Дурбан, Јужна Африка. Во април 2007 година ќе се одржи 5-от светски конгрес на коморите, во Истанбул кој ќе претставува одлична шанса за македонските фирми да се промовираат на истиот, бидејќи практиката покажува дека на овие конгреси не учествуваат само коморски претставници, туку присути се и претставници од бизнис заедницата, владини и други невладини институции и организации.

На 4-от светски конгрес во Дурбан, учествуваа повеќе од 150 коморски делегации од најмалку 100 земји од светот. Од Стопанската комора на Македонија учествуваат претседателот на Стопанската комора на Македонија, господинот Бранко Азески, и генералниот секретар м-р Јелисавета Георгиева, кои остварија контакти со другите коморски претставници, во насока на размена на искуства и имплементирање на работењето од коморите со развиена добра коморска практика во работењето на Стопанската комора на Македонија.

Од разговорите кои беа водени со претставниците на Коморите од Квебек, Ирска, Данска, Латвија, Орландо, Нов Зеланд, Велика Британија произлегува дека новиот концепт на коморското организирање кај нас е компатилен со нивниот коморски систем и гарантира успешно претставување на интересите на членките. Тоа беше потврдено и во разговорите со највисоките претставници на ICC, WCF.

24.06.2005

Потпишување на Меморандум за разбирање помеѓу коморите од Битола, Кожани и Корча за иницијативата - Балкански саem

На 3-от саem за општа потрошувачка, опрема и туризам EXPOBITOLA 2005, кој го отвори господин Минчо Јорданов, потпретседател во Владата на Република Македонија, со свои производи настапија преку 150 фирмии од Македонија, Грција, Албанија, Словенија и Србија и Црна Гора.

Во рамки на Саemот се одржа средба на стопанствениците од регионот со потпретседателот на Владата, господинот Минчо Јорданов, кој ги потенцираше активностите за реализација на економската програма на Владата, за Гарантниот Фонд за мали и средни претпријатија, како и за прекуграничната соработка со Република Грција. На состанокот беа поставени повеќе прашања од стопанствениците.

Истиот ден, во просториите на Саемот беше одржан трипартитен состанок помеѓу стопанските комори на Битола, Кожани и Корча. На состанокот свое излагање имаше и г-ѓа Сава Димитрова, претседател на Собранието на Стопанска комора на Македонија. На состанокот беа потпишани следните документи:

1. Меморандум за разбирање меѓу трите комори за поддржување на инициативата за одржување на Балкански саем во регионот;

2. Меморандум за соработка меѓу Регионалната комора со седиште во Битола и Трговско-Индустриската комора од Корча, Република Албанија.

Меморандумите беа потпишани од претседателот на Регионалната комора со седиште во Битола, господин Благој Стојчев, претседателот на Трговско-Индустриската комора од Кожани, господин Панагиотис Апоатолидис, и од претседателот на Трговско-Индустриската комора од Корча, господин Нико Пелесхи.

24.06.2005

Унгарските бизнисмени заинтересирани за Македонија

Според премиерот Бучковски меѓу Скопје и Будимпешта се поставува нова алка и се засилува економската соработка."Заедно упатуваме јасна политичка порака за бизнис елитата за да воспостават поинтензивни контакти, да се развива економската релација и двете влади ги охрабруваат одлучно да преземат заеднички бизнис-контакти и реализација на бизнис-проекти", изјави премиерот Бучковски. "Унгарија има интерес и одговорност да се сврти кон Балканот. По нејзиното влегување во ЕУ мораме да преземаме одговорност во помагањето и создавање то стабилност и економски развој во регионот. Македонија може да биде пример за целиот свет како различните етнички групи и различни култури може да бидат богатство. Ке ги развишаме меѓусебните односи и пред се бизнисрелациите.", изјави унгарскиот премиер Ференц Ѓурчань на заедничката пресконференцијата со премиерот Бучковски во Будимпешта. Премиерот Бучковски, го отвори Македонско-унгарскиот бизнис форум на кој присуствуваа и дваесетина стопанственици од Македонија во организација на Стопанска комора на Македонија. Унгарските бизнисмени изразија подготвеност да инвестираат во Македонија. Особено привлечен за нив, го посочија прехранбениот сектор, но и модернизацијата на здравството ја сметаат атрактивна за вложувања.Компанијата "Сузуки" која има свои капацитети во Унгарија е заинтересирана да ги простири погоните и во Република Македонија.

Свое обраќање до стопанствениците имаа и претседавачот на Собранието на Стопанска комора на Македонија Сава Димитрова, која и ја предводеше македонската бизнис-делегација, Интерес за воспоставување нови деловни односи предизвикаа сите македонски компании, особено "Европа" од Скопје, "Витаминка" од Прилеп и "DDS Construction" - од Куманово, кои имаат директни понуди за извоз на нивните производи во Унгарија. На деловната средба во Трговско-индустриската комора на Унгарија, по краткото претставување на постапеноста на Стопанска комора на Македонија, беше предложено коморите да потпишат протокол за соработка.

29.06.2005

Работна посета на амбасадорот на Куба со седиште во Софија

Амбасадорот на Република Куба со седиште во Софија, Хосе Росадо Амадор, ја посети Стопанска комора на Македонија со цел да го пренесе интересот на Трговско-индустриската комора на Куба за воспоставување деловна соработка меѓу коморите и нивните членки.

Сава Димитрова, претседавач на Собранието на Стопанска комора на Македонија, изрази задоволство за покажаниот интерес за поттикнување на деловната соработка со Куба, која иако далечна земја, може да биде трговски партнери на Република Македонија. За почеток на соработката е иницирано создавање на информативни релеи за компаниите членки во двете комори.

Договорено е кубanskата амбасада да достави листа на производи наменети за извоз и за увоз и регулатива за надворешно-трговско работење, за да може Комората да го испита интересот за воспоставување деловна соработка.

04.07.2005

Бизнис-форум Стопанска соработка Македонија - Црна Гора

Обновувањето на трговската соработка, воспоставувањето поинтензивни деловни контакти меѓу стопанствениците и разгледувањето на можностите за заеднички настан на странски пазари, беа основните цели на бизнис-форумот на македонските со црногорските стопанственици, одржан во Подгорица. Според оценката на стопанствениците тој претставува вистинското место за обновување и продлабочување на старите, но и за отпочнување на нови бизнис партнерства. Владите на двете земји ќе помогнат во уривањето на бизнис бариерите, во интензивирањето на економската соработка и во отварањето нови перспективи за стопанствата истакнаа премиерите Владо Бучковски и Мило Ѓукановиќ. Во сите средби што тие ги имаа со стопанствениците, заедно со Бранко Азески и Владимир Вукмировиќ претседателите на стопанските комори на двете земји, потенцирана е и неопходноста од надминувањето на проблемите на трговските транспортни коридори. Бизнис-форумот на кој учествуваа 120 стопанственици од двете земји го потврди големиот интерес за искористување на постојните економски потенциали во полза на развојот на двете стопанства. Ова особено и поради фактот што изминатава деценија, трговската размена меѓу Република Македонија и Црна Гора бележеше опаѓање како резултат на политичко - безбедносните трубуленции во регионот. Сега изменетата политичка клима, обезбедува предуслови за интензивирање на економската соработка. Во рамките на форумот македонските стопанственици го посетија пристаништето Бар, и се запознаа со деловните можности на овој, еден век стар, транспортен комплекс. Надвор од предвиденото, првиот ден од престојот во Подгорица, македонските стопанственици ги посети премиерот Ѓукановиќ, при што ги запозна со актуелната стопанска состојба во земјата и се интересираше за досегашните деловни контакти и зделки на македонските со црногорските компании.

Создавање поволен деловен амбиент преку реализација на реалните бизнис интереси

"Средбата претставува значаен импулс во обновувањето на стопанската соработка меѓу Македонија и Црна Гора, можност за добро меѓусебно информирање на стопанствениците со цел обновување на прекинатите деловни контакти или продолжување на старите, врз нови основи", рече претседателот на македонската Стопанска комора Бранко Азески. Поради големите сопственички, структурни и менаџерски промени во изминатиот период, истакна Азески, потребно е и осознавање и доближување на секторите и на стопанските субјекти од двете страни во насока на воспоставување нова деловна соработка. Интензивирањето на бизнис релациите што се одвива во рамки на Договорот за слободна трговија, освен билатерална, има и друга, многу битна димензија - регионална. "Македонија и Црна Гора се активно ангажирани во процесот на стабилизација и асоцијација, а интранационалната трговија и регионалната соработка се дел од тој процес. Од нас се очекува да придонесеме кон создавањето слободен економски простор како развојна фаза во интегративниот процес кон Европската унија, а тоа се согледува преку создавање поволен деловен амбиент и преку реализација на реалните бизнис интереси", истакна Азески. Претседател на црногорската Стопанска комора Владимир Вукмировиќ, им порача на стопанствениците да ги поддржат иницијативите за брзо и ефикасно решавање на актуелните економски проблеми, како и иницијативите за унапредување на трговската соработка. "Треба да ги продолжиме веќе почнатите разговори, особено околу клучните прашања како што се енергетиката, транспортот и туризмот", рече Вукмировиќ.

5.07.2005

Обука на коморски претставници во Комората на Париз за менацирање со квалитетот

Во рамките на активностите од Eurochambers Partner Project-от, се реализираше Training Visit на тема QMS (Quality Management System) Систем на управување со квалитетот во Париската комора за трговија и индустрија (Paris Chamber of Commerce and Industry), согласно утврдената тренинг-програма.

Основна цел на посетата, беше да се види практичната примена на воспоставениот Систем за квалитет во Париската комора, која за таа цел има користено консултантски услуги на експерт за Quality Management System, согласно ISO 9001:2000.

Беше остварена можност за запознавање со воспоставените процеси во рамките на Системот – Продажба на file-ови на фирмии членки на Комората и негова оптимизација согласно ISO Системот; интерни проверки на воспоставените процеси; процес на набавка на документација потребна за Правниот информативен иддел; Call-центар за правни информации и прашања; ажурирање на веб-порталот за правни информации; ажурирање на веб-порталот на Евро Инфо Центарот, како и издавање на публикации од правен карактер. Во рамките на сите горенаведени процеси, циркулира документација согласно барањата на стандардот со строго дефинирана цел и одговорност. На годишно ниво за секој процес се воспоставени key parameters indicators, кои ја потврдуваат ефикасноста на процесите преку прегледи на одговорен тим со одредена временска динамика. Истите се користат како основа за континуирано подобрување на перформансите на процесите.

Голем акцент е ставен на member's/client's satisfactory survey report, исто така годишно продуциран, од аспект на важноста и значајноста на добиените информации.

Од горе наведените согледувања произлегуваат и следните предлог активности што треба да бидат преземени во Стопанската комора на Македонија:

1. започнување со процесот за воведување на Системот за управување со квалитет, за што е и донесена одлука од страна на Управниот одбор, што подразбира:

- дизајнирање на прашалник за задоволство на членките од услугите на Комората;
- воспоставување на key parameters indicators за постојните активности врзани за секој тип на услуги што ги дава комората;
- воспоставување на механизам за одредување/мерење/проценка на потребите на компаниите.

2. формирање Центар за регистар на фирмите-членки на Комората, во почетокот, кој подоцна би ја проширил својата база на податоци со сите активни фирмии во Република Македонија и би работел на комерцијална основа.

11.7.2005

**Стопанската комора на Македонија и Агенцијата за странски инвестиции ја дефинираа соработката во доменот на привлекувањето на странскиот капитал
Странските инвестиции - гарант за забрзан економски развој**

Тргнувајќи од оваа теза, која едновремено претставува и еден од приоритетите на Стопанската комора на Македонија, претседателот на Комората, Бранко Азески, го потенцира значењето на Протоколот за соработка со Агенцијата за странски инвестиции, во процесите на привлекувањето на странскиот капитал

Протоколот за соработка помеѓу Стопанската комора на Македонија и Агенцијата за привлекување на странски инвестиции, Бранко Азески и Виктор Делов го потпишаа на Конференцијата "Странските директни инвестиции и локалната самоуправа, оддржана во Стопанската комора на Македонија и со што практично почна спроведувањето на Проектот за привлекување на странски инвестиции низ промоција на регионите.

Според оценката на Азески, Македонија мора да обезбеди влез на странски директни инвестиции, бидејќи тоа гарантира интензивирање на економскиот развој, отворање нови работни места и намалување на сиромаштијата. "Приливот на странски директни инвестиции и покрај досегашните напори, изостана", заклучи Азески, посочувајќи дека создавањето модерна економија е предуслов за успешно привлекување странските вложувања. Еден од приоритетите на Стопанската комора на Македонија е помагањето на реализацијата на целиот процес. Активностите на проектот чија практична имплементација ќе биде поддржана од регионалната структура на Стопанската комора, предвидуваат организирање работни форуми за обука на вработени во локалната самоуправа за ефикасно изготвување и спроведување проекти. Пакетите ќе содржат мултимедијални спотови со кои ќе се презентираат расположливите ресурси и областите во кои општината или регионот има интерес да првличе странски инвеститори.

Директорот на Агенцијата за странски инвестиции Виктор Делов го поздрави потпишувањето на Протоколот за соработка со Стопанската комора на Македонија, бидејќи како што нагласи тој, Стопанската комора располага со драгоцената база на податоци, а регионалните канцеларии на Комората работат децентрализирано, спроведувајќи ги интересите на стопанственици во нивните деловни окружувања, што претставува значаен елемент во поврзувањето со странските пазари и компании и нивното анимирање да инвестираат во Македонија.

20.07.2005

Одржана работна средба на претседателот на Република Македонија, господинот Бранко Црвенковски со стопанственици од Република Македонија кои веќе имаат соработка со компаниии од Република Австроја

По повод планираната официјална посета на претседателот на Република Македонија, господинот Бранко Црвенковски, на Република Австроја на 26 и 27 септември 2005 година, Стопанската комора на Македонија организираше заедничка работна средба на Претседателот на Република Македонија со стопанственици од Република Македонија кои веќе имаат соработка со компаниии од Република Австроја. На средбата присуствуваше и Министерот за економија, господинот Фатмир Бесими.

На средбата присуствуваа триесетина стопанственици кои ги истакнаа проблемите со коишто се среќаваат во соработката со Република Австроја и посочија конкретни предпосилки и иницијативи за по успешна идна соработка.

Стопанствениците побараа од Претседателот Црвенковски, за време на разговорите при претстојната средба да се потенцира поддршка за привлекување на потенцијалните инвеститори од Австроја во Македонија, нови или оние коишто веќе се во фаза на преговори; да се потенцира потребата од влез на австриски банки во банкарскиот сектор со отфорање на филиали, како поттик за зголемување на австриските инвестиции во Република Македонија и да се побара отворање на кредитна линија од Република Австроја по примерот на итальјанската кредитна линија со поволни услови за кредитирање.

21.07.2005

Презентација на ПСОМ-Холандската програма и тендерите во рамките на програмите на ЕУ

Во Стопанската комора на Македонија се одржа информативна средба на која претставниците на повеќе македонски фирмии беа запознати со можноста за користење на холандската програма за економска соработка, како и со тендерите во рамките на проектите на Европската унија: PHARE, ISPA и SAPARD, CARDS, TACIS и MEDEA.

Присутните ги поздрави генералниот секретар на Стопанската комора на Македонија м-р Јелисавета Георгиева, истакнувајќи дека основната интенцијата е да им се помогне на компаниите заинтересирани за аплицирање во актуелните европски проекти и тендери, како и во неопходните постапки и процедури што обезбедуваат партнерско проектно поврзување.

Своето обраќање за значењето на програмата даде државниот советник и раководител на Секторот за Европска интеграција при Владата на РМ, господин Драган Тилев.

Презентирајќи ја холандската програма ПСОМ, Игор Марковски од Секторот за европски интеграции, појасни дека станува збор за најнова холандската владина програма што функционира од први јули годинава. Таа поддржува пилот инвестиции за холандски компании кои воспоставуваат нови заеднички бизниси со локални компании во една од земјите корисници на Програмата. Управувана е од Агенцијата за меѓународна соработка и бизнис (ЕВД) во рамките на Министерството за економски прашања на Холандија.

Свои презентации на програмата имаше и претставникот на Амбасадата на Кралството Холандија во Република Македонија.

20.08.2005

Бизнис-средба меѓу стопанствениците од прилепскиот регион и од Измир, Република Турција

Во организација на Регионалната комора со седиште во Прилеп, се одржа бизнис-средба на стопанствениците од регионот на прилеп со стопанственици од Измир, Република Турција.

На средбата присуствуваа поголем број стопанственици, градоначалниците на Општина Прилеп, господин Марјан Ристески, Општина Крушево г-ѓа Левкија Гажоска, Општина Долнени, господин Изудин Каршиќ.

Стопанската делегација од Република Турција ја предводеше претседателот на Трговската комора од Измир, во присуство и на потпретседателот на Комората, Претседател на Трговската комора од градот Kirikkale, Генералниот секретар на Балканската федерација и менаџер на компанијата ISIKLAR.

На пленарната седница беше претставена Стопанската комора на Македонија, незината организација и функционирање, како и Регионалните комори со посебен осврт за функционирањето и активностите на Регионалната комора со седиште во Прилеп.

Господинот Марјан Ристески ја претстави општината со сите нејзини перформанси и изрази желба градот Прилеп се побратими со една од општините на градот Измир.

Потоа присутните ги поздрави господинот Мехмет Али Сусам, претседател на Трговската комора од Измир кој информираше за економските потенцијали на Измир и големиот интерес на бизнисмените од нивниот регион да соработуваат со наши бизнисмени особено во прехранбената, тутунската, чевларската и дрвната индустрија, упатувајќи покана за нови бизнис средиби во Измир во текот на месец Септември или Октомври оваа година.

Билатералните средби беа во функција за првично запознавање со можностите за соработка и ресурсите на нашиот Регион, додека конкретните преговори и договорања ќе се остварат на наредната средба во Измир.

25.08.2005

Амбасадорот на Република Турција во Македонија, Мехмет Тачер, во посета на Стопанската комора на Македонија

Претседателот Азески го запозна амбасадорот Тачер со новата организациона структура на Комората и со планираните деловни активностите што се од интерес за бизнис-заедниците од двете земји. Во тие рамки, особено внимание ќе биде посветено на настапите на фирмите организирани од Стопанската комора на Македонија и Извозниот промотивен центар на Турција (ИГЕМЕ) во рамките на Балканскиот центар за унапредување на трговијата, како и учеството на македонските компании на повеќе саемски манифестиации во Република Турција. Најавени се и посети на повеќе турски бизнисмени и делагации до крајот на годинава заради поширока соработка со македонските компании. Амбасадорот Тачер ги потенцираше добрите деловни односи што постојат меѓу двете земји, инвестициите од Република Турција во нашата земја, како и поддршката на Комората во поврзувањето на македонските и турските бизнисмени, преку Здружението на турските стопанственици во Република Македонија (МАТИБ), чие седиште е во Стопанската комора на Македонија.

25.08.2005

Амбасадорката на Шри Ланка во Македонија, г-ѓа Аруни Вијавардане, ја посети Стопанската комора на Македонија

Новоименуваната амбасадорката водеше разговори со генералниот секретар м-р Јелисавета Георгиева. Амбасадорката Вијавардане ги пренесе искуствата од коморското организирање во Шри Ланка истакнувајќи дека за средината на идната година се предвидува организирање посета на стопанствениците од нејзината земја, заинтересирани за воспоставување деловни односи со Македонија. Изразена е и подготвеноста за размена на корисни информации и контакти со кој располага Амбасадата на Шри Ланка, а кои били од корист на македонските стопанственици. Генералниот секретар на Стопанската комора на Македонија м-р Јелисавета Георгиева потенцираше дека Стопанската комора на Македонија преку својата развиена информативна мрежа дава максимален придонес за подобар и организиран настап на фирмите-членки на странските пазари, па во таа насока ќе бидат и информациите кои ќе ги пружа за поврзување на фирмите од Македонија и Шри Ланка.

8.09.2005

74 Меѓународен саем во Измир

Учество на Стопанската комора на Македонија со промотивни материјали на заедничкиот штанд со други земји членки на БЦТП

Измирскиот меѓународен саем важи за најпрестижна саемска манифестација, на која минатата година учествуваа 1991 фирми од кои 325 беа странски, а самата манифестија ја посетија 1.5 милиони посетители.

Од сајмот во Измир донесени се повеќе промотивни материјали, каталоги и брошури, кои се на располагање во Стопанската комора на Македонија.

13.9.2005.

Прв Балкански конгрес на рударите

Од Република Македонија учесници на Конгресот беа претставници од Стопанската комора на Македонија - Групација на неметалите, Министерството за економија, Рударско-геолошкиот факултет од Штип и претставници на фирмии.

На Конгресот, од македонска страна беа презентирани потенцијалите во неметалниот сектор, постојната законска регулатива во областа на минералните сировини, како и новини во делот на користењето на експлозиви при експлоатација на рудното богатство.

20.09.2005

Маркетингска посета на Комората на Брисел, информирање за работењето на европските комори

Во рамките на Проектот "Партнери", беше реализирана посета на Бриселската комора. Посетата беше во насока на тренинг во врска со маркетингот на услугите и производите: анализа на потребите на клиентите, концепт на маркентишки производи и услуги, промотивни и маркентишки алатки; дефинирање на цената; мерење на сatisфакцијата на клиентите; другите средства за финансирање, регрутирање на членството и приватните спонзорства и партнерствата. Во рамките на тренингот беа посетени сите релевантни служби на Бриселската комора, со цел запознавање со искуствата и нивно имплементирање во работата на Стопанската комора на Македонија.

24.09.2005

Посета на Сајмот во Кожани

Како и изминатите години, на овој Саем учествуваа и фирмии од Република Македонија од Битола, Прилеп и од други градови од регионот. Саемот го отвори Христос Фољас, заменик министер за финансии и економија, а свој говор одржа и шефот на Канцеларијата за конзуларни, економски и трговски врски на Република Македонија во Солун, господин Владимир Симеонов.

26.09.2005

Официјална посета на Австрија

Претседателот на Република Македонија, господинот Бранко Џрвенковски и претседателот на Стопанска комора на Македонија, господинот Бранко Азески престојуваа во дводневна официјална посета на Австрија. Притоа беа остварени средби и разговори за продлабочување на стопанската соработка со шефот на австриската држава, господинот Хайнц Фишер, канцеларот Волфганг Шисел и со претседателот на Стопанска Комора на Австрија, господинот Кристоф Лайтл.

"Верувам дека со дополнителни ангажмани и напори во наредниот период билатералните односи ќе ги подобриме пред се во делот на економската соработка", изјави претседателот Бранко Џрвенковски, оценувајќи ги остварените средби. Македонскиот претседател истакна и дека во идина ќе се направат напори да се зголеми интересот на австриските компании да инвестираат во Македонија. "Македонските институции во целост ќе се стават на располагање на секој потенцијален инвеститор од Австрија кој пројавува интерес за присуство во Македонија".

Во разговорите со претседателот на Стопанска комора на Австрија Кристоф Лайтл и со австриските стопанственици присуствуваа претседателот на Стопанската комора на Македонија, Бранко Азески, министерот за економија Фатмир Бесими како и претставници на 15 големи австриски компании и банки кои имаат постоечки бизниси или сакаат да инвестираат во Македонија. Австриските стопанственици беа запознаени со актуелната економска состојба во Македонија и поканети да инвестираат во земјата како перспективна дестинација за нивните бизниси. Австриските бизнисмени, меѓу кои и претставниците на "Bank of Austria" и "Rajfajzen banka", од своја страна истакнаа оти ќе продолжат со активностите во Македонија, преку превземање на некои од постојните или отворање на сопствени банки. Во тој контекст претставниците од "Majnei bank" изразија задоволство од досегашната соработка со македонските институции, како консултанти во процесот на приватизацијата на ЕСМ. Претставниците на австриската фирма "Knauf", која веќе е присутна во Македонија, изразија задоволство од ефикасниот и успешен влез на македонскиот пазар и ги повикаат останатите австриски инвеститори да вложуваат во Македонија. На средбата е потенцирана и заинтересираноста на "Страбаг", најголемата австриска градежна фирма да учествува во евентуалната изградба на коридорите 10 и 8. Претседателот Азески изрази задоволство од заинтересираноста на овие фирми да инвестираат во Македонија, истакнувајќи ја подготвеноста на Комората да придонесе за полесен пристап на австриските инвеститори.

28.09.2005

13-ти годишен конгрес на Eurochambres

Во Ставангер, Норвешка, македонската бизнис-делегација предводена од претседателот на Стопанската комора на Македонија, Бранко Азески, за првпат учествуваше на Конгресот на Асоцијацијата на европските комори - EUROCHAMBRES. Главната тема на овој конгрес беше "Претприемништвото во насока на зголемување на вработувањето". Во рамките на Пленарното собрание на Асоцијацијата на европските комори беше избран новиот претседател на оваа Асоцијација, Џер Симон, претседател на Париската трговско-индустриска комора. На овој конгрес присуствуваа над 400 претставници од 50-тина земји од регионот и Европа, кои настапуваа со свои обраќања по конкретните теми за зголемување на вработувањето и користење на примерот на земјите, во кои стапката на невработеност е на ниско ниво. Претседателот на Стопанската комора на Македонија и претседателот на Париската трговско-индустриска комора, најавија продолжување на активностите и проектите и во наредниот период. Генералниот секретар на Стопанската комора на Македонија, м-р Јелисавета Георгиева во своето обраќање на Конгресот, во врска со главната тема, потенцираше дека во основа Коморите главно се фокусирани, според активностите и задачите што ги вршат кон зајакнување и подобрување на климата за стапанисување во соодветната земја и во таа насока развојот на претприемништвото, што многу придонесува за развој на економијата и преку креирањето на нови работни места. Исто така, во наредниот период потребно е да се олесни, пристапот до фондовите на сите земји кандидатки за влез во ЕУ, да се искористат искуствата од развиените земји, и да се обрне поголемо внимание на примената на стандардите за квалитет во работењето, како и хармонизација со законодавството на ЕУ. Креирањето на ЕвроБизнес партнество со посредство на коморите е од големо значење, бидејќи и тоа придонесува, преку користење на успешните европски практики во подобрување на работењето, креирање на подобра бизнис-клима во земјата и во регионот, а со тоа зголемување на вработувањето и идентификација на нови бизнис-можности. ЕУ-партнерството преку едукацијата и тренингот се сфери каде што европските искуства би можеле да дадат директен придонес и практично искуство на коморите кои се надвор од ЕУ.

30.09.2005

Состанок за соработка на македонски фирмии со KEK - Косовска енергетска корпорација

Во Стопанската комора на Македонија на 30.9.2005 година е одржан состанок со господин Ноел Волш од Косовската енергетска корпорација-KEK и македонски фирмии кои се занимаваат со електрична струја. Состанокот беше организиран од страна на Стопанската комора на Македонија во соработка со господин Ноел Волш од KEK-Косово. Господин Ноел Волш кој работи како тип around manager од консултантската интернационална компанија ESBIs во KEK беше заинтересиран да вклучи македонски фирмии во проект кој треба да биде изведен до крајот на годината. Проектот се состои во обновување на 35KW трафостаници на повеќе локации во Косово.

Во согласност со неговото барање Стопанската комора на Македонија ги издвои следните фирмии кои би биле од интерес за овој проект: "Раде Кончар - Сервиси", "Раде Кончар - електрични постројки", "ЕМО" Охрид, "Тимел", "Енергетика ВДС", Ф-ка "Карпош" и "Мепос". На состанокот секоја фирма индивидуално одржа кратка презентација пред господин Волш и конкретно разговараа спас способноста на фирмата за изведба на проектот во целост, технички аспекти.

Како резултат на оваа средба неколку македонски фирмии ќе бидат вклучени во изведбата на погоре споменатиот проект идната година.

19.10.2005

Подобрување на меѓукоморската соработка

Претседателот на Стопанската комора на Македонија, господин Бранко Азески ја посети Стопанската комора на Србија. На средбата се разговараше за можностите за соработка меѓу двете Комори и нивно вклучување во интензивирањето на размената меѓу Македонија и Србија и Црна Гора. Во насока на унапредување на меѓукоморската соработка и поддршка на македонските стопанственици за поуспешно остварување на меѓународните деловни интереси, договорена е средба на Табановце, на 14 декември, 2005 година, со цел разгледување на функционирањето и соработката меѓу царинските органи и другите служби на граничните премини од двете држави. На оваа средба ќе учествуваат претставници од Владата на Република Македонија и Србија и Црна Гора, претставници од царинските управи на двете земји и македонски и српски стопанственици.

24.10.2005

Бизнис средба и презентација "Investing in Macedonia" во САД

Бизнис делегација на Стопанската комора на Македонија, предводена од претседателот Бранко Азески, претстојуваше во работна посета на Соединетите Американски Држави. Стопанствениците и владината делегација, предводена од премиерот Владо Бучковски, остварија повеќе бизнис средби за унапредување на стапанската соработка и за инвестициони вложувања во нашата држава. "Република Македонија е отворена земја, нејзината економија е либерална и пазарна, а остварувањето на определбата за забрзано чекорење кон меѓународните интеграции подразбира и партнерството за квалитетен и забрзан развој, истакна претседателот Бранко Азески, обраќајќи им се на американските бизнисмени присутни на централната бизнис средба - презентацијата "Investing in Macedonia".

На деловната презентација за инвестиционите потенцијали на Македонија, одржана на 27 октомври во Њујорк, беа посочени четирите клучни области во нашата земја во кои е добродојдено странското учество: електро-енергетиката, екологијата, телекомуникациите, како и во инфраструктурата.

На средбата, на која присуствуваа 60-тина угледни македонски бизнисмени од САД, свои обраќања имаа претседателот на Стопанската комора на Македонија, Бранко Азески, премиерот Владо Бучковски, администраторот на UNDP, Кемал Дервиш и министерот за економија, Фатмир Бесими. Поздравен говор одржа и ко-претседателот на Македонско-американскиот деловен совет во рамките на Деловниот совет за Југоисточна Европа, Фулвио Добрич, а за текот на реализацијата на проектот АМБО зборуваше координаторот на овој проект Глигор Ташковиќ. Во директните деловни комуникации меѓу стопанствениците разменети се мислења и предпогодки за унапредување на деловната соработка, а посочени се и конкретни податоци за развој на потенцијални деловни комуникации.

Македонската делегација, предводена од претседателот на Стопанската комора на Македонија Бранко Азески и министерот за економија Фатмир Бесими, оствари средба и во Американската стапанска комора при што е разговарано за подобрување на условите за стапанисување на Македонија со Соединетите Американски Држави. Иницирано е ангажирање на Американската стапанска комора околу создавањето можности за бесцарински третман на текстилот и за производите од текстил при извозот од Македонија во САД. Од Американската стапанска комора е побарано ангажирање во намалувањето на износот на гарантите при склучување трговските зделки со американските партнери, како и намалување на стапките за осигурување на инвестициите. Разгледани се можностите за реализација на заеднички проекти на двете комори во областа на информирањето за настан на пазарите на САД, како и за директна размена на информации за тендерите, стапанските понуди и побарувачки, како и за заеднички настан на трети пазари, особено во Ирак.

2-3.11.2005

Бизнис-средби меѓу македонски и романски фирмии и учество на Меѓународниот саем за опрема и производи од земјоделско-прехранбената индустрија "Индагра"

Во организација на Стопанската комора на Македонија и Трговско-индустриската комора на Романија, а со поддршка на Проектот ГТЗ МАФП (Промоција на македонскиот земјоделско-прехранбен сектор) и ИБД/ГТЗ програмата од Романија, на 2-3

ноември 2005 година во Букурешт се одржа Македонско-романскиот бизнис-форум меѓу компании од земјоделско прехранбениот сектор. Бизнис форумот беше организиран со цел да се поттикне стопанската соработка меѓу двете земји во земјоделско-прехранбениот сектор и да се унапредат можностите на билатералната економска соработка по потпишувањето на Договорот за слободна трговија меѓу двете земји и неговото влегување во сила од 1 Јануари 2004 година.

На Бизнис форумот учествуваа 50-тина стопанственици од двете земји, претставници на коморите од двете земји, претставници од Министерствата за економија на Македонија и Романија, Амбасадата на Р. Македонија во Романија и канцеларите на ГТЗ МАФП и ИБД/ГТЗ

На форумот генерираше секретар на Стопанска комора на Македонија м-р Јелисавета Георгиева во своето излагање ја потенцираше од потребата од намалување на негативните ефекти во меѓусебната соработка, односно зголемување на извозот од Македонија со што ќе се намали дефицитот, подобро запознавање со потенцијалите на двете економии, постоење на контакти за учество на саемите меѓу двете земји, повисоки форми на соработка, заеднички вложувања, директни инвестиции и заеднички настап на трети пазари. Беа наведени и лимитирачките фактори за развој на македонско-романската економска соработка во однос на непостоење на редовни авио-врски Скопје - Букурешт, високите транспарентни трошоци во превозот, патни и други давачки, потоа проблемите врзани со издавањето на романски визи на бизнисмените од Македонија, како и за новата организациона структура на Комората и нејзината улога во воспоставување соработка меѓу македонските стопанственици и заинтересираните странски партнери.

Своето обраќање на Форумот имаше и амбасадорот на Република Македонија господинот Тихомир Илиевски, кој активно беше вклучен за целото времетраење на бизнис-форумот.

Во рамките на дводневниот форум беше реализирана посета на Меѓународниот саем за опрема и производи од земјоделско-прехранбената индустрија "Индагра", каде што македонските стопанственици имаат можност да остварат успешни, претходно договорни, билатерални средби со романски компании од каде најавува да произлезат склучувања на конкретни трговски договори. Беше реализирана и посета на пазарот на големо во близината на Букурешт, а разговори за можна соработка беа водени и при посетата на големите ланци на супермаркети: Cash & Carry, Selgros и Metro.

9.11.2005

Семинар за трговија и инвестициски можности на Балканот и Платформа за Соработка

Во рамките на УНДП проектот "Зголемување на конкурентноста на малите и средни претпријатија во Балканските земји, зајакнување на соработката и трговските односи на Турција со Балканските земји", БЦТП и Турскиот извозен центар (ИГЕМЕ) беше домаќин на Промоцијата на инвестиционите можности на Албанија, Бугарија, Грција, Македонија, Србија и Црна Гора и земјата домаќин - Турција. Оваа регионална конференција воедно беше и можност за билатерални средби помеѓу 204 компании, од кои 113 од Турција. Средбите беа во функција на унапредување на извозот од Република Турција во регионот. Стопанска комора на Македонија како со-основач на БЦТП ги презентираше трговските можности на земјата, Министерството за економија инвестиционите, додека 14 фирмии кои пројавија интерес за овој настан, имаат можност да остварат билатерални средби со турски, како и со компании од другите земји учесници. Македонската делегација оствари средба со Истанбулската асоцијација на извозници, во рамките на која функционираат професионалните здруженија од следните области: електрика и електроника, машинство, рударство, железо и челик, прехрана, преработка на дрво, дрвни производи и мебел, текстил, скапоценни камења, метали и накит.

Во рамките на тродневната програма, учесниците на Конференцијата го посетија и Истанбулскиот Меѓународен TUIAP саем.

10.11.2005

Стопанска комора на Македонија ќе биде домаќин на 9-от Балкански конгрес на шпедитерите

На 10 и 11 ноември 2005 година, во Софија, се одржа 7-от Балкански конгрес на шпедитерите, на кој активно учество зеде и Групацијата на меѓународните шпедитери при Стопанска комора на Македонија.

На конгресот присуствуваат шпедитери од скоро сите земји од Југоисточна Европа, како и претставници на најголемите Асоцијацијации на шпедитерските организации во светот (FIATA) и во Европа (CLECAT).

На состанокот на Консултативниот одбор на Балканските шпедитерски асоцијации, кој претставува регионален европски форум за соработка на шпедитерската индустрија на Балканот, Групацијата на меѓународните шпедитери при Стопанска комора на Македонија ја доби кандидатурата да биде организатор и домаќин на 9-от Балкански конгрес, што ќе се одржи во 2009 година.

Учесниците на Конгресот едногласно усвоија Декларација, што како завршен документ беше упатен до владите на земите-учесници со цел покренување иницијативи за нивен поактивен однос во надминување на негативните состојби и тенденции присутни во шпедитерското работење, а во функција на унапредување на вкупната меѓународна економска соработка во регионот.

10-12.11.2005

Еврорегионален саем на стоки од широка потрошувачка "Гевгелија Експо"

На сајмот беа присути 50 директни изложувачи и уште 50 фирмии индиректни изложувачи на својата палета производи, на простор од 1.000 метри квадратни во објектот на спортската сала "26 Април" во Гевгелија. Тоа беа фирмии од сите стопански субјекти кои гравитираат во еврорегионот Беласица.

"Регионалното поврзување е исклучително значајна активност која треба истрајно да ја негуваме сооглед на фактот што интеграциите токму тука почнуваат", истакна во своето обраќање на отворањето Бранко Азески, претседателот на Стопанска комора на Македонија. Основната цел на сајмската манифестија е да се промовира стопанството и да се интензивира регионалната и меѓугранична соработка на стопанските субјекти во деловите кои ги опфаќа Еврорегионот Беласица и тоа, преку претставувања на производите, директни бизнис средби и економски форуми, со можност за здружување на регионот. Сајмската манифестија ја прогласи за отворена заменикот министер за економија Саша Андоновски, а добредојде до присутните на "Гевгелија Експо 2005" од име на градот домаќин искаја градоначалникот на општина Гевгелија Драги Делев. Во официјалниот дел од програмата беше потписан Меморандум за соработка помеѓу Стопанска комора на Македонија - регионална комора Струмица, регионалните комори на Кукуш и Солун од Грција и Евробизнес центарот со седиште во Санчански од Бугарија.

15.11.2005

Работна средба на претседателите на регионалните комори на Ниш - Софија - Скопје

На покана на Претседателот на Регионалната комора со седиште во Скопје господин Раде Трајковски на средбата учествуваа Претседателот на Регионалната стопанска комора на Ниш господин Пере Миловановиќ, Претседателот на Трговската и индустриска комора на Софија господин Георги Чернев со Претседателката на регионалната Трговско - индустриска комора на Перник господина Бојка Павлова и Генералниот секретар на Трговско-индустриската комора на Кустендил.

На средбата се расправаше за содржината на соработката и приоритетните проблеми.

Се заклучи во февруари во Ниш, да се среќнат стопанствениците и претставници на коморите. На средбата би се расправало за олеснување на стопанската соработка и побрзо движење на стоките и стопанствениците (царински и гранични процедури, визни режими и сл.).

На средбата коморите би потпишале договор за соработка, со кој што регионот ќе може да се легитимира пред надлежните институции и Европската унија.

15.11.2005

Средба на стопанствениците под наслов "Партнери и пријатели" и доделување на признанија "Златен мост"и Златна плакета"

Во рамките на третата средба на стопанствениците од земјите од Западен Балкан, кој се одржа во Белград, под мотото "Партнери и пријатели", организаторот на овој настан "Медиа Инвент", од Нови Сад во соработка со Стопанска комора на Србија, додели признание "Златен мост" на повеќе стопанственици од земјите од Западен Балкан.

Меѓу останатите стопанственици од другите земји, од Република Македонија, признанијата "Златен мост", беа доделени на "ИГМ Трејд" Кавадарци, "МЗТ Хепос" Скопје и Пивара "Скопје" Скопје.

На средбата свое обраќање пред присутните претставници од коморите од Србија, Црна Гора, Б и Х, Словенија како и пред стопанствениците од земјите учеснички имаше и господинот Бранко Азески, претседател на Стопанска комора на Македонија.

Претставниците од коморите кои учествуваа на настапот главен акцент ставија на регионалната соработка и регионалното поврзување во насока на стабилизација и развој на регионот, како и кон ЕУ-интеграција.

16.09.2005

Работилница на тема "Енергетска ефикасност во објектите"

Работилницата на тема "Енергетска ефикасност во објектите" беше одржана во Стопанска комора на Македонија и во регионалните комори во Струмица и Кочани, со цел, запознавање на стопанските субјекти со законската регулатива во областа на градбата и Директивите на Европската унија во однос на енергетската ефикасност и донесување на новите подзаконски акти.

Интересот на работилниците беше голем, од причина што, потрошувачката на енергијата за греене во градите зазема значаен дел од вкупната потрошувачка на енергија, како во општествениот, така и во приватниот сектор. Заштедата на енергијата во објектите, преку вградување соодветни материјали во градбата и изнаоѓање алтернативни решенија за нивно греене, има важна улога и од социјално економски аспект, но и во зачувување на животната средина.

18.11.2005

Владино-стопанска делегација во посета на Словенија

Бизнис-форум за создавање нови и зацврстување на постојните стопански врски

Оценувајќи дека Бизнис-форумот на словенечките и македонските стопанственици треба да даде нов придонес во континуиранот развој на стопанската соработка меѓу двете земји, пред присутните на Форумот се обратија македонскиот премиер Владо Бучковски, словенечкиот министер за стопанство Андреј Визјак, претседателот на Стопанска комора на Македонија Бранко Азески и претседателот на Стопанската комора на Словенија Јожко Чук. "Продлабочувањето на старите и градењето нови бизнис-партнёрства, сигурно е еден од најдобрите патишта за натамошен развој на севкупните билатерални односи меѓу нашите две земји. Во тој контекст економските форуми заслужуваат респект и поддршка од владите на Република Македонија и Република Словенија. Јас се надевам дека таа добра традиција ќе продолжи во иднина", рече Бучковски. Претседателот на Стопанската комора на Македонија, Бранко Азески обраќајќи се на форумот изрази надеж дека односите на добро партнёрство меѓу двете стопански комори ќе продолжат и натаму. Тој особено очекува интензивирање на пренесувањето на искуствата и знаењата од словенечките колеги во однос на градењето на институционални и претприемачки капацитети за вклучување на македонските фирми на пазарот на Европската унија што го сочинуваат 456 милиони потрошувачи. Словенечкиот министер за стопанство Андреј Визјак истакна дека Македонија е меѓу првите 10 земји-дестинации за словенечките инвестиции, а со добивањето статус на земја-кандидат за членство во Унијата економската соработка секако дека ќе се интензивира. Тој понуди и техничка помош за малите и средни претпријатија во отворање претставништва и во реализација на развојните проекти.

28.11.2005

Семинари за „Надворешно-трговско работење“

Стопанската комора на Македонија, како координатор за трговската компонента на Проектот: „Олеснување на трговијата и транспортот во Југоисточна Европа“ (ТТФСЕ), оваа година организираше серија семинари за надворешно-трговско работење во повеќе градови низ Република Македонија. Семинарите беа одржани во Битола, Гевгелија, Штип, Куманово, а поради големата заинтересираност на фирмите во Скопје, семинарот беше повторен три пати. Семинарот го посетија повеќе од 150 фирми кои се занимаваат со надворешно-трговско работење.

Целта на семинарот беше да им се даде поддршка на фирмите во дооформување на професионалното образование за вршење на дел од активностите во надворешно трговското работење. Семинарот е дел од програмата за спроведување на стручниот испит за царинска лиценца за застапување (Службен весник на Република Македонија 58/2005). Програмата на семинарот ги опфаќаше следните четири модули: INCOTERMS 2000, Документи во надворешно трговското работење, Транзитна царинска постапка и Деловна етика и Корупција. Предавачи на овие семинари беа искусни инструктори и практичари обучени на Универзитетот "Коч" во Истанбул, Република Турција.

24.11.2005

Семинари за електронска комерција

Стопанската комора на Македонија во три наврати организираше Семинар за Електронската комерција, за нејзиното значење во работата на компаниите и начинот на нејзиното имплементирање.

За остварување на ефикасна внатрешна организација и подобар квалитет на процесите во една компанија, неопходно е воведување на електронска комерција во внатрешната организација на компанијата, т.н. ИНТРАнет, којшто обезбедува екстерен и интерен маркетинг; стратешки менаџмент и сигурен и функционален систем на квалитет ISO 9001.

Неопходните предуслови за реализација на електронската комерција со докомплетирање на законската регулатива за користење на дигиталниот потпис, со користењето на дигиталната нарачка и дигиталната фактура, со on-line банкарското плаќање веќе се реална стварност во Република Македонија.

Сервиси и услуги сервиси на Стопанска комора на Македонија

Свеченото зачленета 1000-та членка на ЕАН МАК - GS1 Macedonia

Во рамките на Стопанската комора на Македонија веќе 11 години функционира Македонската асоцијација за нумерирање на артикли - ЕАН МАК и дава услуги на сите заинтересирани компании. ЕАН МАК е единствена овластена организација од страна на Меѓународната организација EAN International, сега под името GS1, со ексклузивно право да издава бар кодови и управува со ЕАН системот за стандардизација и унификација на глобалните стандарди за идентификација на производите и услугите во Република Македонија.

Господин Минчо Јорданов, заменик-претседател на Владата на Република Македонија свечено го потпише Договорот за членство во ЕАН МАК на 1000-та фирма ИЗИИС - Институт за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија - Скопје и го додели ЕАН бројот за бар код.

ЕАН МАК изврши презентација на услугите и придобивките што ги добиваат фирмите членки на ЕАН МАК. При тоа, се најави и промената на името на ЕАН МАК во GS1 Macedonia.

Оваа година 117 фирмии од Македонија се здобија со право на баркодирање, односно влегоа во светското семејство на EAN International-GS1. Уште 10 фирмии се во завршна фаза за заокружување на процесот на добивање право за баркодирање на производи и услуги. Од овие 117 фирмии, 104 фирмии се здобија со право на баркодирање до 100 различни артикли, 11 фирмии се здобија со право на баркодирање до 1000 различни артикли, а 2 фирмии до 10000 артикли.

Според регистрацијата:

- 7 од фирмите се од областа на земјоделството, ловот и соодветни услужни активности (одгледување на посеви комбинирано со одгледување на животни и сл.);
- 13 фирмии од областа на производството (предмети од хартија и картон, хемикалии, хемиски производи, производи од пластични маси);
- 26 фирмии од областа -производство на прехрамбени производи, пијалоци и тутун (вино, минерална вода, млеко, млечни производи и сл.);
- 47 фирмии се регистрирани во областа на трговијата на големо и мало.

Постојаниот избран суд - Арбитража при Стопанската комора на Македонија

Постојаниот избран суд - Арбитража, делува како независен орган за вонсудско решавање на трговските споровите од меѓусебните деловни односи меѓу стопанските субјекти кои во своите договори ја имаат утврдено неговата надлежност.

Претседателот на Постојаниот избран суд проф. д-р Александар Николовски, презентирајќи ја Арбитражата, ги истакна погодностите за нејзиното договорање како брз, флексибилен, евтин, доверлив, квалитетен и спроведлив начин за решавање на споровите. Одлуките на Арбитражата имаат сила на извршен наслов, односно веднаш се извршни.

Согласно Правилникот на Постојаниот избран суд - Арбитража, пред него можат да се покренуваат постапки за посредување, сподржувајќе односно решавање на спорови настанати од меѓусебните односи во областа на прометот на стоки и услуги. Договорањето на надлежноста на Арбитражата се врши со арбитражна спогодба во писмена форма, која може да биде во форма на арбитражна клаузула во основниот договор, или како посебен Арбитражен договор со кој недвосмислено се утврдува дека спорот ќе го решава Арбитражата во согласност со одредбите на Правилникот.

За осовременување на македонското арбитражно право, се налага потреба да се извршат и соодветни промени особено кон решенијата што ги нуди УНЦИТРАЛ моделот на Закон и Правила за Меѓународната трговска арбитражка донесени од Генералното собрание на Меѓународната светска организација. Погодностите на овој модел на закон имаат цел да се извршат определени усогласувања, изедначувања, односно хармонизирање на националните правни прописи во областа и правоот на меѓународните трговски односи.

ВАША БИЗНИС-КАНЦЕЛАРИЈА

Во посебен за таа намена оформен деловен простор, сместен во мезанинот на зградата на Стопанската комора на Македонија, заочна да функционира посебна служба/сервис во кој членките и другите заинтересирани субјекти, на едно место, можат да добијат потребни информации за сервисите и услугите што ги обезбедува Комората, како и деловно-стручни услуги од правен и од економски карактер. Во Бизнес канцеларијата се издаваат и потврди за правото на ексклузивитет, сертификати за потеклото на производите (оригин, форм А и др.), АТА-карнети, препораки за добивање визи, се заверуваат фактури, договори и други документи што Ви се неопходни во Вашето работење.

Во Вашата бизнис-канцеларија, за потребите на членките и другите заинтересирани субјекти, оваа година се издадени голем број документи:

- 200 потврди за ексклузивитет;
- 13 потврди за единствен производител;
- 4574 сертификати за потекло на стоките (4231 Origin; 326 FORM-A; 17 сертификати за краен корисник);
- 116 АТА-карнети;
- 1900 препораки за визи;
- 39 потврди за членство во Стопанската комора на Македонија;
- 112 завери на фактури, договори и други документи и
- заштита на трговски марки на 3 фирмии.

ИМЛЕМЕНТАЦИЈА НА МЕЃУНАРОДНИТЕ СТАНДАРДИ ЗА КВАЛИТЕТ

Стопанската комора на Македонија беше сервис и соработник на фирмите за Имплементација на Системот за управување со квалитет согласно ИСО 9001:2000

Преку овој систем се подобрува организацијата, ефикасноста на работењето: се зголемува ориентираноста кон клиентите и нивното задоволство;

Сертификација на Системите за управување со квалитет ИСО 9001:2000

Со сертифицирањето се потврдува успешно имплементираниот Систем за квалитет ИСО 9001:2000, со добивање на сертификат од страна на препознатливата сертификациона куќа BSI (British Standards Institution)

Имплементација на Системот за анализа на ризици и критични контролни точки НАССР применлив во прехранбената индустрија

Со имплементацијата се исполнуваат условите за пристап на производите на пазарите на ЕУ и пошироко.

Имплементација на Системот за управување со животна средина согласно ИСО 14001:2004

Со него се исполнуваат националните регулативи и се реализираат определбите за заштита на животната средина.

Центарот за унапредување на квалитетот и услугите на производството во изминатиот период од годината во оваа област реализираше:

1. имплементација на ИСО 9001 во:
  - "СПК" - Скопје;
  - "Дас Инженеринг" - Охрид;
  - "Сковин" - Скопје;
  - "Мебел трејд" - Виница;
  - "Дидотекс" - Велес;
  - "Југотутун" - Свети Николе;
  - "Вардар доломити" - Гостивар;
  - "МИС Глобус" - Скопје;
  - "Ренова" - Тетово.
2. имплементација на ИСО 14001 во:
  - "Макстил" - Скопје;
  - "Тобако" - Скопје.
3. имплементација на НАССР во:
  - "МИС Глобус" - Скопје;
  - "Вивакс" - Скопје;
  - "Европа" - Скопје;
  - "Брилијант" - Штип;
  - "Сковин" - Скопје;
  - "СПК" - Скопје.
4. сертификации во:
  - "Дас инженеринг" - Охрид;
  - "Миттал" - Скопје;
  - "СПК" - Скопје;
  - "Молика" - Тетово;
  - "Тобако" - Скопје - ИСО 14001;
  - "Комерцијална банка" - Белград.
5. континуирани проверки
  - во околу 40 претходно сертифицирани фирми.

PROGRAMSKI NASOKI NA STOPANSKATA KOMORA NA MAKEDONIJA ZA DELUVawe VO 2006 GODINA

1. ПРИОРИТЕТНА ЗАДАЧА КЕ БИДЕ ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА БРООТ НА ЧЛЕНКИТЕ НА СТОПАНСКАТА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА

Стопанската комора на Македонија ќе продолжи со активностите за подобрување на својата референтност како најголема бизнис асоцијација во земјата, по таа основа да обезбеди посигурни и постабилни извори на финансиски средства, како и натамошно потврдување на својата препознатливост на меѓународен план.

2. ПРЕТСТАВУВАЊЕ И ЗАСТАПУВАЊЕ НА ИНТЕРЕСИТЕ НА ЧЛНОВИТЕ

Стопанската комора на Македонија ќе презема активности за унапредување и промовирање на производните и извозните можности, како и зголемувањето на конкурентската способност на стопанството. Активностите ќе ги изразуваат најзначајните прашања од интерес на членовите кои ќе произлегуваат од програмите за работа на облиците на организирање и работење во кои членуваат.

Во 2006 година Стопанската комора на Македонија ќе продолжи со поддршката на иницијативите на членовите за нови форми за организирање и облици на здружување, кои ги пројавија и во 2005 година, со кои најмногу ќе дојде до израз нивниот деловен интерес.

Здружувањето на членовите според регионалниот принцип, Стопанската комора на Македонија ќе го зајакнува преку основањето нови регионални канцеларии, со кои, покрај б-те основани во 2005 година, ќе настојува да ја опфати територијата на целата држава.

Стопанската комора на Македонија ќе ги застапува и ќе ги штити интересите на своите членови особено преку:

- искачување на интересите на членовите на Комората пред надлежните државни органи и институции, особено во подготвувањето на стопанското законодавство, мерките и механизите на стопанскиот систем и економската политика и утврдувањето на макроекономската и развојната политика, како и давањето иницијативи за подготвоки на законски и други прописи од областа на стопанството;
- давање стручни совети, информации и помош заради подобрување на резултатите на работењето на членовите на Комората, поттикнување на слободната бизнис-иницијатива, соработка и конкурентност;
- давање стручна помош на членовите на Комората во развојот на одделни дејности, усвојувањето на современи технологии и методи на работењето, поттикнување на истражувањата и развојот на техничко-технолошките достигнувања, унапредувањето на квалитетот и стандардите на производите и сл.;
- соработка со Владата, соодветните министерства и другите институции за сите прашања од интерес на стопанството или за одделни членови на Комората;
- усвојување и предлагање на усогласени мислења и ставови на членовите на Комората во врска со подобрувањето на условите за работење на стопанството;
- учество, преку членувањето на Меѓународната трговска комора, Асоцијацијата на европските комори - Eurochambres - и други асоцијации, во конципирањето и презентирањето на заедничките ставови по прашањата од меѓународен карактер, посебно економските прашања во рамките на Европската заедница;
- организирање и поттикнување соодветни облици за перманентно функционално образование и иновација на знаењата на раководни кадри, како и на други стручни кадри.

За реализација на ваквите задачи, Стопанската комора на Македонија ќе инициира и ќе реализира активности, не само од национален, туку и од регионален и меѓународен карактер со кои за соработка, Стопанската комора на Македонија ќе настојува да се потврди како референтна бизнис-асоцијација во земјата и во странство. Стопанската комора на Македонија ќе инициира создавање на центри за соработка со земјите од најблиското опкружување кои ќе делуваат за поттикнување и унапредување на соработката и бизнис-релациите на македонските со фирмите од овие земји.

Стопанската комора на Македонија во 2006 година ќе започне со реализацијата на настани кои ќе добијат карактер на традиционални годишни настани, меѓу кои:

Манифестации

- ❖ Манифестација "Награда за квалитет и дизајн на Стопанската комора на Македонија";
- ❖ Манифестација "Вкусете ја македонската кујна", што би се организирало во странски земји;
- ❖ Манифестација "Купувајте македонски производи", што би се реализирала на регионално ниво.

Фестивали

- ❖ Фестивал "ПРО-МАРК МЕДИА" од меѓународен карактер, што ќе се одржи на 24 мај 2006 година, за најуспешните во областа на продукцијата, маркетингот, агенциите за односи со јавноста, дистрибутерите на филмска и тв програма и на медиумите.

Конференции

- ❖ Конференција "Денови на осигурувањето", од меѓународен карактер што ќе се одржи на 1 март 2006 година;
- ❖ Конференција на Туристичките асоцијации од Југоисточна Европа на тема: "Развој на туризмот и туристичката соработка во регионот, инвестиции и активности за поголема партцијализација во европските туристички текови".

Саеми

- ❖ Саем за украсен градежен камен, со меѓународен карактер.

Берза на транспортни и други услуги

- ❖ Ке се инициира создавање Берза на транспортни услуги на давателите и на корисниците на транспортните услуги на домашниот и на меѓународниот транспортен пазар.
- ❖ За подобрување на резултатите на работењето, приближување кон директивите од европското законодавство и усвојувањето европски стандарди во работењето, Стопанската комора Македонија ќе организира едукативни семинари и работилници со учество на предавачи и експерти во Европската Унија.

Едукација

- ❖ Едукацијата ќе зазема централно место во планираните активности за следната година, од сите области а посебно во делот на новите технологии и нивната примена, стандарди, и посебно во областа во евроинтеграциите.
- ❖ Во насока на следење на европските текови во работењето на Комората продолжува имплементирањето на новите услуги на фирмите-членки на Комората, преку следење на нивните барања, **анкетирање** на фирмите со цел осознавање на нивните потреби и постојана работа на терен, преку регионалните канцеларии и преку децентрализацијата на активностите со цел максимална рационализација на трошоците при работењето.

3. ВКЛУЧУВАЊЕ НА НАШИТЕ ЧЛЕНКИ ВО ЕВРОИНТЕГРАТИВНИТЕ ПРОЦЕСИ

На овој план Стопанската комора на Македонија ќе ги интензивира конкретните ангажирања за поактивно вклучување на нашите членки во активностите за хармонизација и усогласување на нашето со законодавството на Европската Унија, преку директно инволвирање и придонес во работните групи, вклучување на претставници од нашите членки во разни проекти во рамките на членувањето на Комората во меѓународните институции и организации.

4. ПРОМОВИРАЊЕ И ИНФОРМИРАЊЕ НА ЧЛЕНКИТЕ

Комората ќе ги имплементира следните проекти:

- ❖ "Илјада промоции на интернет", со кој што ќе се зголеми бројот на македонските фирмии кои преку класифицирани веб-презентации ќе можат да ги продават своите производи и услуги користејќи ги новите технологии за маркетинг и електронска комерција;
- ❖ реализација на проектот "Е-стопанство" кој продразбира воведување на стандарди за дигитална нарачка и дигитална фактура, со цел имплементација на On-line банкарство, како основа за поврзување со проектите за "E-taksation", и "E-статистика" со што ќе се овозможи намалување на сивата економија и трошоците на работењето на фирмите. Ова ќе биде и поддршка на проектот "Е-јавни набавки" со што ќе се обезбеди што поголема транспорентност на јавните набавки во Република Македонија;
- ❖ зголемување на размената преку воспоставување на нови бизнис-контакти со искористување на потенцијалите на Инфо центарот при Комората и Евро-инфо коресподентниот центар, којшто во наредниот период треба да биде централно место за поврзување на македонската економија со ЕУ, обезбедувајќи комплетно информации за сите прописи, правила, процедури, фондови и проекти кои се однесуваат на РМ;
- ❖ Продолжување на нашата визија за Комората да стане M-chamber создавајќи сервиси за членките достапни преку мобилен телефон имајќи го предвид бројот на мобилни корисници во однос на бројот на интернет корисници.

4. МЕЃУНАРОДНИ АКТИВНОСТИ

- ❖ Стопанската комора на Македонија во 2006 година го презема **претседателството** со Асоцијацијата на балканските комори (АБК). За време на претседателството во 2006 година поставена е Агенда на активности кои ќе се усвојат на Генералното собрание на АБК во Атина, на 7-8 декември 2005 година, а по барање на фирмите-членки во текот на 2006 година, дополнително ќе бидат утврдени и програми кои ќе се реализираат само за фирмите. Во рамките на АБК успешно функционираат и свој придонес до релевантните институции во соодветната држава даваат 3 работни групи: работна група за ЕУ интеграција, работна група за олеснување на трговијата и работна група за информатика. Во оваа насока ќе продолжат активностите поврзани и со работните групи на АБК.
- ❖ Продолжуваат проектите во рамките на членувањето и соработката на Комората и во/со другите меѓународни институции и организации како Меѓународната трговска комора (ICC); Асоцијацијата на европските комори - Eurochambres, Балканскиот центар за унапредување на трговската промоција - БЦТП, Централно-европската иницијатива (CEI), Иницијативата за соработка во земјите од Југоисточна Европа (SECI) и во овие рамки продолжување на семинарите во рамките на ТТФСЕ Проектот (Олеснување на трговијата и транспортот по Југоисточна Европа) и други. Еден од тие проекти е проектот "Партнери" на Eurochambres. Во рамките на овој Проект во 2006 година ќе се настојува да се реализира иницијативата за формирање на Центар за женско-претприемништво;
- ❖ Во насока на запознавање на фирмите-членки со новините кои се случуваат во земјите од регионот, Европа и пошироко, Стопанската комора на Македонија и во следниот период (ќе) аплицира за нови проекти кои се однесуваат на подобрување на климата на работењето на бизнис-заедницата. Ќе се реализираат семинари во земјата и во странство и разни обуки на претставници од фирмите-членки во фирмите од Европа, со цел практично запознавање и успешно имплементирање на поволностите и во нашите фирмии. Членувањето во меѓународните организации и во наредниот период гарантира експертиза од странство по прашања и теми актуелни во стопанството и според потребите од соодветниот сектор по барање на здруженијата или групациите.
- ❖ Презентација на македонските потенцијали за инвестиција преку современи организирани форми на претставување на потенцијалите при бизнис-форуми или друг вид средби во РМ или во странство со обезбедување на комплетна логистичка поддршка од страна на Комората за потенцијалните идни странски и домашни инвеститори.

5. УСЛУГИ ЗА НАШИТЕ ЧЛЕНКИ

- ❖ Имплементација на системите за квалитет согласно ИСО 9001:2000, потоа на Системот за анализа на ризици и критични контролни точки во прехранбената индустрија, НАССР, на Системот ИСО 14000 за управување со заштитата на животната средина и, почетно и најсовремено, на Системот ИСО 22000:2005, кој претставува комбинација на системите ИСО 9001 и НАССР.
- ❖ Македонската асоцијација за нумерирање на артикли, сега со ново име GS1 Macedonia, која работи во рамките на Комората, ќе ги интензивира своите активности во насока сите фирмии, особено членките на Комората со ориентација за пласман на нивните производи на светските пазари, да бидат вклучени во глобалниот систем за нумерирање на артикли (GC1), како многу важен предуслов за влез во современите трговии и препознатливост кај сите потенцијални партнери во светот.
- ❖ Сервисите и услугите, како што се издавањето потврди за ексклузивитет, сертификати, АТА-карнети, препораки, советодавните услуги за прашања од надлежноста на Комората, покрај во седиштето на Комората во Скопје, сèкаде каде што се создадени предуслови со отворањето на регионални канцеларии ќе се даваат во тие канцеларии, со што ќе се реализира програмираната децентрализација на работењето и функционирањето.

Сето ова се имплементира со континуирана кадровска, техничка и информациона поддршка од страна на стручната служба на Стопанската комора на Македонија. Во иднина посебно внимание ќе се посвети на едукација на коморскиот кадар имајќи ги предвид меѓународните стандарди и нивно имплементирање во извршувањето на задачите што ќе ги постават фирмите-членки на Стопанската комора на Македонија. Во таа функција ќе следи и соодветна трансформација на струната служба.

17.11.2005 година

Учество на работилницата:

"Програма за слободен пристап до информации во Република Македонија"

Имајќи предвид дека во процедура е Предлог-законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, од 17-19.11.2005 година во хотелот "Молика" во Битола, се одржа на работилница на тема: "Програма за слободен пристап до информации во Република Македонија". Работилницата всушност беше тренинг за идни обучувачи кои ќе одржуваат курсеви за службеници од јавната администрација кои се одговорни за постапување по барањата за давање информации.

Правото на пристап до информации е гарантирано во меѓународното право, вклучувајќи ја и гаранцијата за слобода на изразување во член 19 од Меѓународната конвенција за граѓански и политички права. Во Република Македонија правото за информирање на граѓаните е загарантирано со член 16 од Уставот на РМ.

Од Стопанската комора на Македонија во работата на работилницата учествуваа Ангел Тодоров и Станка Дамјановска.

20.12.2005 година

30-ти јубилејни денови на македонското радио

Јубилејните 30-ти денови на македонското радио се одржаа во Струга, од 20-21 декември годинава, во организација на Здружението на јавните локални радиодифузни претпријатија. На оваа значајна манифестација Стопанската комора на Македонија и Министерството за транспорт и врски добија јубилејни признанија за особено залагање за поттикнување на новите форми творечки изрази во електронските медиуми од областа на јавната локална радиодифузија. Носител на јубилејните признанија се: Македонската информативна агенција, МРТ, Агенцијата за информации, Советот за радиодифузија и останати институции кои дале свој придонес во развојот на локалната јавна радиодифузија во Македонија.

Здружението на продукцијата, маркетингот и медиумите - ПроМаркМедиа доби благодарница за досегашната успешна соработка.

Во натпреварувачкиот дел беа доделени награди за дневно- информативни, документарни и музички радиоемисии, како и за тв-репортажа и за телевизиска забавно-музичка емисија.